

Observatori del Treball de les Illes Balears

Informe sobre el mercat de treball a les Illes Balears

Any 2011

**Govern
de les Illes Balears**

Observatori del Treball de les Illes Balears

Informe sobre el mercat de treball a les Illes Balears

Any 2011

Govern de les Illes Balears

Vicepresidència Econòmica,
de Promoció Empresarial i d'Ocupació

Cofinançat per:
Invertim en el teu futur

UNIÓ EUROPEA
FONS SOCIAL EUROPEU

Direcció:

Maria Teresa Palmer Tous

Directora general d'Economia i Estadístiques

Coordinació:

Maria del Mar Ribas Mas

Autors:

Laura Alomar Llorente

Asier Cuevas Gómez

Catalina Martorell Company

Mª Angeles Morales Oliva

Miquel Quetglas Oliver

Maria del Mar Ribas Mas

Si voleu més informació o subscriure-us als informes
de l'Observatori del Treball de les Illes Balears,
podeu adreçar-vos a otib@dgplaes.caib.es o a la

Direcció General d'Economia i Estadístiques

Vicepresidència Econòmica

de Promoció Empresarial i d'Ocupació

C/ del Palau Reial, 17

07001 Palma

Tel.: 971 17 79 28

<<http://www.caib.es>>

<<http://observatorideltreball.caib.es>>

Aquesta publicació ha estat cofinançada
per la Unió Europea (Fons Social Europeu)
Es permet reproduir totalment o parcialment
la informació que conté aquest informe,
sempre que se n'esmentin la font i l'autoria.

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	5
RESUM EXECUTIU	7
PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL	9
1.1 Evolució econòmica internacional	9
1.2 Evolució econòmica espanyola	11
1.3 Estratègia Europa 2020	12
PART II. PANORAMA DEMOGRÀFIC A LES ILLES BALEARS	17
2.1 Evolució de l'estructura demogràfica	17
2.2 Evolució econòmica	21
2.3 Evolució del teixit empresarial	22
PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS	29
3.1 La població activa	29
3.1.1 Evolució de la població activa i de la població inactiva	29
3.1.2 Població activa per nivell d'estudis	31
3.1.3 Evolució de la taxa d'activitat	33
3.2 La població ocupada	35
3.2.1 Evolució de la població ocupada i de l'afiliació a la Seguretat Social	35
3.2.2 Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional	39
3.2.3 Perfil dels ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat	43
3.2.4 Perfil dels ocupats per nivell d'estudis	44
3.2.5 Ocupats per tipus de contracte i de jornada	48
3.3 La població aturada	48
3.3.1 Evolució de la població aturada	48
3.3.2 Atur per activitat econòmica	52
3.3.3 Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis	53
3.3.4 Evolución de la tasa de paro	55
3.3.5 Anàlisi familiar de l'atur	57
3.3.6 Durada de la demanda	58
3.4 Condicions de treball i relacions laborals	59
3.4.1 Els convenis col·lectius	59
3.4.2 Els costos laborals i les hores treballades	61
3.4.3 La sinistralitat laboral	62
3.4.4 Regulació de l'ocupació	64
4 ANNEX: QUADRES PER ILLES	65
5 ÍNDEX DE QUADRES I GRÀFICS	83

ANÀLISI DE L'EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ACTIVA A LES ILLES BALEARS A PARTIR DEL CANVI DE CICLE ECONÒMIC	89
6.1 Introducció	89
6.2 L'evolució de la població activa a les Illes Balears	90
6.2.1 El perfil de la nova població activa	90
6.2.2 La població inactiva	91
6.2.3 La taxa d'inactivitat	93
6.2.4 La població ocupada	94
6.2.5 La població aturada	95
6.3 Els fluxos d'entrades i sortides de l'atur	101
6.3.1 Evolució de les entrades i sortides de l'atur	101
6.3.2 Característiques sociodemogràfiques dels individus que passen de la inactivitat a l'atur	103
6.3.3 Característiques sociodemogràfiques dels individus que passen de l'atur a l'ocupació	104
6.3.4 Determinants de la transició des de l'atur fins a l'ocupació	106
6.3.5 Mobilitat intersectorial en els fluxos de sortida de l'atur	108
6.4 Conclusions	110

PRESENTACIÓ

Un any més l'Informe sobre el mercat de treball de les Illes Balears, any 2011, elaborat per l'Observatori del Treball, intenta retratar la situació del nostre mercat laboral durant el darrer any, alhora que descriu breument el panorama econòmic internacional i espanyol, atesa la gran influència que té en les actuals circumstàncies de tensió a la zona euro.

Així, la incertesa provocada per la crisi del deute a Europa i pels problemes de la banca es tradueix en un allargament sense precedents de la crisi econòmica, que, consegüentment, es trasllada al mercat de treball. Aquest fet provoca que, tot i el descens interanual de l'atur durant bona part del 2011, el darrer trimestre hagi suposat una pèrdua de dinamisme.

Enguany aquesta publicació inclou l'estudi monogràfic "Anàlisi de l'evolució de la població activa a les Illes Balears a partir del canvi de cicle econòmic", en què es presenta una anàlisi de l'evolució de la població activa de les Illes Balears en els darrers anys, s'hi expliquen les possibles causes de l'increment de l'atur i s'hi comenten els fluxos d'entrades i sortides de l'atur. Més concretament, s'analitza el gran creixement viscut per la població activa durant el període recessiu, i com aquest creixement pot ser una de les causes de l'augment de les xifres d'atur, juntament amb la destrucció d'ocupació i amb l'existència d'un alt percentatge d'atur estructural propi de l'economia espanyola.

La voluntat d'aquest INFORME és presentar la realitat del mercat de treball de la nostra comunitat perquè sigui un punt de partida per a les diferents administracions a l'hora de establir unes polítiques actives d'ocupació eficients i que s'adaptin a les necessitats de les persones que formen aquest mercat laboral de les Illes Balears, mentre esperam la reactivació de l'economia, que vindrà acompanyada de la recuperació dels indicadors laborals.

Teresa Palmer Tous

Directora general de Economia i Estadístiques

RESUM EXECUTIU

- El 2011 l'activitat econòmica global alenteix el ritme de creixement, principalment per la crisi del deute sobirà a la zona euro, els problemes de la banca i l'elevat preu del petroli. També se modera a les economies emergents, tot i que el creixement és més elevat. Així, en aquest context la zona euro creix un 1,4% l'any 2011, valor que es redueix fins al 0,7% d'Espanya, a causa dels mals resultats del quart trimestre.

- Per reforçar la posició europea, la UE-27 presenta l'Estratègia Europa 2020. Respecte dels objectius d'educació, la finalitat és reduir les elevades taxes d'abandonament escolar prematur fins al 15% (actualment les Illes es situen en el 36,7%) i augmentar el pes dels joves amb estudis terciaris fins al 44% (el 25,6% el 2010 a les Illes). També s'analitza un altre objectiu, la taxa d'ocupació, que també ha d'augmentar fins al 74% en els propers anys (l'any 2010 és del 65,9%).

- El 2011 les Illes Balears presenten una evolució semblant a al de les economies del seu entorn i anoten una taxa interanual del PIB del 0,6%. Aquest valor representa una clara millora respecte de l'evolució del 2009 i del 2010, quan el PIB de les Illes registrà xifres negatives. Una altra vegada és el sector terciari i, especialment, el relacionat amb el turisme, el que impulsa la recuperació, perquè el sector de la construcció presenta un descens que arriba pràcticament al 5% durant el quart trimestre.

- Es produeix un descens del nombre d'empreses segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE del 2,3% respecte de l'any 2010. També baixa el registre de comptes de cotització amb afiliats d'alta de la Tresoreria General de la Seguretat Social, un 1,9%. La pèrdua procedeix principalment de les activitats de la construcció (5,9%) i del comerç al detall (4,5%), mentre que les activitats immobiliàries presenten un repunt del 3,3%.

- Pel que fa al mercat de treball, durant el 2011 la població activa pateix un lleuger descens del 0,2%, causat principalment pel gran descens d'actius no comunitaris, que cauen un 18% en termes interanuals. Al mateix temps augmenta la població inactiva un 2,9%.

- Mentrestant, la caiguda interanual de l'ocupació se suavitza l'any 2011 (un -2,1% segons l'EPA i un -1,6% segons la TGSS). La destrucció d'ocupació prové principalment de la caiguda de l'afiliació a la construcció (el 67,4% del total) i a les indústries manufactureres (el 20,2%). Altres activitats com ara l'hostaleria (1.388 altes més), les activitats sanitàries i de serveis socials (384 afiliats més), les activitats immobiliàries (165 altes) i les activitats administratives i de serveis auxiliars (84 treballadors més), ja mostren resultats positius. Per illes, les Pitiüses tornen a augmentar els afiliats respecte de l'any 2010 en un 2,2%.

- Respecte de l'atur, l'any 2011 s'assoleix una taxa del 22% a les Illes Balears, lleugerament superior a l'espanyola (21,6%). Es registren un total de 83.263 persones en atur, que representen un 0,5% més que l'any 2010. El 2011, al contrari que altres anys, s'han vist més afectades les dones, els més grans de 55 anys i les persones de nacionalitat espanyola. En canvi, els joves i els estrangers presenten una baixada de les xifres d'atur.

- Durant el 2011 s'han registrat a la nostra comunitat 28 convenis col·lectius, que afecten 19.358 empreses i 107.807 treballadors. Quant als costos laborals, es mantenen els salaris respecte de l'any anterior, mentre que pugen al conjunt de l'Estat (1%).

- La sinistralitat laboral ha experimentat un gran descens durant els darrers tres anys. Així, l'índex d'incidència es situa en 4.671 accidents per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes. Malgrat tot, la nostra continua sent la comunitat autònoma amb l'índex de sinistralitat laboral més elevat.

1 PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL

1.1 Evolució econòmica internacional

El 2011 l'activitat econòmica global alenteix el ritme de creixement, principalment per la crisi del deute europeu. En conseqüència, es revisen a la baixa les previsions econòmiques per a les economies avançades per al 2012, mentre que les perspectives són més optimistes per a les economies emergents.

L'economia mundial frena el creixement el 2011, a causa de la menor activitat econòmica en el darrer trimestre de l'any, principalment per la crisi del deute sobirà a la zona euro, els problemes de la banca i l'elevat preu del petroli. Les economies avançades pateixen més aquest alentiment, mentre que les economies emergents moderen el creixement, malgrat que continua sent elevat. En concret, mentre que l'any 2011 la Xina va créixer un 9,2% o l'Índia un 7,2% respecte del 2010, els Estats Units varen presentar una variació del PIB d'un 1,7% i la Unió Europea, d'un 1,6%.

Després de la recuperació del comerç mundial el 2010, es desaccelera l'any 2011. D'una banda, disminueix el nombre d'exportacions, tant a les economies avançades com a les emergents, i la previsió és que es redueixi encara més durant el 2012 en els països desenvolupats. De l'altra, les importacions també frenen el seu creixement, especialment en la zona euro i Japó (a causa del terratrèmol de març de 2011). Pel que fa al nivell de preus, el 2011 la inflació repunta per l'increment del preu del petroli (a causa de tensions geopolítiques) i de la resta de primeres matèries. Aquest augment és més marcat

en els països emergents que en els avançats, ja que en aquest segon grup la menor activitat econòmica no tensa els preus a l'alça.

La previsió del Fons Monetari Internacional per al 2012 és que l'economia global s'alenteixi, a causa del menor dinamisme dels països europeus, com també, encara que no tant, dels Estats Units i el Japó.

Quant a la zona euro, a finals del 2011 la crisi del deute sobirà evidencia la manca de confiança dels inversors sobre la capacitat d'alguns països del sud d'Europa (entre els quals se situa Espanya, y, sobretot, Grècia), d'atendre els pagaments del seu deute, atès el fet que registren dèficits públics excessivament elevats i un alt endeutament. Així, a principis de 2012 culmina el segon rescat de l'economia grega i es plantegen dubtes sobre si el nostre país serà capaç de reduir el dèficit al nivell requerit per la Unió Europea. Aquesta incertesa es tradueix en més pressió dels mercats financers sobre Espanya (sobre el seu deute públic i el mercat borsari), que duu a terme reformes econòmiques per poder quadrar els comptes públics i, a llarg termini, recuperar la senda del creixement.

En aquest context de desacceleració econòmica, la zona euro creix un 1,4% l'any 2011. Aquest fet representa un alentiment conseqüència de la menor activitat econòmica dels països més afectats per la crisi del deute. A més, l'FMI preveu que la zona euro entri en recessió l'any 2012 i millori durant l'any 2013. Per aconseguir aquesta recuperació és necessari que les polítiques de consolidació fiscal que es duen a terme es compatibilitzin amb reformes que no redueixin encara més el consum i la inversió.

Quadre 1. Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial

Àrea	2010	2011	Perspectives 2012	Perspectives 2013
Taxa de variació interanual del PIB				
Índia	10,6	7,2	6,9	7,3
Xina	10,4	9,2	8,2	8,8
Brasil	7,5	2,7	3,0	4,2
Estats Units	3,0	1,7	2,1	2,4
Japó	4,4	-0,7	2,0	1,7
Regne Unit	2,1	0,7	0,8	2,0
Zona euro	1,9	1,4	-0,3	0,9
Alemanya	3,6	3,1	0,6	1,5
França	1,4	1,7	0,5	1,0
Itàlia	1,8	0,4	-1,9	-0,3
Espanya	-0,1	0,7	-1,8	0,1
Comerç mundial (béns i serveis)				
Volum de comerç mundial (bens i serveis)	12,9	5,8	4,0	5,6
Importacions				
Economies avançades	11,5	4,3	1,8	4,1
Economies emergents i en desenvolupament	15,3	8,8	8,4	8,1
Exportacions				
Economies avançades	12,2	5,3	2,3	4,7
Economies emergents i en desenvolupament	14,7	6,7	6,6	7,2
Preus al consumidor (IPC)				
Economies avançades	1,5	2,7	1,9	1,7
Economies emergents i en desenvolupament	6,1	7,1	6,2	5,6

Font: FMI, Perspectives de l'economia mundial, abril 2012

Quadre 2. Evolució de les taxes d'ocupació i atur en 2011 segons països

Àrea	Taxa d'ocupació 2011				Taxa d'atur 2011			
	I T	II T	III T	IV T	I T	II T	III T	IV T
Estats Units	-	-	-		9,0	9,0	9,1	8,7
Japó	-	-	-		4,7	4,6	4,4	4,4
Regne Unit	69,4	69,4	69,5	69,6	7,7	7,9	8,2	8,3
UE-27	63,8	64,5	64,6	64,3	9,5	9,5	9,7	10,0
Alemanya	71,5	72,5	72,8	73,3	6,3	6,0	5,8	5,6
França	63,4	64,0	64,2	63,6	9,6	9,6	9,7	9,8
Itàlia	56,8	57,3	56,9	56,9	8,2	8,2	8,4	9,1
Espanya	57,7	58,3	57,9	56,8	20,7	21,0	22,0	23,0

Font: EUROSTAT (dades desestacionalitzades)

1.2 Evolució econòmica espanyola

El 2011 Espanya registra un creixement positiu (a diferència del 2010), però en el darrer trimestre de l'any l'activitat econòmica es deteriora i entra en recessió a principis del 2012. En aquest context de desacceleració, el mercat laboral continua destruint ocupació i la taxa d'atur no disminueix.

L'economia espanyola creix el 2011 un 0,7% respecte a l'any anterior, creixement que es pot qualificar com feble a causa de l'evolució del quart trimestre, durant el qual l'activitat econòmica retrocedeix un -0,3% respecte del tercer trimestre de l'any. Finalment, després de la constatació de creixements negatius durant dos trimestres consecutius, en el primer trimestre de l'any 2012 l'economia entra en recessió i el Govern central preveu, pel conjunt de l'any 2012, una caiguda del PIB del -1,7%, en línia amb les prediccions dels principals organismes internacionals (tant l'FMI com la Comissió Europea estimen una contracció del -1,8%).

El 2011 el creixement econòmic és positiu gràcies a la demanda exterior, perquè l'aportació de la demanda nacional és negativa un any més. D'una banda, el consum de les llars retrocedeix en termes interanuals, especialment en el darrer trimestre de l'any, a causa de l'elevat nivell d'atur, una renda

disponible menor i la manca de confiança en l'evolució econòmica. De l'altra, la despesa pública intensifica la seva reducció, a causa de la retallada pressupostària amb l'objectiu de reduir el dèficit públic. El desfasament entre els ingressos minvants i la despesa pública creixent en els darrers anys ha determinat un elevat nivell de dèficit que s'ha de corregir. Així, l'any 2011 acaba amb un dèficit del 8,5% del PIB, per sobre del 6% esperat, fet que justifica la major intensitat de la consolidació fiscal a l'any 2012. Pel que fa a la inversió, continua el seu creixement negatiu un any més, a causa del sector de la construcció. Com a nota positiva, les exportacions s'incrementen durant tot l'any, mentre que les importacions minven.

Per sectors, la construcció lidera un any més la caiguda de la producció, mentre que la resta de sectors es mantenen en números positius. Cal destacar que en el darrer trimestre de l'any 2011 l'activitat econòmica es deteriora.

El mercat de treball continua l'ajust durant tot el 2011, especialment en el segon semestre. Per un costat, el nombre de treballadors es redueix, sobretot a la indústria i a la construcció, i, per l'altre, el nombre d'aturats accelera el seu creixement. Així, la taxa d'atur augmenta trimestre rere trimestre i tanca l'any en el 22,9% de la població activa. L'empitjorament de la conjuntura econòmica durant 2012 fa preveure que enguany l'atur encara sigui superior.

Quadre 3. Quadre macroeconòmic d'Espanya (2011)

Taxes de variació interanual	2011TI	2011TII	2011TIII	2011TIV
Despesa en consum final	0,4	-0,8	-0,6	-1,8
Gasto en consum final de les llars	0,4	-0,3	0,5	-1,1
Gasto en consum final de les AAPP	0,6	-2,1	-3,6	-3,6
Formació bruta de capital				
Formació bruta de capital fix (FBCF)	-4,9	-5,4	-4,0	-6,2
FBCF. Béns de equipament	5,5	1,0	2,2	-2,7
FBCF. Construcció	-9,2	-8,1	-7,0	-8,2
Demanda nacional	-0,8	-1,9	-1,4	-2,9
Exportacions de béns i serveis	13,1	8,8	9,2	5,2
Importacions de béns i serveis	6,0	-1,3	0,9	-5,9
PIB pm taxa intertrimestral	0,4	0,2	0,0	-0,3
PIB pm taxa interanual	0,9	1,1	1,1	-0,2
VAB pb Agricultura, ramaderia i pesca	1,3	0,6	0,4	0,1
VAB pb Indústria i Energia	3,5	2,6	2,7	-0,9
VAB pb Construcció	-6,0	-1,9	-2,2	-5,0
VAB pb Serveis	1,0	1,3	1,3	0,7
Ocupació total (ocupats equivalents a temps complet)	-1,6	-1,3	-2,0	-3,3
Taxa d'atur (EPA) en % de la població activa	21,3	20,9	21,5	22,9
ESI (indicador de clima econòmic)	92,9	93,6	92,8	91,2

Fonts: Comptabilitat Nacional Trimestral d'Espanya, PIB a preus de mercat, base 2008, INE, Enquesta de població activa, INE, i Comissió Europea. Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Variació interanual.

1.3 Estratègia Europa 2020

L'Estratègia Europa 2020 recull cinc objectius prioritaris per mantenir i reforçar la posició d'Europa en l'economia global. Entre d'altres, la taxa d'ocupació fixada per Espanya per al 2015 és del 66%, que ha d'arribar fins al 74% l'any 2020.

La difícil situació dels darrers anys, iniciada en els mercats financers i que ha traslladat els seus efectes negatius cap al mercat de treball, ha posat de manifest els punts febles de l'economia europea. Així, la UE-27, amb la voluntat de sortir d'aquesta situació i, a més, de fer-ho reforçada, ha presentat l'Estratègia Europa 2020.¹ Aquesta comunicació inclou els cinc objectius prioritaris per mantenir la seva posició en l'economia mundial: *l'ocupació, la investigació i la innovació, el canvi climàtic i l'energia, l'educació i la lluita contra la pobresa*. Per desenvolupar aquestes propostes es duran a terme diverses accions, tant en l'àmbit nacional com en l'europeu i l'internacional.

A continuació es fa referència a dos dels objectius esmentats: l'ocupació i l'educació, atesa la gran importància d'aquesta darrera en el mercat laboral. En aquests dos punts, es comenten els indicadors que estableix aquesta estratègia, de la mateixa manera que es fa una anàlisi de la situació actual dels indicadors i de la seva evolució en els darrers anys, tant a Espanya com a les Illes Balears. Els resultats dels indicadors que serveixen de referència, tant dels joves amb estudis superiors com de la

taxa d'ocupació, s'obtenen de l'EPA (INE), que són les dades de referència de la Unió Europea, atesa la seva comparabilitat entre països. Tot i això, cal tenir en compte les limitacions de les dades de les Illes Balears pel fet de ser una enquesta.

Pel que fa a l'educació, l'Estratègia estableix dos indicadors: la taxa d'abandonament escolar² i la proporció de població jove (entre 30 i 34 anys) amb estudis terciaris. En el primer cas, el valor mitjà per a la UE-27 ha de ser del 10% o inferior l'any 2020, mentre que l'objectiu nacional fixat per a Espanya és del 15%. En el cas de les titulacions d'educació superior, almenys el 40% dels joves de la UE han d'haver assolit estudis superiors; per al conjunt nacional el valor s'ha fixat en el 44%, ja que el 2010 Espanya ja va registrar un 40,6%, valor superior al 40% que s'exigeix per a la mitjana europea el 2020.

Com es pot observar al quadre 4, les dades actuals de les Illes Balears són lluny dels objectius de l'Estratègia Europa, no així les d'Espanya, que presenten valors més aproximats. Respecte de la taxa d'abandonament, l'objectiu ve marcat per augmentar el nombre de joves que, una vegada graduats en l'educació secundària obligatòria (ESO), continuen dins el món educatiu, ja sigui fent el batxillerat o bé mitjançant els cicles formatius de grau mitjà. En aquest sentit, s'ha de dir que les taxes d'alumnes matriculats a batxillerat són similars a les d'altres països europeus; per tant, l'objectiu principal és aconseguir incrementar els alumnes dels cicles formatius, que estan molt per sota dels nivells europeus.

1. Estratègia Europa 2020: "EUROPA 2020. Una Estratègia para un crecimiento inteligente, sostenible e integrador". Comissió Europea. 03.03.2010.

2. Taxa d'abandonament escolar prematur: població de 18 a 24 anys que no ha completat el grau d'educació secundària obligatòria (segona etapa) i no segueix cap tipus d'estudi o formació.

Quadre 4. Taxa d'abandonament escolar prematur i població jove amb estudis terciaris. UE-27, Espanya i Illes Balears.

	UE-27		ESPANYA			ILLES BALEARS		
	2010	2020	2010	2015	2020	2010	2015	2020
Taxa d'abandonament	14,1%	10,0%	28,4%	23,0%	15,0%	36,7%	23,0%	15,0%
% joves amb estudis terciaris	33,6%	40,0%	40,6%	41,0%	44,0%	25,6%	41,0%	44,0%

Font: OTIB a partir de dades del "Informe español 2010-2011". Ministeri d'educació, cultura i esports.

Les elevades taxes d'abandonament de les Illes estan molt condicionades per l'estructura del nostre mercat laboral. A les Balears, la tradicional facilitat per trobar una feina remunerada ha empès molts de joves a abandonar els estudis per incorporar-se al mercat de treball. Un altre factor a tenir en compte és que les Balears són la comunitat amb la proporció de població estrangera més elevada (el 21,8 % del total l'any 2010). Aquest col·lectiu arriba amb la voluntat de treballar; així, una vegada acabada l'educació obligatòria, opten per cercar una feina, cosa que provoca un increment de les xifres d'abandonament escolar.

Les condicions econòmiques actuals, amb elevades xifres d'atur, estan propiciant un canvi, tot i que de manera molt discreta, en la mentalitat del jovent, que veu en la formació una garantia per poder tenir millors opcions en el moment d'incorporar-se al mercat de treball. Així, en el gràfic 1 es pot observar l'evolució de la taxa d'abandonament a la nostra comunitat i al conjunt nacional des de l'any 2000 fins al 2010. Com ja s'ha dit, l'evolució és positiva, atesa la disminució d'aquesta taxa en els darrers anys, malgrat que duplica la taxa fixada per al 2020.

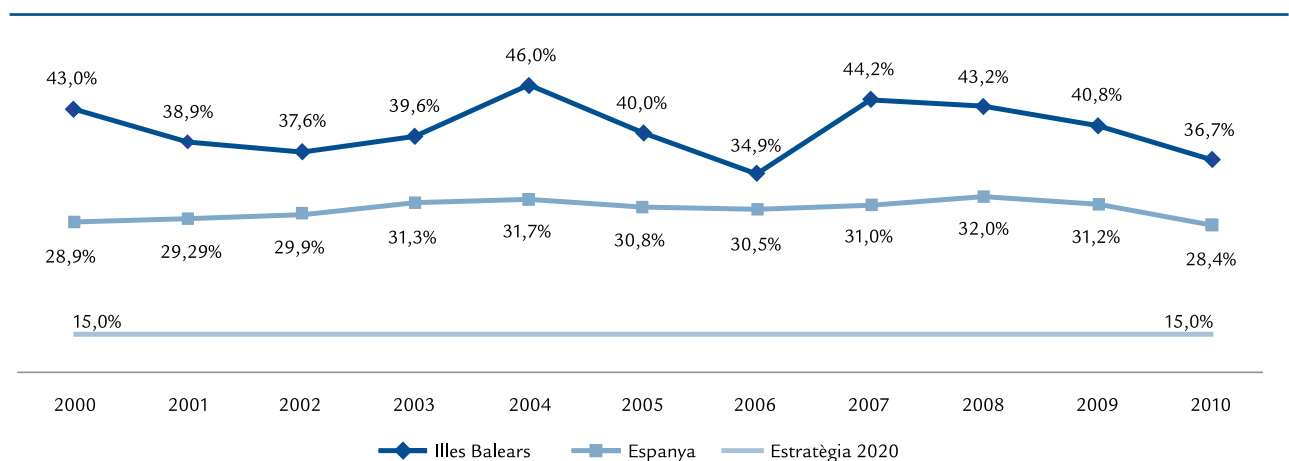
Quant a la població amb estudis terciaris, l'objectiu que persegueix l'Estratègia és aconseguir una economia moderna basada en el coneixement, per la qual cosa necessita més titulats superiors que desenvolupin, a més d'estudis específics, altres habilitats necessàries en el mercat de treball actual. Els valors de referència, tant d'Espanya com de les

Illes, s'obtenen de l'EPA (INE), i s'analitza la proporció de joves entre 30 i 34 anys que han assolit els estudis superiors. Així, com es pot observar en el gràfic 2, la població amb estudis terciaris és del 25,6% a les Balears, gairebé la meitat del 44% fixat per al 2020. Amb aquesta xifra se situa a la cua de la resta de comunitats, només darrere Ceuta i Melilla, i 15 p. p. per sota de la mitjana nacional (40,6%). A més, les perspectives no són millors, de fet, mentre que la mitjana nacional ha augmentat el 2010, el percentatge de la nostra comunitat presenta contínues caigudes des del 2008.

En canvi, les dades calculades per l'OCDE³ reflecteixen la millor posició en què es troba Espanya. L'informe publicat per aquest organisme pren com a referència les taxes d'educació terciària entre els joves de 25 a 34 anys i, com s'observa en el gràfic 3, Espanya presenta una major proporció de joves amb estudis superiors. Així, la taxa per a Espanya és del 38% l'any 2009, més alta que les mitjanes del 37% de l'OCDE i del 34% de la UE-27. D'aquesta manera el percentatge de joves amb estudis superiors se situa pròxim als nivells mitjans d'aquestes organitzacions, encara que es trobi lleugerament per sota d'altres països desenvolupats.

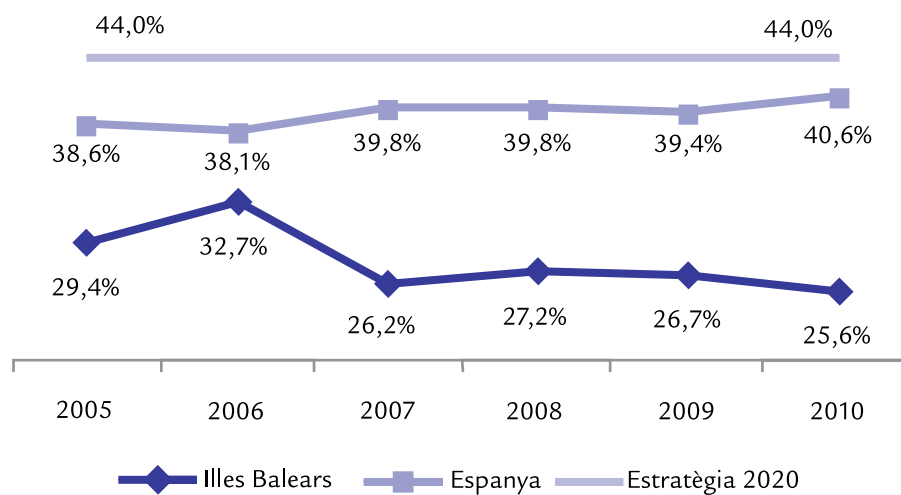
3. Vegeu: Ministeri d'Educació "Panorama de la Educación. Indicadores de la OCDE 2011. INFORME ESPAÑOL". 2011.

Gràfic 1. Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Espanya i Illes Balears (2007-2010) i objectiu estratègia Europa 2020

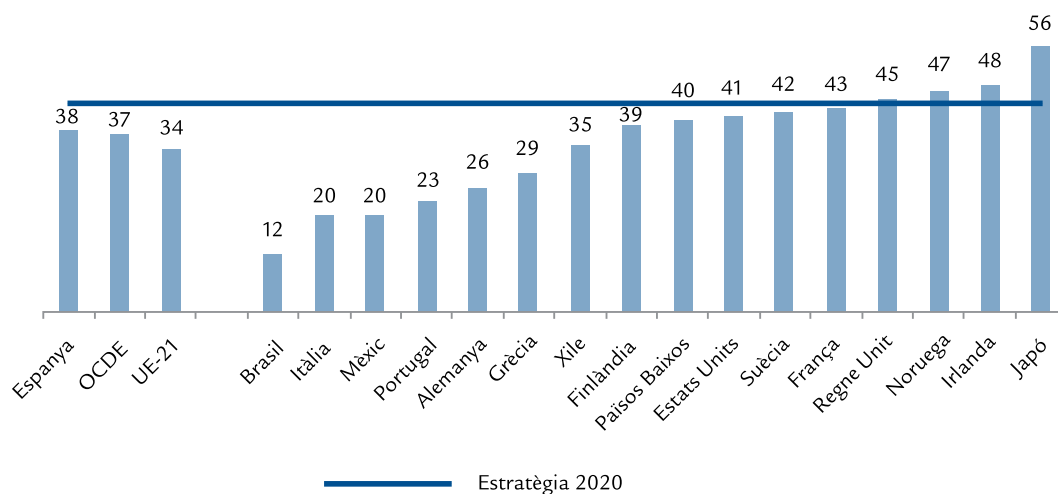
Font: OTIB a partir de dades del "Informe español 2010-2011". Ministeri d'educació, cultura i esport.

Gràfic 2. Evolució del percentatge de joves amb estudis terciaris. Espanya i Illes Balears (2007-2010).

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

Gràfic 3. Percentatge de població que ha assolit els estudis terciaris (2009)

Font: OTIB a partir de l'informe: "Panorama de la educación. Indicadores de la OCDE. 2011."

El darrer indicador al qual es fa referència, el trobam en el mercat de treball, concretament s'analitza la taxa d'ocupació de la població entre 20 i 64 anys. En primer lloc, en el quadre 5 es mostren els valors d'aquesta taxa de l'any 2010, tant per a les Balears com per a Espanya i Europa, com també els objectius per als anys 2015 i 2020 que recull l'Estratègia. L'objectiu nacional establert per a Espanya (74%) és pràcticament idèntic al fixat per al conjunt de la Unió Europea (75%), però la taxa espanyola de l'any 2010 (62,5%) manté una diferència de -11,5 p. p. amb l'objectiu final. Un altre subobjectiu marcat per a Espanya cerca incrementar la taxa d'ocupació femenina, que actualment està 12,7 p. p. per sota de l'objectiu fixat.

La taxa d'ocupació de les Illes Balears durant els anys anteriors a la crisi econòmica va arribar pràcticament als objectius del 2020. Així, per exemple, l'any 2007 fou del 73,5%. Fins i tot els valors d'Espanya del 2007, amb un 69,5%, superaven l'objectiu intermedi del 2015. Ara bé, la recessió ha afectat de manera molt important el nostre mercat laboral, amb la reducció del nombre d'ocupats i l'augment del de les persones en situació d'atur.

Així, les taxes d'ocupació de les Illes i d'Espanya han caigut en els darrers anys (el 2010 respecte del 2007) un total de -7,6 p. p. i -7,0 p. p., respectivament (vegeu el gràfic 4). Respecte del subobjectiu establert per a Espanya amb la finalitat d'incrementar la taxa femenina, s'ha de dir que tant Espanya com les Illes són a molta distància de l'objectiu previst del 68,5%, amb un 55,8% i un 61,3%, respectivament.

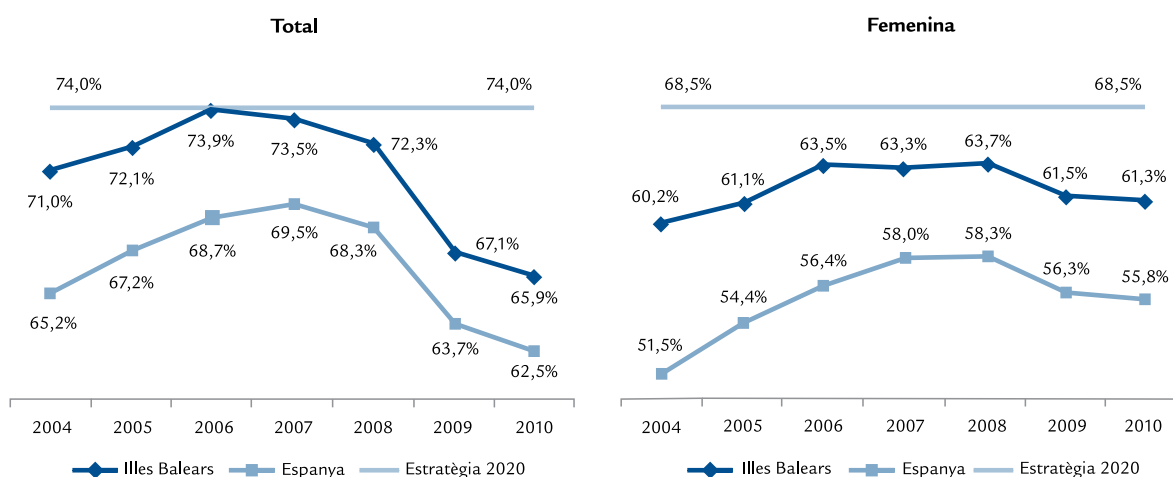
S'ha d'esperar, doncs, que les reformes estructurals iniciades donin els seus fruits i que, juntament amb la tornada de la confiança als mercats, puguin donar pas a la reactivació econòmica i a un increment de l'ocupació. Amb aquesta voluntat s'ha dictat l'Estratègia Europa 2020, que cerca consolidar la dimensió social europea, per la qual cosa és indispensable que hi hagi més ocupació i que sigui de qualitat. És necessari un esforç conjunt i coordinat de tots els estats membres i de les institucions europees, com també de les diferents administracions públiques (regionals i locals) i dels agents socials i econòmics, per aconseguir que els objectius fixats es facin realitat.

Quadre 5. Taxa d'ocupació total i femenina. UE-27, Espanya i Illes Balears

	UE-27		ESPANYA			ILLES BALEARS		
	2010	2020	2010	2015	2020	2010	2015	2020
Taxa d'ocupació	68,6%	75,0%	62,5%	66,0%	74,0%	65,9%	66,0%	74,0%
Taxa d'ocupació femenina	62,1%	-	55,8%	-	68,5%	61,3%	-	68,5%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA.

Gràfic 4. Evolució de la taxa d'ocupació total i femenina. UE-27, Espanya i Illes Balears (2007-2010)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

2. PART II. PANORAMA DEMOGRÀFIC A LES ILLES BALEARS

2.1 Evolució de l'estructura demogràfica

La població balear continua creixent —un 0,6% respecte del 2010— tant per l'augment de població nacional com de la comunitària, mentre que els residents extracomunitaris presenten un decreixement (3.155 baixes del padró).

L'avanç del padró municipal a 1 de gener de 2012, que fa referència a les dades del 2011, mostra una població d'1.118.654 persones⁴ a les Illes Balears, 5.540 persones més que l'any anterior, cosa que implica un creixement del 0,5%. Amb tot, aquest increment és el menor registrat en tota la sèrie estudiada, només semblant al de l'any 2003 (0,8%). En comparació de l'any anterior, la població a l'Estat es manté. Si s'analitza l'evolució des de l'any 2000 (vegeu el gràfic 5), s'aprecia el creixement constant del padró, que acumula un 27,3% més de residents a l'arxipèlag balear des de llavors. Una altra vegada, en comparació, en el conjunt d'Espanya l'increment acumulat és menor, d'un 14,8%. Ara bé, també es fa palès el canvi de tendència de

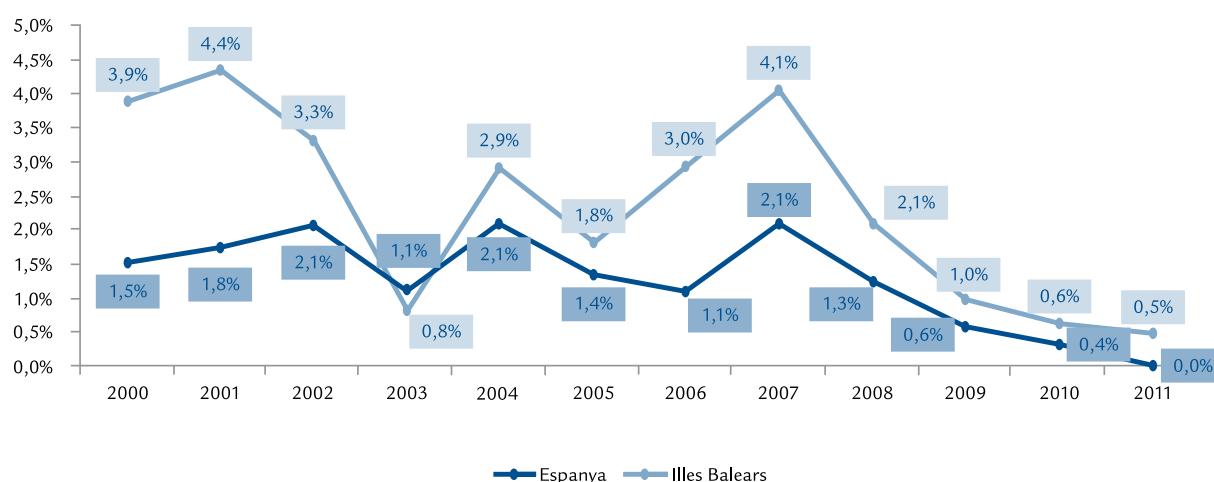
l'any 2007, a partir del qual se suavitza el ritme de creixement en el nombre d'habitants.

Per illes, les dades a 1 de gener de 2011 mostren que Mallorca registra una població de 873.414 persones (el 78,5% del total de les Illes); Menorca, 94.875 (8,5%); Eivissa, 134.460 (12,1 %), i, finalment, a Formentera és de 10.365 persones (0,9%). Respecte a l'any anterior, l'augment poblacional interanual més gran respecte a la mitjana balear (0,6%) s'ha produït en aquesta darrera illa, amb un 4,0% de creixement, seguida d'Eivissa, que anota un 1,4%. Tant Mallorca com Menorca registren un 0,5% de creixement. Amb una perspectiva temporal més àmplia, es confirma aquest creixement demogràfic diferencial per illes: a Eivissa i Formentera s'ha produït amb més intensitat, amb un augment acumulat entre els anys 2000 i 2010 del 50% i el 64,8%, respectivament. Alhora, a Mallorca ha estat del 29 %, i del 30,5 % a Menorca (vegeu el gràfic 6).

En el darrer any l'augment de la població en el conjunt balear prové majoritàriament del creixement de la població espanyola (6.214 persones), que representa el 112,2% del creixement poblacional total. Respecte a la població estrangera, ha disminuït un total de 674 persones, com a resultat, d'una banda, de l'augment de la immigració comunitària (2.929 persones) i, de l'altra, de la forta caiguda

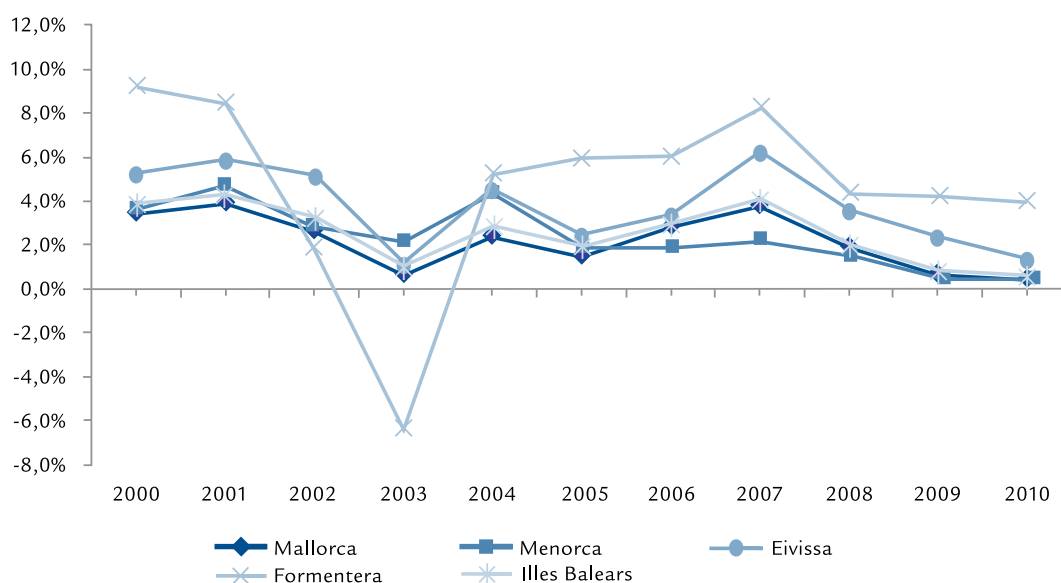
4. Les dades a data 1 de gener del 2012 reflecteixen la realitat del 2011, i així per a cada any, per la qual cosa en el gràfic 5 s'associa cada any amb la data d'1 de gener de l'any posterior.

Gràfic 5. Creixement interanual de la població de les Illes Balears i d'Espanya (2000-2011)

Font: OTIB a partir del padró municipal (INE)

Gràfic 6. Creixement percentual de la població per illes (2000-2010)

Font: OTIB a partir del padró municipal (INE)

dels residents extracomunitaris (3.603 baixes).⁵ Així, el total d'estrangers representen el 21,6 % dels habitants balears; específicament un 11,9% els comunitaris i un 9,7% els nacionals de tercers països.

Tot i que en termes interanuals pràcticament no s'han produït variacions destacables, si l'anàlisi té lloc respecte de les xifres registrades a l'any 2000, el canvi poblacional de la nostra comunitat es fa evident. Així, mentre que el pes del col·lectiu d'estrangers l'any 2000 representava el 8,4% de la po-

blació empadronada a les Balears, el 2011 ja és del 21,6%. Per tant, amb una diferència de 13,2 p. p. es pot apreciar la pressió immigratòria que, per altra banda, ha caracteritzat les Illes Balears durant la darrera dècada. En comparació, el quadre 7 mostra com a Espanya la població estrangera suposa el 12,1% dels habitants el 2011, tot i que també ha experimentat un fort increment des del 2000.

Per edats, la important arribada de població estrangera a la nostra comunitat durant els darrers anys ha provocat el rejuveniment dels habitants de les Illes. A més, el pes de la població menor d'edat (16%) encara supera el de la tercera edat (14%), tendència que es preveu que canviï en els propers

5. S'ha de tenir en compte que el padró aplica el procediment de caducitat de les inscripcions padronals dels estrangers no comunitaris sense autorització de residència permanent que no siguin renovades cada dos anys.

Quadre 6. Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i de l'edat a les Illes Balears (2006-2011)

	Valors absoluts						Pes sobre el total de la població					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Nacionalitat												
Pob. espanyola	840.480	849.808	857.864	863.793	870.302	876.516	81,5%	79,2%	78,3%	78,1%	78,2%	78,4%
Pob. estrangera	190.170	223.036	237.562	242.256	242.812	242.138	18,5%	20,8%	21,7%	21,9%	21,8%	21,6%
UE-27	96.329	113.595	122.089	126.974	130.685	133.614	9,3%	10,6%	11,1%	11,5%	11,7%	11,9%
NO UE	93.841	109.441	115.473	115.282	112.127	108.524	9,1%	10,2%	10,5%	10,4%	10,1%	9,7%
Grups d'edat												
< 16 anys	164.681	171.146	175.300	177.858	179.627	181.136	16,0%	16,0%	16,0%	16,1%	16,1%	16,2%
16-64 anys	724.915	756.018	769.949	773.701	774.816	774.879	70,3%	70,5%	70,3%	70,0%	69,6%	69,3%
> 64 anys	141.054	145.680	150.177	154.490	158.671	162.639	13,7%	13,6%	13,7%	14,0%	14,3%	14,5%
Total població	1.030.650	1.072.844	1.095.426	1.106.049	1.113.114	1.118.654	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Fuente: OTIB a partir del padró municipal (INE)

anys, per la baixa natalitat i l'elevada esperança de vida. Per tant, el pes de la població en edat de treballar (de 16 a 64 anys) representa el 70% del total de població. Respecte de l'any anterior, tot i no haver-hi canvis destacables, es produeix una petita baixada en la població (tant d'homes com de dones) de 15 a 34 anys, probablement associada a la reducció de població extracomunitària i al progressiu increment de la població a partir dels 35 anys.

Amb un horitzó temporal més ampli, si es comparen les distribucions per edats dels anys 2000 i 2011, la població balear potencialment activa (les persones que tenen entre 16 i 64 anys) ha crescut considerablement: 168.267 persones, un 27,3%. També s'han registrat augments de població entre els menors de 16 anys (28%) i entre els més grans de 65 anys, tot i que amb menys intensitat (26,8%).

Per acabar aquesta anàlisi demogràfica de l'any 2011, s'analitzen els fluxos migratoris, que per primera vegada presenten resultats negatius. Això suposa que el nombre de persones que abandonen

Espanya supera els que hi arriben. Aquesta circumstància encara no s'ha produït a les Illes Balears, però es preveu que també tenguin lloc en els pròxims anys, una vegada acabat el boom migratori viscut durant la darrera dècada. Això es pot observar en el gràfic 8, que mostra el saldo migratori⁶ tant d'Espanya (-50.090 persones) com de les Balears (+402 persones) a partir de l'any 2002. Per un costat, s'observen els continus creixements durant els anys de bonança econòmica que arriben fins al 2007 i, per l'altre, es veu com a partir d'aquí i coincidint amb la recessió baixa de manera important el saldo migratori fins assolir resultats negatius per a Espanya a l'any 2011.

D'una banda, les dades de les Balears mostren l'alentiment en el ritme d'entrades respecte dels anys anteriors a la crisi econòmica. Així, el 2011

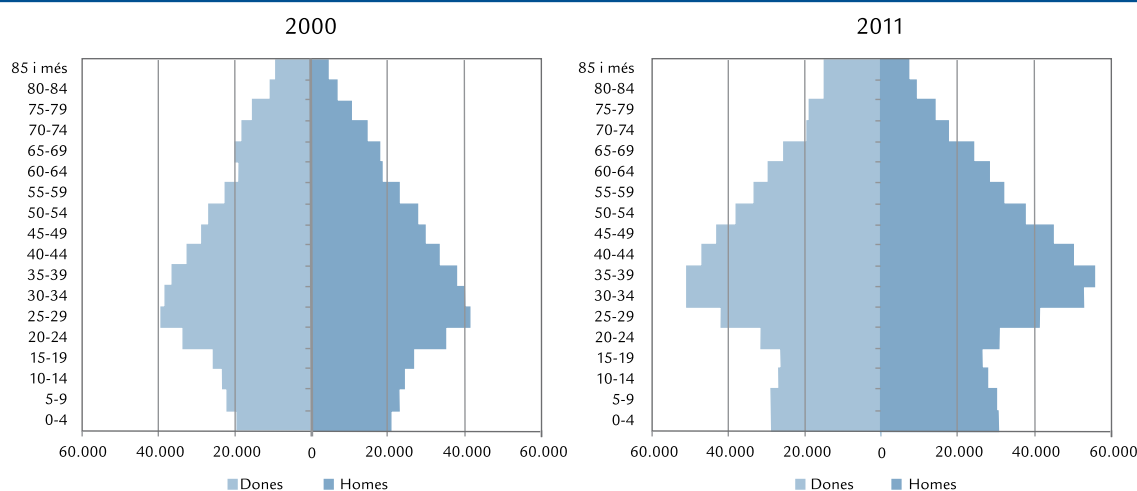
6. Saldo migratori: és la diferència entre el total d'entrades per immigració i el total de sortides per emigració. També s'anomena *migració neta* i pot tenir un sentit positiu (les entrades superen les sortides) o negatiu (les sortides superen les entrades).

Quadre 7. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a Espanya (2000 i 2011)

	Espanya		Illes Balears	
	2000	2011	2000	2011
Homes	49,0	49,3	49,8	50,1
Dones	51,0	50,7	50,2	49,9
Població estrangera respecte al total	3,3	12,1	8,4	21,6
Població entre 16 i 64 anys	67,5	67,1	69,1	70,2
TOTAL	41.116.842	47.212.990	878.627	1.118.654

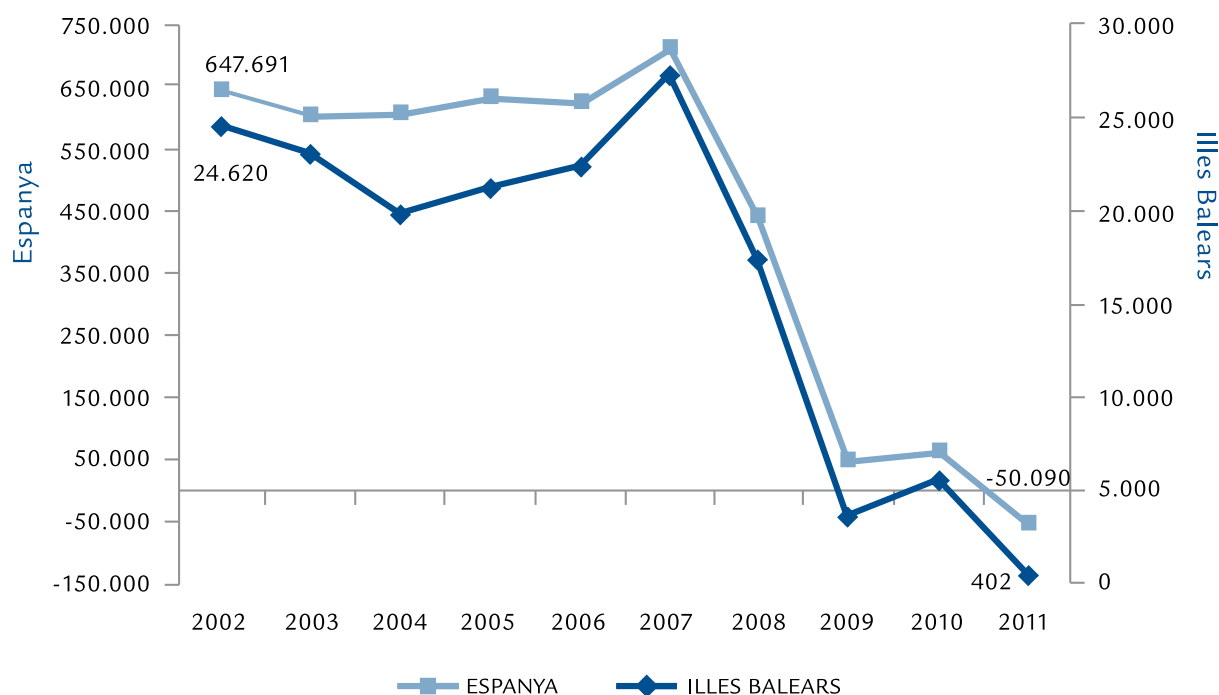
Font: OTIB a partir del padró municipal (INE)

Gràfic 7. Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2000 i 2011)

Font: OTIB a partir del padró municipal (INE)

Gràfic 8. Saldo migratori a Espanya i a les Illes Balears (2002-2011)

Font: OTIB a partir del padró municipal (INE)

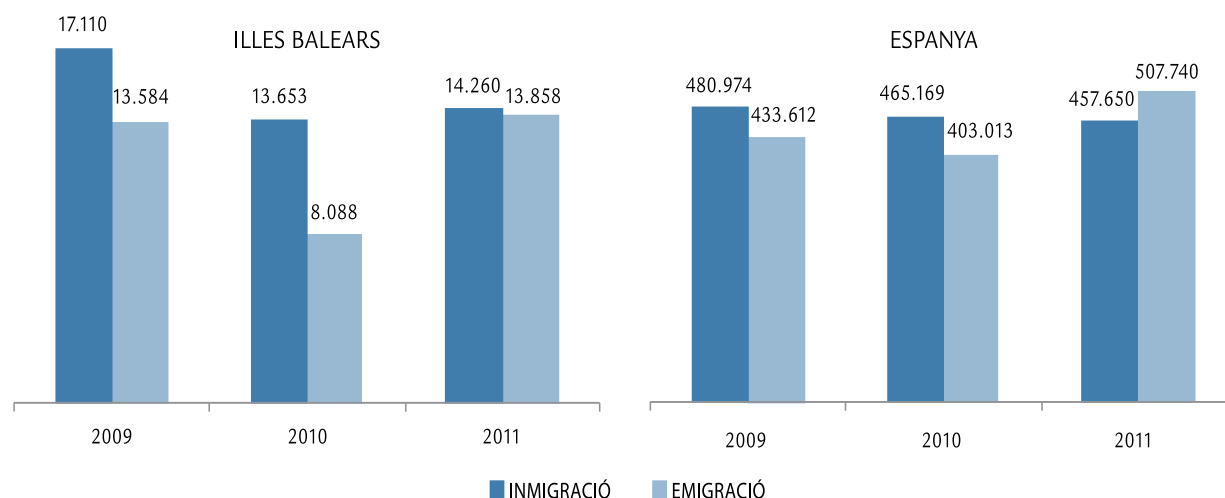
arriben a les Illes Balears 14.260 persones, un 4,4% més que l'any anterior. D'aquestes, només 926 són espanyols, la resta (13.334 persones) són estrangers. Per sexe, el 51,4% de les persones que han arribat són dones. Al mateix temps, en el conjunt d'Espanya es registre 457.650 noves incorporacions, que representen una caiguda del -1,6 % respecte del 2010.

De l'altra, l'emigració ha augmentat de manera molt important en termes interanuals. En efecte, en el darrer any han deixat les Balears un total de 13.858 persones, un 71,3% més que l'any passat. Tot i que el 89,5% dels emigrants són estrangers, el nombre d'espanyols que pren aquesta decisió també ha augmentat un 71%. De fet, el balanç migratori (immigrants-emigrants) entre els espanyols és negatiu des del 2009, amb més persones espanyoles que deixen les Illes respecte de les que hi arriben. Concretament el 2011 aquesta diferència és de 529 persones. El perfil predominant de l'emigrant és masculí en el 57% dels casos. Aquest repunt de l'emigració es repeteix a Espanya, amb un increment interanual del 26%, empès sobretot per la forta pujada dels espanyols (69,5%), més

que dels estrangers (21,6%). La destinació dels emigrants varia segons la seva nacionalitat, és a dir, mentre que el 42,2% dels nacionals emigren cap a països de la UE-27, els estrangers ho fan cap a Amèrica o Àfrica, tot i que el pes més important de les sortides dels estrangers es correspon amb baixes per caducitat (vegeu nota al peu 5).

La difícil situació econòmica que es viu des del 2008 i la perspectiva que encara es mantindrà en el temps han provocat aquest canvi de tendència en la balança migratòria de la darrera dècada. Aquest fet empeny, d'una banda, els treballadors més qualificats cap a destinacions amb taxes d'atur més baixes i, per tant, amb més probabilitats de trobar una feina, i, de l'altra, els que decideixen tornar als seus països d'origen, atès que ara hi ha una situació millor que en el moment de la seva partida. A més, la contínua davallada del nombre de fills per dona (1,36 a les Balears), l'augment de l'edat en tenir el primer fill (30,5 anys) i l'increment de l'esperança de vida fan preveure un canvi en l'estructura demogràfica tant de les Balears com d'Espanya en els pròxims anys.

Gràfic 9. Immigració i emigració a les Illes Balears i a Espanya (2009-2011)

Font: OTIB a partir de les estimacions de la població actual (fluxos migratoris estimats) (INE)

2.2 Evolució econòmica

El 2011 l'economia balear torna a mostrar un creixement positiu superior al mig punt percentual gràcies al dinamisme del sector turístic. La previsió per a l'any 2012 és d'estancament de la producció a les Illes Balears.

Les Illes Balears presenten una evolució semblant a la de les economies del seu entorn. Després de la contracció que s'escaigué el 2009 i el 2010, en el darrer exercici tancat s'estima un creixement del 0,6%, taxa molt semblant a la del conjunt estatal. Tot i aquesta millora significativa, les previsions de futur estan condicionades per la incertesa. Els canvis en el sistema financer i les reformes estructurals dutes a terme pel Govern central poden modificar l'escenari econòmic. Altres factors, com ara les fluctuacions de la cotització de la lliura esterlina, la recuperació de la zona euro (especialment pel que fa a Alemanya) i el preu del petroli, també són condicionants dels resultats que s'obtindran de la campanya turística vinent.

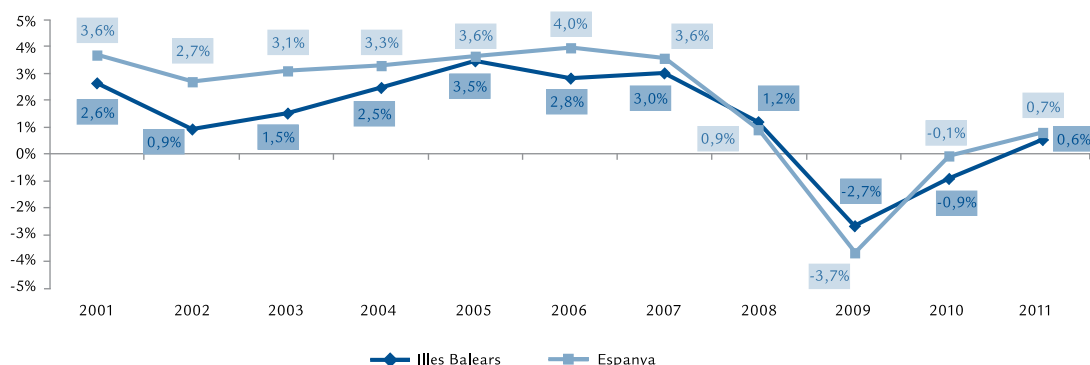
Tal com es pot veure en el quadre 8, la crisi ha suposat set trimestres consecutius de davallades interanuals en el valor afegit, i des d'aleshores s'ha irecuperat el dinamisme amb taxes cada vegada més positives, arribant al màxim nivell en el tercer trimestre del 2011. Ara bé, a partir d'aquest moment es registra un alentiment en aquesta evolució

positiva, el qual resta optimisme amb vista al 2012.

La temporada turística del 2011 marca màxims històrics en el nombre de viatgers i de pernoctacions a les Illes Balears. Aquest revifament en el nombre de turistes, especialment en els d'origen estranger, es tradueix en un increment de l'activitat en la resta de branques del sector dels serveis. Així, el sector terciari mostra taxes de variació del VAB superiors al punt percentual en tots els trimestres de l'any. En canvi, el sector de la construcció agreuja la caiguda al llarg de l'any 2011 i tanca el quart trimestre amb un descens proper al 5%. Cal recordar que aquest sector fou el primer que presentà contraccions i que els indicadors avançats no preveuen una recuperació a curt termini. Pel que fa a la indústria i l'energia, el VAB manté els descensos interanuals, tot i que es frena el ritme.

L'any 2011 totes les illes tornen a registrar taxes de creixement positives, i cal destacar especialment l'arxipèlag pitiús, amb un increment superior al 2%. Tot i això, Eivissa i Formentera no són alienes a l'entorn de pèrdua de dinamisme del quart trimestre del 2011, quan registren un creixement interanual de l'1,6%, el més baix des de mitjan 2010. Menorca presenta els increments més moderats de l'activitat econòmica i pràcticament iguala la producció d'un any ençà. Mallorca presenta una taxa anual de gairebé mig punt percentual, sobretot gràcies al bon resultat del tercer trimestre (un 0,8% respecte del tercer trimestre del 2010).

Gràfic 10. Taxa de creixement anual del VAB a preus constants a Espanya i a les Balears (2001-2011)

Font: OTIB a partir de les dades de la Comptabilitat regional d'Espanya (INE) i de la Direcció General d'Economia i Estadístiques del Govern de les Illes Balears

Quadre 8. Evolució trimestral del VAB per sectors econòmics a preus constants (2008-2011)

Any	Trimestre	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2008	I	1,0	0,2	2,5	2,1
	II	0,6	-0,8	1,9	1,5
	III	0,3	-1,8	1,4	1,0
	IV	0,1	-2,9	0,7	0,2
2009	I	-2,3	-6,4	-0,8	-1,5
	II	-3,3	-9,2	-2,1	-2,9
	III	-3,9	-9,6	-2,6	-3,4
	IV	-4,3	-9,0	-2,4	-3,2
2010	I	-4,0	-8,3	-1,6	-2,4
	II	-3,1	-6,8	-0,5	-1,2
	III	-2,2	-5,2	0,6	-0,2
	IV	-2,0	-4,8	0,9	0,2
2011	I	-1,8	-4,1	1,0	0,3
	II	-1,5	-4,2	1,2	0,6
	III		-4,5	1,7	1,0
	IV	-1,3	-4,8	1,0	0,4

Font: Direcció General d'Economia i Estadístiques del Govern de les Illes Balears

Quadre 9. Creixement del VAB per illes (2008-2011)

	Illes Balears	Mallorca	Menorca	Pitiüses
2008	1,2	1,3	0,4	1,4
2009	-2,7	-2,8	-3,2	-2,2
2010	-0,9	-1,1	-1,4	0,9
2011	0,6	0,4	0,2	2,1

Font: Direcció General d'Economia i Estadístiques del Govern de les Illes Balears

2.3 Evolució del teixit empresarial

Es produeix un descens de 2.101 empreses (-2,3%) respecte del 2010 a les Balears, disminució superior a la del conjunt d'Espanya (-1,2%), segons el DIRCE. La TGSS també apunta un descens en el nombre d'empreses amb afiliats durant el 2011, en concret 776 menys (-1,9%). La construcció continua sent el sector en què desapareixen més empreses.

D'acord amb les dades del DIRCE de l'INE, el primer dia de 2011 el nombre d'empreses a les Illes Balears era de 87.461, xifra que implica 78,6 empreses per cada mil habitants. Respecte a l'any anterior, s'aprecia una pèrdua de 2.101 empreses, un -2,3%, similar al descens del període anterior, que fou del -2,5%. Aquest ajust ha estat més acusat que en el conjunt estatal, on el decreixement és més suau: un -1,2%.

El descens ha estat més acusat entre les empreses de més de cent treballadors, que presenten els descensos més elevats en termes relatius (vegeu el quadre 10). Com a conseqüència d'això, el pes de les empreses sense assalariats continua augmentant (un 54,5% el 2011), disminueix lleugerament el de les empreses amb un màxim de dos treballadors (26,5%) i es manté el de les companyies d'entre tres i cinc treballadors (10,3%), mentre que disminueix progressivament el pes de les empreses amb sis o més assalariats. Amb tot, l'estructura a les Illes és força similar a la de l'Estat, on el pes de les microempreses sense treballadors és del 55,2%, seguides de les empreses amb un o dos treballadors (26,1%). És a dir, el 81,3% de les empreses d'Espanya i el 83% de les Balears tenen dos treballadors o menys.

Quadre 10. Evolució del nombre d'empreses segons la grandària a les Balears i a Espanya (2010 i 2011)

	Número d'empreses				Taxes de creixement		Pesos s/ total d'empreses (%)	
	Illes Balears		Nacional		Illes Balears	Nacional	Illes Balears	Nacional
	2010	2011	2010	2011	2011/10	2011/10	2011	2011
Sense assalariats	47.635	47.660	1.774.005	1.795.321	0,1%	1,2%	54,5	55,2
1 a 2	24.667	23.150	893.005	847.952	-6,1%	-5,0%	26,5	26,1
3 a 5	9.249	9.036	318.155	313.408	-2,3%	-1,5%	10,3	9,6
6 a 9	3.969	3.867	143.016	138.040	-2,6%	-3,5%	4,4	4,2
10 a 19	2.365	2.188	88.396	84.834	-7,5%	-4,0%	2,5	2,6
20 a 49	1.125	1.058	48.765	46.160	-6,0%	-5,3%	1,2	1,4
50 a 99	289	269	13.745	13.279	-6,9%	-3,4%	0,3	0,4
100 a 199	177	152	7.098	6.585	-14,1%	-7,2%	0,2	0,2
200 a 499	54	54	3.374	3.288	0,0%	-2,5%	0,1	0,1
500 a 999	17	12	952	923	-29,4%	-3,0%	0,0	0,0
1000 o més	15	15	752	786	0,0%	4,5%	0,0	0,0
Total	89.562	87.461	3.291.263	3.250.576	-2,3%	-1,2%	100,00	100,00

Font: OTIB a partir de dades del DIRCE (INE)

Quant al pes sectorial, destaquen sis activitats econòmiques que juntes sumen la meitat (50,4%) del teixit empresarial a les Balears: construcció d'edificis (11,9%) i construcció especialitzada (6%), comerç al detall (13,3%) i a l'engròs (5%), serveis de menjar i begudes (9,5%), i activitats immobiliàries (4,7%). Gairebé totes presenten un creixement negatiu respecte del 2010, i destaca la davallada de les relacionades amb la construcció (específicament, un -5,9% la construcció i un -5,1% la construcció especialitzada), seguides del comerç al detall (-4,5%) i dels serveis de restauració (-1,9%). En canvi, es manté estable el comerç a l'engròs (-0,4%) i les activitats immobiliàries presenten un repunt del 3,3%.

D'altra banda cal esmentar altres activitats amb un pes significatiu sobre el total que mostren una evolució positiva respecte al 2010: activitats sanitàries (3.669 empreses en total, amb un creixement del 10,9%), les administratives d'oficina (2.490 empreses, un 17% més que el 2010), els serveis d'allotjament (1.691 companyies, amb una variació interanual del 3,2%), educació (1.589 empreses, amb un 1% de creixement) i, finalment, serveis en edificis i jardineria (1.553 empreses, 6,4%). Altres activitats presenten també una evolució positiva, si bé pel seu pes menor no tenen un lloc tan destacat.

Tanmateix, les dades del DIRCE corresponen a l'1 de gener del 2011, de manera que la informació que recull fa referència més aviat a l'any 2010. Per analitzar la situació del 2011 es pot recórrer a les dades mitjanes sobre centres de treball amb afiliats a la Seguretat Social (comptes de cotització). Segons aquesta font, el 2011 a les Illes hi ha registrades 39.574 empreses amb treballadors d'alta, la qual cosa representa 776 empreses menys (-1,9%) que l'any passat.

Les activitats amb més presència segons la TGSS són les següents: comerç al detall (6.546 empreses amb assalariats, un 16,5% del total de comptes de cotització registrats el 2011), serveis de restauració (5.613 empreses, un 14,2%), construcció d'edificis (2.858 companyies, un 7,2%) i construcció especialitzada (2.500 empreses, un 6,3%), i comerç a l'engròs (1.932 companyies, un 4,9%). Aquestes cinc activitats aglutinen el 49,1% del total de comptes de cotització de les Illes Balears.

Respecte a l'any 2010, les activitats que presenten una evolució millor són aquestes: reparació i instal·lació de maquinària (amb 20 nous comptes de cotització, +8,9%), activitats de consultoria de gestió empresarial (+7,4%), activitats administratives d'oficina (+6,8%), activitats de llars que ocupen

personal domèstic (+6,8%), activitats immobiliàries (39 comptes de cotització més, +4,9%) i activitats esportives, recreatives i de manteniment (+4,4%). En canvi, segueixen caient les activitats de construcció d'edificis (-12,2%) i construcció especialitzada (-6,5%), com també l'enginyeria civil (-16,4%). També és destacable el descens en el nombre de comptes de cotització de moltes de les activitats emmarcades dins la indústria manufacturera, com ara confecció de peces de vestir (-11,4%), fabricació de maquinària i equips (-11,1%), fabricació de mobles (-8,6%) o indústria del cuir i el calçat (-8,1%).

Pel que fa a les activitats relacionades amb el turisme i el comerç, i atès el seu pes, cal destacar la

pèrdua de l'1,3% d'empreses de comerç al detall i de l'1,1% en els serveis d'allotjament. El serveis de menjar i begudes (-0,3%) i el comerç a l'engròs (+0,4%), per la seva banda, es mantenen estables.

Finalment, per illes, la distribució de les empreses per activitat econòmica presenta algunes diferències. Així, Menorca es caracteritza per tenir més pes d'empreses en agricultura i ramaderia i en activitats industrials que la mitjana. Eivissa i Formentera, per la seva banda, es dediquen més al comerç, la restauració i l'hoteleria. Mallorca, finalment, pel fet de ser el principal centre administratiu de la comunitat autònoma, té una concentració més elevada d'empreses dedicades a sanitat i a activitats jurídiques i associatives.

Quadre 11. Empreses segons l'activitat econòmica i grandària a les Balears (2010 - 2011)

CNAE-2009	Total 2011	Pes s/total d'empreses	Creix. perc. 2011/10	Pesos segons núm. assalariats l'any 2011							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
Total grups CNAE09	87.461	100,0	-2,3	54,49	26,47	10,33	4,42	2,50	1,21	0,31	0,27
05 a 09 Indústries extractives	57	0,1	-10,9	26,3	17,5	22,8	8,8	17,5	5,3	0,0	1,8
10 a 11 Indústria d'aliments i begudes	507	0,6	-8,2	26,6	27,8	17,4	10,1	9,3	7,3	1,0	0,6
12 Indústria del tabac	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
13 Indústria tèxtil	137	0,2	3,8	46,0	32,1	13,9	5,1	2,2	0,7	0,0	0,0
14 Confecció de peces de vestir	91	0,1	-12,5	52,7	28,6	11,0	2,2	4,4	1,1	0,0	0,0
15 Indústria del cuir i del calçat	155	0,2	-3,7	37,4	17,4	8,4	9,0	14,2	11,6	0,6	1,3
16 Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	519	0,6	-6,0	38,5	34,9	16,0	4,8	4,4	1,3	0,0	0,0
17 Indústria del paper	15	0,0	-25,0	20,0	6,7	20,0	26,7	20,0	6,7	0,0	0,0
18 Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	321	0,4	-8,8	45,5	28,7	12,1	7,5	4,0	1,6	0,6	0,0
20 Indústria química	40	0,0	-7,0	27,5	32,5	12,5	7,5	12,5	7,5	0,0	0,0
21 Fabricació de productes farmacèutics	2	0,0	-33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
22 Fabricació de productes de cautx i plàstics	26	0,0	-21,2	34,6	23,1	11,5	11,5	15,4	3,8	0,0	0,0
23 Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	268	0,3	-4,3	26,5	26,5	16,8	11,9	11,2	6,3	0,4	0,4
24 Metal·lúrgia; fabricació de productes de ferro, acer i ferroal·iatges	6	0,0	-33,3	50,0	33,3	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25 Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	715	0,8	-6,7	34,1	33,1	18,5	6,6	5,9	1,7	0,1	0,0
26 Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	23	0,0	-20,7	26,1	30,4	30,4	8,7	4,3	0,0	0,0	0,0
27 Fabricació de material i equip elèctric	18	0,0	-14,3	33,3	33,3	16,7	11,1	5,6	0,0	0,0	0,0
28 Fabricació de maquinària i equip n.c.o.p.	31	0,0	-18,4	22,6	38,7	19,4	16,1	3,2	0,0	0,0	0,0
29 Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	2	0,0	-50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
30 Fabricació d'un altre tipus de material de transport	35	0,0	-23,9	57,1	14,3	5,7	5,7	11,4	2,9	0,0	2,9
31 Fabricació de mobles	387	0,4	-4,7	47,3	30,7	14,2	4,7	2,6	0,5	0,0	0,0
32 Altres indústries manufactureres	242	0,3	-1,6	53,3	25,6	9,5	6,2	3,3	1,7	0,0	0,4
33 Reparació i instal·lació de maquinària i equip	703	0,8	-7,4	59,7	19,1	11,0	3,4	5,0	1,4	0,3	0,1
35 Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	194	0,2	-5,8	91,8	6,7	0,5	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5
36 Captació, depuració i distribució d'aigua	152	0,2	-6,7	57,9	21,7	11,8	3,3	3,3	1,3	0,7	0,0
37 Recollida i tractament d'aigües residuals	11	0,0	37,5	18,2	36,4	36,4	0,0	0,0	9,1	0,0	0,0
38 Recollida, tractament i eliminació de residus; valorització	79	0,1	2,6	19,0	20,3	10,1	15,2	13,9	13,9	2,5	5,1
39 Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	2	0,0	-60,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
41 Construcció d'edificis	10.413	11,9	-5,9	61,8	19,8	9,9	4,2	2,7	1,3	0,2	0,0
42 Enginyeria civil	410	0,5	-5,3	84,6	4,9	2,2	1,2	3,4	1,2	1,7	0,7
43 Activitats de construcció especialitzada	5.248	6,0	-5,1	51,8	27,6	11,9	4,4	2,7	1,3	0,2	0,0
45 Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.615	1,8	-8,8	41,1	34,1	13,3	5,0	4,2	1,8	0,4	0,2
46 Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	4.364	5,0	-0,4	48,1	23,8	12,9	7,9	4,7	2,3	0,3	0,1
47 Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	11.647	13,3	-4,5	47,4	33,9	12,1	4,6	1,4	0,4	0,2	0,0
49 Transport terrestre i per canonades	3.807	4,4	-5,1	57,9	31,7	5,6	2,5	0,9	0,9	0,2	0,1
50 Transport marítim i per vies navegables interiors	62	0,1	-7,5	9,7	45,2	29,0	8,1	4,8	1,6	1,6	0,0
51 Transport aeri	14	0,0	-17,6	21,4	7,1	7,1	0,0	0,0	28,6	7,1	28,6
52 Emmagatzemament i activitats afins al transport	461	0,5	11,1	36,9	26,5	15,8	8,7	6,9	2,6	0,9	1,7
53 Activitats postals i de correus	125	0,1	19,0	59,2	18,4	8,8	3,2	4,8	4,0	1,6	0,0
55 Serveis d'allotjament	1.691	1,9	3,2	28,4	30,6	15,9	8,5	5,1	5,7	2,2	3,5
56 Serveis de menjars i begudes	8.271	9,5	-1,9	35,5	35,4	16,8	8,0	3,1	1,0	0,1	0,1
58 Edició	223	0,3	-10,8	58,7	23,3	9,0	4,5	1,3	1,3	0,9	0,9
59 Activitats cinematogràfiques, de vídeo i de televisió, enregistrament de so i edició musical	138	0,2	-8,6	52,9	18,1	13,8	6,5	2,9	4,3	1,4	0,0
60 Activitats de programació i emissió de ràdio i televisió	60	0,1	-6,3	43,3	15,0	11,7	8,3	11,7	5,0	0,0	5,0
61 Telecomunicacions	120	0,1	-7,0	47,5	27,5	13,3	5,8	4,2	0,0	0,0	1,7
62 Programació, consultoria i altres activitats relacionades amb la informàtica	595	0,7	9,4	66,2	19,5	5,7	3,4	3,0	1,2	0,5	0,5
63 Serveis d'informació	87	0,1	-4,4	64,4	19,5	8,0	1,1	3,4	1,1	2,3	0,0
64 Serveis financers, excepte assegurances i fons de pensions	105	0,1	-36,7	46,7	32,4	9,5	1,0	2,9	1,9	1,9	3,8
65 Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	13	0,0	-7,1	30,8	23,1	7,7	15,4	7,7	7,7	0,0	7,7
66 Activitats auxiliars dels serveis financers i de les assegurances	1.584	1,8	0,3	72,5	21,3	4,3	1,4	0,3	0,2	0,1	0,0
68 Activitats immobiliàries	4.134	4,7	3,3	71,0	21,3	5,2	1,5	0,7	0,1	0,0	0,0
69 Activitats jurídiques i de comptabilitat	3.996	4,6	0,5	62,0	24,0	8,4	3,6	1,7	0,2	0,1	0,1
70 Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	505	0,6	-9,5	57,8	25,0	8,3	5,1	2,8	0,6	0,2	0,2
71 Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	3.085	3,5	-2,4	73,8	19,9	4,3	1,0	0,7	0,2	0,0	0,0
72 Investigació i desenvolupament	126	0,1	-74,6	79,4	7,9	4,0	5,6	0,0	0,8	2,4	0,0
73 Publicitat i estudis de mercat	852	1,0	-1,2	68,9	18,4	6,2	3,2	2,1	0,8	0,1	0,2
74 Altres activitats professionals, científiques i tècniques	930	1,1	-3,3	84,1	11,8	2,2	0,6	1,0	0,1	0,1	0,1
75 Activitats veterinàries	219	0,3	-2,2	56,6	30,1	11,4	1,4	0,5	0,0	0,0	0,0
77 Activitats de lloguer	1.426	1,6	-4,4	58,2	27,8	8,8	3,2	1,2	0,5	0,1	0,2
78 Activitats relacionades amb l'ocupació	94	0,1	-5,1	50,0	16,0	14,9	7,4	6,4	3,2	2,1	0,0
79 Activitats d'agències de viatges, operadors turístics	477	0,5	-1,6	42,3	27,9	14,5	4,8	3,1	2,3	1,5	3,6
80 Activitats de seguretat i investigació	78	0,1	1,3	52,6	14,1	15,4	3,8	7,7	3,8	0,0	2,6
81 Serveis en edificis i activitats de jardineria	1.553	1,8	6,4	59,8	22,1	9,1	3,7	2,9	1,4	0,4	0,6
82 Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars de les empreses	2.490	2,8	17,0	67,1	22,2	6,1	2,4	1,5	0,5	0,1	0,1
85 Educació	1.589	1,8	1,0	50,1	19,0	12,5	6,2	4,3	5,2	2,1	0,7
86 Activitats sanitàries	3.669	4,2	10,9	72,3	18,9	5,6	1,2	1,0	0,5	0,2	0,4
87 Assistència en establiments residencials	59	0,1	-6,3	13,6	16,9	8,5	5,1	13,6	23,7	8,5	10,2
88 Activitats de serveis socials sense allotjament	76	0,1	-19,1	27,6	9,2	15,8	14,5	11,8	14,5	2,6	3,9
90 Activitats de creació, artístiques i espectacles	708	0,8	-3,0	79,8	10,9	4,9	1,3	1,0	0,8	0,1	1,1
91 Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	115	0,1	19,8	37,4	20,0	14,8	14,8	4,3	4,3	3,5	0,9
92 Activitats de jocs d'atzar i apostes	326	0,4	-0,6	29,8	42,9	14,7	4,0	5,5	1,8	0,0	1,2
93 Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	1.041	1,2	-3,2	44,8	29,4	11,0	5,3	5,8	2,3	0,8	0,7
94 Activitats associatives	708	0,8	-0,7	15,4	53,2	14,7	7,5	5,8	2,0	1,0	0,4
95 Reparació d'ordinadors, efectes personals i articles d'ús domèstic	706	0,8	-1,3	70,0	19,7	7,1	2,7	0,4	0,1	0,0	0,0
96 Altres serveis personals	2.707	3,1	-1,6	53,8	33,9	8,5	2,8	0,7	0,2	0,1	0,0

Font: OTIB a partir de dades del DIRCE (INE)

Quadre 12. Taxes de creixement de les empreses balears amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana 2011)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-09)	2010	2011	Var. Abs.	Var. (%)
01	Agricultura, ramaderia, caça i serveis que s'hi relacionen	100	108	8	7,81
02	Silvicultura i explotació forestal	12	12	0	0,70
03	Pesca i aquicultura	4	4	0	2,13
08	Altres indústries extractives	61	59	-2	-2,74
10	Indústria de l'alimentació	426	419	-6	-1,51
11	Fabricació de begudes	110	105	-4	-3,88
13	Indústria tèxtil	49	49	-0	-0,17
14	Confecció de peces de vestir	60	53	-7	-11,36
15	Indústria del cuir i del calçat	112	103	-9	-8,13
16	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	238	221	-18	-7,39
17	Indústria del paper	14	14	-1	-4,68
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	176	166	-10	-5,82
20	Indústria química	56	55	-1	-1,34
21	Fabricació de productes farmacèutics	36	36	0	0,23
22	Fabricació de productes de cautxú i plàstics	17	17	1	5,56
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	199	194	-6	-2,89
24	Metal·lúrgia; fabricació de productes de ferro, acer i feroaliatges	26	22	-4	-14,29
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	392	389	-4	-0,91
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	6	8	1	19,48
27	Fabricació de material i equip elèctric	17	18	1	6,93
28	Fabricació de maquinària i equip n.c.o.p.	65	58	-7	-11,08
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	3	2	-1	-19,44
30	Fabricació d'un altre tipus de material de transport	175	161	-13	-7,64
31	Fabricació de mobles	189	172	-16	-8,61
32	Altres indústries manufactureres	89	89	-0	-0,47
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equip	227	247	20	8,85
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	31	33	2	5,07
36	Captació, depuració i distribució d'aigua	74	70	-4	-4,85
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	17	17	1	2,97
38	Recollida, tractament i eliminació de residus; valorització	58	60	2	2,88
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	1	1	0	0,00
41	Construcció d'edificis	3.253	2.858	-396	-12,17
42	Enginyeria civil	146	122	-24	-16,45
43	Activitats de construcció especialitzada	2.673	2.500	-173	-6,46
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.058	1.055	-4	-0,33
46	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor	1.925	1.932	8	0,41
47	Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	6.635	6.546	-89	-1,34
49	Transport terrestre i per canonades	1.471	1.476	5	0,31
50	Transport marítim i per vies navegables interiors	8	9	1	10,00
51	Transport aeri	30	27	-3	-10,58
52	Emmagatzemament i activitats afins al transport	219	224	5	2,44
53	Activitats postals i de correus	40	42	2	5,06
55	Serveis d'allotjament	1.449	1.433	-16	-1,13
56	Serveis de menjars i begudes	5.628	5.613	-15	-0,27
58	Edició	92	89	-3	-3,26
59	Activitats cinematogràfiques, de vídeo i de tv, enregistrament de so i edició musical	65	63	-2	-3,59
60	Activitats de programació i emissió de ràdio i televisió	41	37	-4	-9,86
61	Telecomunicacions	118	115	-2	-1,98
62	Programació, consultoria i altres activitats relacionades amb la informàtica	142	150	7	4,97
63	Serveis d'informació	76	74	-1	-1,65
64	Serveis financers, excepte assegurances i fons de pensions	60	59	-1	-1,93
65	Assegurances, fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	82	79	-3	-3,64
66	Activitats auxiliars dels serveis financers i de les assegurances	282	279	-4	-1,33
68	Activitats immobiliàries	806	845	39	4,86
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.331	1.333	2	0,13
70	Activitats de les seues centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	174	187	13	7,36
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	549	526	-23	-4,23
72	Investigació i desenvolupament	28	30	2	5,57
73	Publicitat i estudis de mercat	224	211	-13	-5,59
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	150	153	3	1,94
75	Activitats veterinàries	101	104	3	2,89
77	Activitats de lloguer	835	792	-43	-5,11
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	45	41	-4	-8,66
79	Activitats d'agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves	302	292	-11	-3,50
80	Activitats de seguretat i investigació	54	53	-1	-1,69
81	Serveis en edificis i activitats de jardineria	737	756	20	2,69
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars de les empreses	230	246	16	6,84
84	Administració pública i defensa; Seguretat Social obligatòria	671	657	-14	-2,14
85	Educació	846	867	21	2,52
86	Activitats sanitàries	929	923	-6	-0,62
87	Assistència en establiments residencials	65	68	3	4,76
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	145	141	-4	-2,75
90	Activitats de creació, artístiques i espectacles	108	101	-7	-6,78
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	67	62	-5	-7,46
92	Activitats de jocs d'azar i apostes	127	121	-5	-4,08
93	Activitats esportives, recreatives i d'entrenament	519	542	23	4,42
94	Activitats associatives	903	863	-40	-4,42
95	Reparació d'ordinadors, efectes personals i articles d'ús domèstic	219	213	-6	-2,70
96	Altres serveis personals	1.223	1.247	24	1,99
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	418	444	25	6,07
99	Activitats d'organitzacions i organismes extraterritorials	10	11	1	11,48
	No tipificades	1	1	0	0,00
	TOTAL	40.350	39.574	-776	-1,92

Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

Quadre 13. Empreses d'alta a la seguretat social per activitat econòmica i illa (2011)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-09)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
1	Agricultura, ramaderia, caça i serveis que s'hi relacionen	576	137	54	2	1,6	3,3	0,8	0,4
2	Silvicultura i explotació forestal	9	3	1	0	0,0	0,1	0,0	0,0
3	Pesca i aquicultura	140	37	27	11	0,4	0,9	0,4	2,1
8	Altres indústries extractives	48	4	5	1	0,1	0,1	0,1	0,2
10	Indústria de l'alimentació	301	72	41	4	0,8	1,7	0,6	0,8
11	Fabricació de begudes	88	9	7	1	0,2	0,2	0,1	0,2
13	Indústria tèxtil	40	5	4	0	0,1	0,1	0,1	0,0
14	Confecció de peces de vestir	31	3	20	0	0,1	0,1	0,3	0,0
15	Indústria del cuir i del calçat	47	56	1	0	0,1	1,3	0,0	0,0
16	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	154	43	22	2	0,4	1,0	0,3	0,4
17	Indústria del paper	11	2	0	0	0,0	0,1	0,0	0,0
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	135	12	19	0	0,4	0,3	0,3	0,1
20	Indústria química	50	1	5	0	0,1	0,0	0,1	0,0
21	Fabricació de productes farmacèutics	35	0	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
22	Fabricació de productes de cautxú i plàstics	13	4	0	0	0,0	0,1	0,0	0,0
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	149	26	18	1	0,4	0,6	0,3	0,2
24	Metal·lúrgia; fabricació de productes de ferro, acer i ferroal·lages	17	3	1	0	0,0	0,1	0,0	0,0
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	313	41	33	1	0,9	1,0	0,5	0,2
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	5	2	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0
27	Fabricació de material i equip elèctric	17	1	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
28	Fabricació de maquinària i equip n.c.o.p.	50	6	2	0	0,1	0,1	0,0	0,0
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	2	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
30	Fabricació d'un altre tipus de material de transport	124	19	18	0	0,3	0,5	0,3	0,0
31	Fabricació de mobles	150	17	5	0	0,4	0,4	0,1	0,0
32	Altres indústries manufactureres	53	33	3	0	0,1	0,8	0,0	0,1
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equip	184	20	40	4	0,5	0,5	0,6	0,8
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	30	2	1	0	0,1	0,1	0,0	0,0
36	Captació, depuració i distribució d'aigua	48	13	10	0	0,1	0,3	0,1	0,0
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	13	2	2	0	0,0	0,0	0,0	0,0
38	Recollida, tractament i eliminació de residus; valorització	49	5	6	0	0,1	0,1	0,1	0,0
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	0	1	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
41	Construcció d'edificis	2.161	274	402	20	6,1	6,5	6,2	4,0
42	Enginyeria civil	69	23	28	3	0,2	0,5	0,4	0,5
43	Activitats de construcció especialitzada	1.846	252	365	36	5,2	6,0	5,7	7,0
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	804	94	147	9	2,3	2,2	2,3	1,8
46	Comerç a l'engròs i intermedis del comerç	1.530	181	208	14	4,3	4,3	3,2	2,7
47	Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	4.757	710	985	90	13,4	16,9	15,3	17,4
49	Transport terrestre i per canonades	1.023	123	307	22	2,9	2,9	4,8	4,3
50	Transport marítim i per vies navegables interiors	174	25	77	12	0,5	0,6	1,2	2,4
51	Transport aeri	25	0	2	0	0,1	0,0	0,0	0,0
52	Emmagatzemament i activitats afins al transport	189	30	40	1	0,5	0,7	0,6	0,3
53	Activitats postals i de correus	34	3	4	1	0,1	0,1	0,1	0,2
55	Serveis d'allotjament	976	130	272	54	2,7	3,1	4,2	10,5
56	Serveis de menjars i begudes	4.108	473	929	94	11,5	11,3	14,4	18,2
58	Edició	74	12	4	0	0,2	0,3	0,1	0,0
59	Activitats cinematogràfiques, de vídeo i de televisió, edició musical	51	3	9	0	0,1	0,1	0,1	0,0
60	Activitats de programació i emissió de ràdio i televisió	28	5	5	0	0,1	0,1	0,1	0,0
61	Telecomunicacions	89	6	20	1	0,3	0,1	0,3	0,1
62	Programació, consultoria i altres activitats relacionades amb la informàtica	137	4	8	0	0,4	0,1	0,1	0,0
63	Serveis d'informació	71	1	2	0	0,2	0,0	0,0	0,0
64	Serveis financers, excepte assegurances i fons de pensions	56	3	1	0	0,2	0,1	0,0	0,0
65	Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte S S obligatòria	72	5	2	0	0,2	0,1	0,0	0,0
66	Activitats auxiliars dels serveis financers i de les assegurances	223	19	34	3	0,6	0,5	0,5	0,5
68	Activitats immobiliàries	636	76	128	5	1,8	1,8	2,0	0,9
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.054	98	170	11	3,0	2,3	2,6	2,1
70	Activitats de les seues centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	157	9	19	2	0,4	0,2	0,3	0,4
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	415	45	62	4	1,2	1,1	1,0	0,8
72	Investigació i desenvolupament	27	2	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
73	Publicitat i estudis de mercat	178	9	25	0	0,5	0,2	0,4	0,0
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	132	9	12	1	0,4	0,2	0,2	0,2
75	Activitats veterinàries	80	7	15	2	0,2	0,2	0,2	0,4
77	Activitats de lloguer	622	54	99	18	1,7	1,3	1,5	3,5
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	40	1	0	0	0,1	0,0	0,0	0,0
79	Activitats d'agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves	242	12	36	3	0,7	0,3	0,6	0,5
80	Activitats de seguretat i investigació	43	4	6	0	0,1	0,1	0,1	0,0
81	Serveis en edificis i activitats de jardineria	571	77	106	2	1,6	1,8	1,6	0,4
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars de les empreses	212	10	23	1	0,6	0,2	0,4	0,2
84	Administració pública i defensa; Seguretat Social obligatòria	533	75	42	7	1,5	1,8	0,7	1,4
85	Educació	726	56	88	3	2,0	1,3	1,4	0,5
86	Activitats sanitàries	773	54	90	6	2,2	1,3	1,4	1,2
87	Assistència en establiments residencials	62	2	4	0	0,2	0,0	0,1	0,0
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	121	6	14	0	0,3	0,1	0,2	0,1
90	Activitats de creació, artístiques i espectacles	79	11	10	1	0,2	0,3	0,2	0,2
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	39	14	9	0	0,1	0,3	0,1	0,0
92	Activitats de jocs d'atzar i apostes	99	4	18	0	0,3	0,1	0,3	0,0
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	406	60	89	6	1,1	1,4	1,4	1,2
94	Activitats associatives	707	66	103	3	2,0	1,6	1,6	0,7
95	Reparació d'ordinadors, efectes personals i articles d'ús domèstic	157	29	25	1	0,4	0,7	0,4	0,2
96	Altres serveis personals	949	118	165	13	2,7	2,8	2,6	2,5
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	5.179	339	890	39	14,5	8,1	13,8	7,5
99	Activitats d'organitzacions i organismes extraterritorials	9	0	2	0	0,0	0,0	0,0	0,0
	TOTAL	35.620	4.198	6.447	516	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

3 PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS

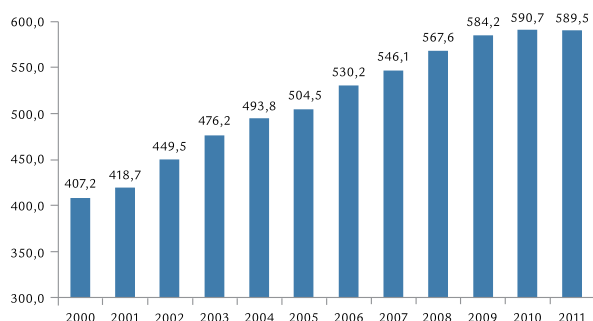
3.1 La població activa

3.1.1 Evolució de la població activa i de la població inactiva

La població activa baixa un 0,2% i reflecteix la caiguda de la immigració laboral d'origen no comunitari (d'un -18% en termes interanuals), alhora que augmenta el nombre de persones inactives.

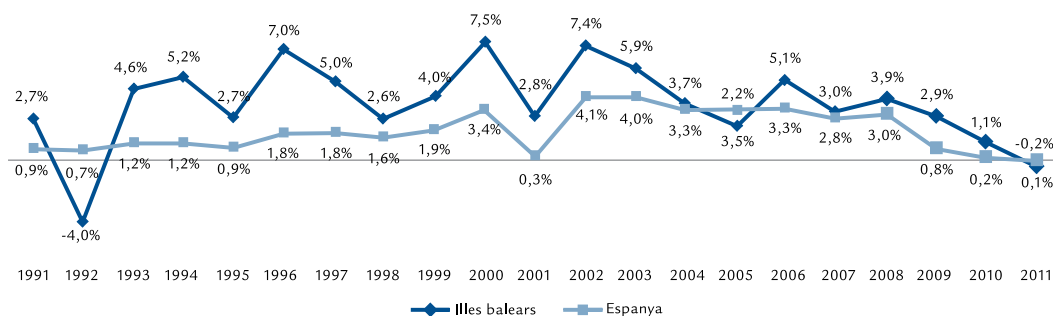
Tot i que la població resident a les Illes Balears es va incrementar lleugerament (0,6 %) durant l'any 2011, la població activa experimenta una disminució d'un -0,2 %, que suposa 1.250 persones menys que l'any anterior, i arriba a una mitjana de 589.500 actius. Aquesta és la primera caiguda del nombre d'actius des de l'any 1992, que va acompanyada d'un increment del 2,9 % en el nombre d'inactius (8.900 persones més). El gràfic 11 mostra aquesta evolució des de l'any 2000, amb un increment acumulat de 182.400 persones; és a dir, un 44,8 % més en només deu anys.

Gràfic 11. Evolució de la població activa a les Balears (2000-2011)⁷

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Gràfic 12. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a Espanya (1991-2011)

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Si s'observa el creixement relatiu de la població activa a les Balears en el gràfic 12, només presenta dos resultats negatius: l'any 1992, com a conseqüència de la crisi dels anys 1992 a 1994, amb una davallada important del nombre d'actius (-4,0 %), i la lleugera reducció de l'any 2011 (-0,2 %), que representa la primera baixada de persones actives des del començament de la crisi l'any 2007. D'altra banda, si es comparen les dades de les Illes amb l'evolució del conjunt nacional, s'aprecia que tradicionalment les Balears presenten valors superiors a la mitjana espanyola, tot i que els valors d'Espanya presenten un comportament amb menys fluctuacions, tant en el període recessiu dels anys noranta com en l'actual.

Respecte de l'evolució de la població inactiva, el 2011 és de 313.100 persones, 8.900 persones més que l'any anterior (2,9%). Com es pot observar en el quadre 14, aquest augment es correspon amb un increment de les persones que estudien i, alhora, amb una reducció de les que es dediquen a la llar. La resposta es troba en la situació de crisi, que provoca, per un costat, que persones dedicades a la llar l'abandonin per incorporar-se al mercat de treball, sobretot si hi ha altres membres de la família en situació d'atur, i, per l'altre, les altes xifres d'atur motiven a no deixar els estudis, o a continuar els estudis abandonats, amb l'objectiu de tenir més oportunitats de trobar una feina.

Segons el motiu d'aquesta inactivitat, els col·lectius amb més població són els jubilats (el 38,2% del total el 2011), seguits de les persones que es dediquen a les tasques de la llar (el 26,7%). En termes d'evolució interanual, des de l'any 2010 s'observa

7. En milers de persones

que redueixen els efectius les persones dedicades a la llar (-1.375 persones, un -1,6 %) i els inactius per altres motius (-0,3 %), mentre que, contràriament, augmenten els que estudien (2.775 persones, un 5,7%) i els jubilats (6.850 persones, un 6,1%).

Quant al perfil majoritari de la població activa, el pes de les dones s'ha incrementat progressivament des de l'any 2000 fins a arribar el 2011 al 45,4% del total. Efectivament, només respecte a l'any anterior l'aportació femenina creix un 0,6%, mentre que la masculina disminueix un -0,9%. Per edats, domina òbviament el tram intermedi de 25 a 44 anys, que representa el 78,2% del total d'actius. Respecte del 2010, mostren una evolució positiva els més grans de 55 anys (+9,9 %), mentre que el grup de 16 a 24 anys davalla notablement, un -8,7% (perquè, com s'ha vist, augmenten els estudiants inactius), i davallen també els actius de 25 a 54 anys (-0,6 %). Pel que fa a la nacionalitat, els espanyols són el 75,1% del conjunt de persones actives, seguits de lluny pels extracomunitaris, amb un 14,1%; però en termes interanuals destaca que aquest darrer grup

decreix en un 18,0%, mentre que augmenta en un 16% el segment d'estrangers comunitaris, respecte de l'any 2010.

Finalment, quant a la distribució de la població activa segons la relació de parentiu amb la persona de referència a la llar enquestada (vegeu el quadre 16), els homes continuen sent majoritàriament la persona de referència (el 55,0% el 2011), mentre que les dones són cònjuges en la major part (41,5%). En tots dos casos han incrementat el seu pes respecte de l'any 2008 (+5 p. p. i +1,7 p. p., respectivament).

Per concloure aquest apartat, es pot dir que la reducció de la població activa registrada l'any 2011 (1.250 persones menys, segons s'ha vist) s'explica per l'augment de la inactivitat, com també per la baixada de la immigració no comunitària. A més s'observa una aportació femenina més elevada, lligada a la reducció de les persones dedicades a la llar que s'incorporen al mercat de treball i dels més grans de 55 anys.

Quadre 14. Evolució de la població activa i inactiva a les Illes Balears (2005-2011)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Pob. activa	504.450	530.225	546.100	567.550	584.200	590.700	589.500
Pob. inactiva	299.975	296.825	306.325	308.875	306.125	304.200	313.100
Pes dels inactius segons la seva vinculació a l'activitat							
Actius potencials: totals	3,4%	2,2%	1,2%	1,6%	3,2%	3,1%	3,2%
Actius potencials: desanimats	0,6%	0,5%	0,5%	0,6%	1,3%	1,7%	1,7%
Altres inactius	96,0%	97,3%	98,3%	97,8%	95,6%	72,0%	96,8%
Pes segons la classe principal d'inactivitat							
Estudiants	14,1%	13,6%	13,6%	13,7%	14,1%	16,1%	16,5%
Jubilats	32,8%	33,4%	32,7%	34,2%	35,5%	37,0%	38,2%
Tasques de la llar	30,8%	31,4%	32,4%	32,7%	31,4%	27,9%	26,7%
Altres	22,3%	21,5%	21,2%	19,4%	19,0%	18,9%	18,6%

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Quadre 15. Evolució de la població activa total, per sexe, edat i nacionalitat, a les Illes Balears (2000-2011)

Anys	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	16 a 24 anys	25 a 54 anys	55 i més anys	Espanyols	UE	NO UE
2000	407,2	59,0%	41,0%	14,5%	75,9%	9,7%	-	-	-
2005	504,5	57,4%	42,6%	12,5%	77,1%	10,4%	80,6%	3,4%	16,0%
2006	530,2	57,3%	42,7%	12,1%	77,1%	10,8%	79,3%	5,3%	15,4%
2007	546,1	57,4%	42,6%	11,2%	78,1%	10,6%	76,3%	7,9%	15,8%
2008	567,6	56,7%	43,3%	10,8%	78,2%	11,0%	74,1%	7,8%	18,0%
2009	584,2	55,9%	44,1%	10,6%	78,0%	11,5%	74,1%	7,8%	18,1%
2010	590,7	54,9%	45,1%	9,9%	78,6%	11,5%	73,5%	9,3%	17,1%
2011	589,6	54,5%	45,4%	9,1%	78,2%	12,7%	75,1%	10,8%	14,1%

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

3.1.2 Població activa per nivell d'estudis

Les Balears són la comunitat autònoma amb una proporció menor de població activa amb estudis superiors (el 24,3% vs. el 34% del conjunt espanyol), tot i que des del 2007 el nivell educatiu de la població s'incrementa progressivament. En qualsevol cas, les dones tenen un nivell estudis superior al dels homes.

El nivell educatiu de la població activa esdevé un factor cabdal en la composició del mercat de treball a les Illes Balears. En primer lloc, atenent els

resultats obtinguts de la comparació dels valors de les Illes amb els del total nacional, s'observa que un any més les Balears són la comunitat autònoma amb el percentatge més baix de població activa amb estudis superiors, el 24,3% vs. el 34,0% del conjunt espanyol (vegeu el quadre 17). Per contra, som a la primera posició en percentatge de població amb estudis de segona etapa de secundària (el 29,2% vs. el 24,0 % de mitjana nacional), gràcies a la contribució de la població estrangera, que com mostra el gràfic 13 es concentra més que la població espanyola en aquest nivell educatiu.

Quadre 16. Població activa a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar per sexe (2008 -2011)

	2008			2009			2010			2011		
	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes
Persona de referència	262.038	41,2%	50,0%	277.616	40,8%	52,8%	281.810	40,2%	53,9%	287.254	41,2%	55,0%
Cònjuge	177.743	39,8%	24,8%	184.263	41,5%	23,7%	178.607	40,7%	21,6%	182.528	41,5%	22,2%
Fill/ fillastre	90.885	13,6%	17,9%	89.616	12,9%	17,3%	92.259	12,9%	17,8%	87.151	12,1%	17,0%
Gendre/ nora	3.996	0,6%	0,8%	4.016	0,8%	0,6%	4.583	0,8%	0,8%	4.323	0,5%	1,0%
Nét/ néta	1.941	0,1%	0,5%	1.731	0,1%	0,4%	1.882	0,2%	0,4%	2.484	0,4%	0,5%
Pare/mare/sogres	3.947	0,8%	0,6%	3.110	0,7%	0,4%	3.440	0,8%	0,4%	4.635	1,2%	0,5%
Altres	17.964	2,5%	3,7%	13.781	2,0%	2,6%	17.598	3,0%	3,0%	11.879	1,7%	2,3%
Pers. domèstic	621	0,3%	-	182	0,1%	-	1.738	0,5%	0,1%	1.587	0,5%	0,1%
Sense parentiu	8.418	1,2%	1,7%	9.835	1,2%	2,1%	8.784	0,9%	2,0%	7.691	1,0%	1,6%
Total	567.553	245.635	321.917	584.150	257.664	326.486	590.701	266.343	324.358	589.532	267.946	321.586

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

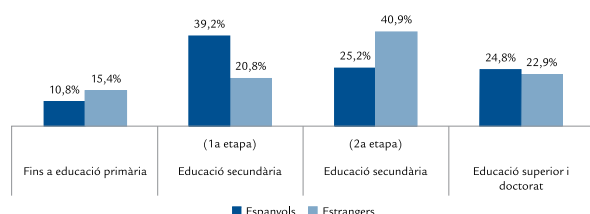
Quadre 17. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2011)

Comunitat autònoma	Fins a educació primària	Educació secundària (1a etapa)	Educació secundària (2a etapa)	Educació superior i doctorat
Total Espanya	13,3	28,6	24,0	34,0
Andalusia	17,1	33,7	21,7	27,6
Aragó	13,3	22,8	26,5	37,4
Astúries	10,1	26,6	22,6	40,7
Illes Balears	12,0	34,5	29,2	24,3
Canàries	19,8	28,5	26,4	25,2
Cantàbria	7,9	27,5	25,6	39,1
Castella i Lleó	13,1	27,9	22,6	36,5
Castella-la Manxa	16,2	33,1	23,0	27,7
Catalunya	15,4	26,1	24,6	33,9
Com. Valenciana	13,4	31,0	24,2	31,4
Extremadura	10,9	44,5	17,3	27,4
Galícia	9,7	33,8	22,1	34,5
Madrid	8,1	20,8	27,1	44,0
Múrcia	18,2	32,0	22,8	27,0
Navarra	8,7	24,7	23,5	43,1
País Vasc	6,4	21,2	22,8	49,6
La Rioja	9,0	30,6	24,7	35,8

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

L'evolució del nivell educatiu de la població mostra un augment progressiu des del 2007, i a les Balears disminueix el pes de les persones actives que han estudiat fins a primària (d'un 16% a un 12% el 2011), mentre que augmenta el percentatge de les que han assolit la segona etapa de secundària (d'un 25,8% a un 29,2%) i els estudis superiors (d'un 22,3% a un 24,3%). En el conjunt d'Espanya, en canvi, les diferències són més discretes, excepte en els estudis universitaris, que passen del 31,8% el 2007 al 34% l'any 2011.

Gràfic 13. Percentatge de població activa segons el grup de nacionalitat i el nivell educatiu a les Illes Balears (2011)

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

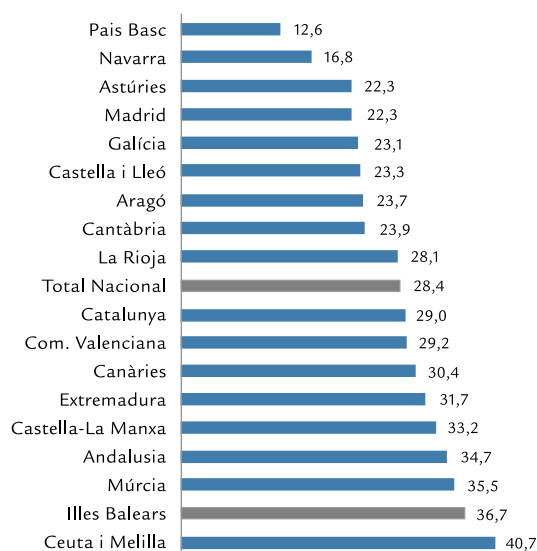
En tot cas, les dones tenen un nivell d'estudis superior al dels homes. Així, el col·lectiu femení actiu amb estudis superiors representa un 28,6% del total de dones actives, mentre que aquest percentatge es redueix al 20,7% en el cas del col·lectiu masculí; també les dones amb estudis de segona etapa de secundària són un 30,8% del col·lectiu femení, percentatge que torna a disminuir al 27,9% entre els homes. La formació femenina més elevada és un patró que es repeteix en el conjunt de l'Estat, segons mostra el quadre 18.

En aquest sentit, els darrers indicadors educatius disponibles referits al curs 2009/2010 mostren que a les Illes la taxa d'escolarització corresponent als 18 anys és del 31,7%, més baixa que la mitjana nacional (39,8%). De fet, les Illes presenten les taxes d'escolarització als 16 i als 18 anys més baixes de tot l'Estat, encara que a partir del curs 2008/2009 es produeix un canvi en la tendència de decreixement d'anys anteriors i es recuperen els nivells de 2002 i 2003. En l'àmbit nacional aquest augment és encara més pronunciat, probablement perquè la crisi canvia la percepció de la població sobre la importància dels estudis a l'hora d'aconseguir un lloc de treball.

També durant el curs 2008/2009 la taxa bruta de graduació en educació secundària obligatòria per als joves de les Balears fou del 61%, cinc punts percentuals per sota del curs 2001/2002 i tretze per sota de la mitjana estatal (74,1%). Les dones joves presenten una taxa (68,9%) clarament per sobre de la del col·lectiu masculí (53,4%). El quadre 19 així ho mostra.

D'altra banda, la taxa d'abandonament escolar prematur, que representa la població de 18 a 24 anys que no ha completat el grau d'educació secundària de segona etapa i no segueix cap tipus d'educació o formació, se situa en el 36,7% a les Illes l'any 2010, mentre que el total nacional és del 28,4% (vegeu el gràfic 14). En comparació, la taxa mitjana a la UE-27 és del 14,1%, i, per països, a Alemanya és de l'11,9%; a França, del 12,8%, i a Itàlia, del 18,8%. Convé destacar que l'objectiu fixat per l'Estratègia Europa⁸ per a l'any 2020 quant a l'abandonament escolar és del 15%, pràcticament dues vegades inferior a l'actual, tant a les Illes com a l'Estat (vegeu l'apartat 1.3: "Estratègia Europa 2020" per ampliar aquesta informació).

Gràfic 14. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2010)

Font: OTIB a partir de les dades del MEC (2010)Z

8. Comunicació de la Comissió de 3 de març de 2010 "Europa 2020: una estratègia per a un creixement intel·ligent, sostenible i integrador".

També destaca el baix percentatge d'universitaris de les Illes Balears. Aquestes diferències s'observen en les taxes de graduació en ensenyaments universitaris del Ministeri d'Educació per al curs 2007-2008,⁹ que en el cas dels llicenciats a les Balears és d'un 4,7% davant un 20,5% del conjunt de l'Estat. Una vegada més, el col·lectiu femení (6%) presenta uns millors resultats que els seus homòlegs masculins (3,5%) a les Illes.

9. Darreres dades publicades en el moment d'elaborar aquest informe.

3.1.3 Evolució de la taxa d'activitat

La taxa mitjana d'activitat a les Illes Balears fou del 65,3% durant l'any 2011. Això representa una baixada de 0,7 p. p. respecte del valor de l'any anterior, i la primera caiguda interanual des del començament de la crisi l'any 2007. Alhora, si es compara el creixement entre els anys 2007 i 2011 s'observa que és molt semblant a les Illes i a Espanya (+1,2 p.p. i +1,1 p.p., respectivament). Tot i això, les Balears presenten la taxa més alta en comparació de la resta de comunitats autònomes i del total nacional (60%), cosa que representa, en aquest cas, una diferència de +5,3 p.p. a favor de les Illes.

Quadre 18. Distribució percentual de la població activa, per nivell d'estudis i sexe, a Espanya i a les Illes Balears (2007-2009-2011)

	Fins educació primària			Educació secundària (1a etapa)			Educació secundària (2a etapa)			Educació superior i doctorat		
	2007	2009	2011	2007	2009	2011	2007	2009	2011	2007	2009	2011
Total												
Espanya	15,8	15,2	13,3	28,4	28,9	28,6	24,0	23,7	24,0	31,8	32,1	34,0
Illes Balears	16,0	14,1	12,0	35,9	35,8	34,5	25,8	27,5	29,2	22,3	22,6	24,3
Homes												
Espanya	17,7	17,0	14,7	30,9	31,6	31,5	23,0	22,7	23,3	28,4	28,7	30,5
Illes Balears	18,1	15,6	13,4	38,6	39,6	37,9	23,8	25,6	27,9	19,5	19,2	20,7
Dones												
Espanya	13,2	13,0	11,7	28,4	25,5	25,1	25,2	24,9	24,9	36,5	36,5	38,3
Illes Balears	13	12,2	10,2	35,9	30,9	30,4	28,6	29,9	30,8	26,2	27,0	28,6

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Quadre 19. Taxes brutes de graduació en ensenyaments no universitaris per nivell educatiu¹⁰ i sexe, a Espanya i Balears, curs 2008-09 i variació percentual respecte al curs 2001-02

	Total		Homes		Dones	
	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp
Educació Secundària Obligatoria (E.S.O.)						
Illes Balears	61,0	-5,5	53,4	-3,2	68,9	-1,3
Espanya	74,1	3,0	68,2	4,0	80,4	1,6
Batxillerat / C.O.U.						
Illes Balears	32,1	-3,0	26,7	-0,9	37,7	-5,3
Espanya	45,6	0,5	38,6	1,1	53,1	-0,1
Tècnic / Tècnic Auxiliar						
Illes Balears	14,0	3,1	12,6	1,9	15,6	4,5
Espanya	17,4	4,0	16,2	3,1	18,7	5,0
Tècnic Superior / Tècnic Especialista						
Illes Balears	8,8	1,1	8,0	1,1	9,7	1,2
Espanya	17,6	0,2	15,5	-0,7	19,8	1,1

Font: OTIB a partir de les dades de MEC

10. Es considera l'alumnat graduat en Cicles Formatius de Grau Mitjà de F.P. i d'Arts Plàstiques i Disseny, F.P. I. y EE. Esportives de Grau Mitjà.

Quadre 20. Evolució de la taxa d'activitat, per sexe, edat i nacionalitat, per comunitat autònoma (2007-2011)

Comunitat autònoma	Total					Dones					Homes					Menors de 25 anys					Entre 25 i 54 anys					Majors de 54 anys					Espanyols					UE-27					NO UE				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011					
Total Espanya	58,9	59,8	59,9	60,0	60,0	48,9	50,5	51,5	52,3	52,9	69,3	69,5	68,6	68,1	67,5	52,4	52,5	49,5	46,9	44,9	82,8	83,8	84,7	85,5	86,0	19,9	20,8	21,2	21,4	21,9	56,8	57,5	57,6	57,8	70,8	71,1	74,4	71,5	69,5	78,3	79,3	78,2	79,5	79,4	
Andalusia	56,3	57,6	58,3	58,7	58,8	44,7	46,9	48,7	50,1	50,5	68,2	68,6	68,2	67,7	67,3	52,6	53,6	48,7	47,0	45,3	77,5	79,2	81,0	82,2	82,6	17,1	17,7	19,0	19,3	20,0	54,7	56,1	56,7	57,3	57,5	69,6	66,3	66,6	61,0	60,9	78,9	78,1	78,9	82,0	77,6
Aragó	58,8	59,3	59,0	58,2	58,4	49,7	50,4	50,6	50,5	51,3	68,1	68,3	67,4	65,9	65,8	50,9	50,8	45,6	44,0	42,0	87,4	87,3	87,2	86,7	87,1	19,1	20,2	20,8	20,5	21,8	56,0	56,3	56,0	55,3	55,6	88,5	82,1	80,7	84,6	84,2	81,9	83,6	80,4	76,1	76,1
Astúries	50,5	52,7	52,0	51,7	51,8	42,4	45,2	45,2	45,2	45,2	59,5	61,0	59,5	58,8	58,5	42,3	45,6	44,8	35,7	34,6	77,9	80,4	79,7	81,4	81,4	15,9	17,4	17,1	16,7	17,9	49,6	51,4	51,0	50,5	50,5	66,2	77,0	79,9	73,9	78,1	81,9	86,0	73,2	75,8	79,7
Illes Balears	64,1	64,8	65,6	66,0	65,3	54,4	56,0	57,9	59,4	59,1	73,7	73,6	73,4	72,7	71,6	56,4	55,5	56,2	54,2	50,3	85,2	86,0	86,9	88,3	87,2	23,9	25,0	26,1	26,1	28,0	61,3	61,5	62,9	62,6	63,2	69,0	63,1	65,0	73,2	66,4	78,7	83,9	80,6	80,5	78,0
Canàries	61,0	60,9	62,1	62,1	63,0	51,6	51,3	53,6	54,4	56,3	70,6	70,7	70,7	69,9	69,7	51,1	49,5	47,8	44,6	44,6	80,2	80,3	83,0	83,6	85,1	22,6	23,0	22,8	23,7	24,5	58,9	59,1	59,8	60,1	60,7	65,4	56,8	62,6	60,5	64,4	76,8	76,1	79,1	78,3	78,1
Cantabria	56,2	56,9	56,8	55,9	56,3	46,5	47,6	48,8	48,1	48,8	66,5	66,8	65,3	64,2	64,2	44,4	43,7	42,8	39,1	36,1	82,0	82,6	83,8	83,2	83,8	18,9	20,2	18,4	18,6	20,3	55,2	55,8	55,4	54,6	55,2	67,0	68,0	76,0	71,0	67,5	78,1	78,6	78,1	76,9	75,5
Castella Lleó	53,7	54,5	54,6	55,1	55,3	43,6	45,1	45,9	47,2	47,8	64,0	64,2	63,4	63,4	63,0	45,6	46,3	45,0	43,0	41,8	82,7	83,5	83,7	84,9	85,4	16,8	17,6	18,0	18,9	19,6	52,5	53,0	53,0	53,5	53,9	77,3	80,5	82,0	84,6	79,3	75,7	79,8	76,1	80,8	76,0
Castella-la Manxa	56,0	57,1	57,7	57,8	58,7	43,0	45,4	46,7	47,2	49,7	69,0	68,7	68,5	68,4	67,6	54,6	53,8	50,7	49,0	46,7	80,0	81,1	82,4	82,9	84,7	16,6	17,3	17,7	18,2	18,9	54,0	54,5	55,1	55,5	56,1	81,2	84,3	83,7	81,4	83,2	76,4	78,4	77,2	77,0	80,6
Catalunya	62,5	63,2	62,7	62,8	63,0	53,1	54,4	55,0	55,5	56,6	72,2	72,3	70,7	70,4	69,8	57,1	56,7	54,2	52,6	51,1	86,4	87,1	87,2	88,2	89,2	23,3	24,3	24,0	24,1	24,5	60,1	60,6	60,1	60,2	60,3	73,5	75,8	81,0	77,5	77,1	76,9	77,6	75,4	77,2	79,4
Com. Valenciana	60,1	61,1	61,3	60,5	60,0	50,0	51,6	52,8	52,7	52,9	70,5	70,8	70,0	68,5	67,2	57,2	56,8	54,5	49,6	45,8	82,9	83,9	84,6	85,2	85,6	20,2	21,6	22,1	21,1	20,9	58,3	58,8	58,4	58,1	58,2	59,5	58,7	67,2	62,5	56,8	76,1	80,1	78,4	78,2	77,7
Extremadura	52,9	53,5	53,8	54,6	54,4	41,6	42,5	43,9	45,0	45,3	64,3	64,8	64,0	64,5	63,8	47,3	48,5	45,3	44,6	41,5	77,8	79,1	80,1	81,1	81,4	16,4	15,5	16,3	17,3	17,7	52,6	53,0	53,2	54,2	54,0	60,0	70,6	77,4	65,1	65,8	62,0	69,2	71,1	72,6	72,3
Galícia	54,3	55,1	55,2	54,6	55,2	46,0	47,2	48,5	48,0	49,2	63,3	63,7	62,5	61,8	61,7	45,1	45,5	44,8	40,7	38,8	83,1	84,0	84,0	85,4	85,4	18,0	18,7	19,4	19,1	19,6	53,6	54,3	54,4	53,8	54,3	70,4	62,2	69,6	65,7	63,1	73,2	78,3	77,7	77,9	78,3
Madrid	63,9	64,6	64,8	65,1	64,2	55,3	56,5	57,3	58,6	57,8	73,2	73,3	72,8	72,2	71,2	53,9	52,6	49,6	47,5	43,9	86,9	87,8	88,7	89,8	89,2	23,8	24,8	25,3	25,7	25,8	60,6	61,0	61,1	61,3	60,5	78,8	82,5	83,8	86,5	81,4	82,0	81,4	81,4	82,4	83,3
Múrcia	60,5	61,8	61,6	62,3	61,9	47,9	50,9	51,7	52,9	53,1	72,8	72,4	71,3	71,4	70,6	55,3	57,9	49,1	47,4	47,3	81,0	81,7	83,1	84,2	84,5	19,3	20,8	21,6	22,7	21,6	56,6	57,6	57,8	58,5	58,4	56,7	72,4	67,7	49,3	56,2	84,2	81,9	79,6	84,1	81,3
Navarra	60,8	61,2	60,6	60,1	60,3	50,9	52,3	52,2	52,9	54,0	70,9	70,1	69,0	67,5	66,8	50,1	48,8	47,3	44,5	42,6	86,6	87,7	87,1	88,0	89,0	21,6	21,2	21,2	19,9	20,2	59,2	58,9	57,9	57,1	57,5	71,3	78,4	84,6	89,9	83,6	77,5	81,7	81,0	83,2	83,4
País Vasc	57,6	58,1	57,4	57,6	58,4	48,9	49,6	50,1	50,6	52,6	66,9	67,0	65,2	65,1	64,7	42,9	43,5	42,9	38,0	39,3	85,4	86,2	86,3	87,4	88,4	19,5	19,8	18,7	19,6	21,2	56,7	56,9	56,3	56,3	57,2	76,9	79,3	80,2	75,0	85,8	75,3	78,0	74,9	79,6	78,7
La Rioja	59,0	59,9	60,0	59,5	59,8	47,7	49,9	50,8	51,2	52,9	70,1	69,8	69,2	68,0	67,0	52,3	49,3	49,4	38,0	41,2	84,4	85,7	85,7	86,9	88,3	19,2	20,8	21,5	22,7	21,6	56,0	56,9	57,1	56,6	57,1	82,7	81,4	82,1	85,1	82,1	76,8	76,8	74,9	75,9	77,4

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Si es desagrega per sexes (vegeu el quadre 20), la taxa masculina (71,6%) és tradicionalment més elevada que la femenina (59,1%), tot i que per a elles s'ha incrementat en 4,7 p. p. des de l'any 2007, i en el cas dels homes, en aquest mateix període, ha davallat en 2,2 p.p. Per grups d'edat i en termes interanuals, el tram de més grans de 55 anys ha augmentat la seva participació (del 26,1% al 28%), mentre que en el grup de 25 a 54 anys ha baixat (del 88,3% al 87,2%), com en el cas dels joves menors de 25 anys, que també han perdut presència (del 54,2% al 50,3% el 2011), perquè ja s'ha vist que tornen a estudiar.

Com sol ser habitual, els estrangers presenten taxes més altes que els espanyols. Els no comunitaris presenten amb un 78% la taxa d'activitat més elevada, seguits dels comunitaris (66,4%) i, finalment, dels espanyols (63,2%). En relació amb les dades de l'any 2007, s'observa que només els espanyols han incrementat els seus resultats, amb una diferència de 2 p. p. en aquest període. En canvi, entre els estrangers de la UE-27 les taxes s'han reduït en 2,6 p. p. i entre els extracomunitaris en 0,7 p. p. En termes interanuals, els espanyols presenten una petita pujada (0,6 p. p.) mentre que els actius estrangers cauen; hi destaquen els comunitaris amb una baixada de 6,7 p. p. Per comparació, s'ha de dir que el conjunt d'Espanya, respecte de les dades de l'any 2010, presenta un augment tant dels actius espanyols com dels no comunitaris, mentre que disminueix la taxa dels actius provinents de la UE.

3.2 La població ocupada

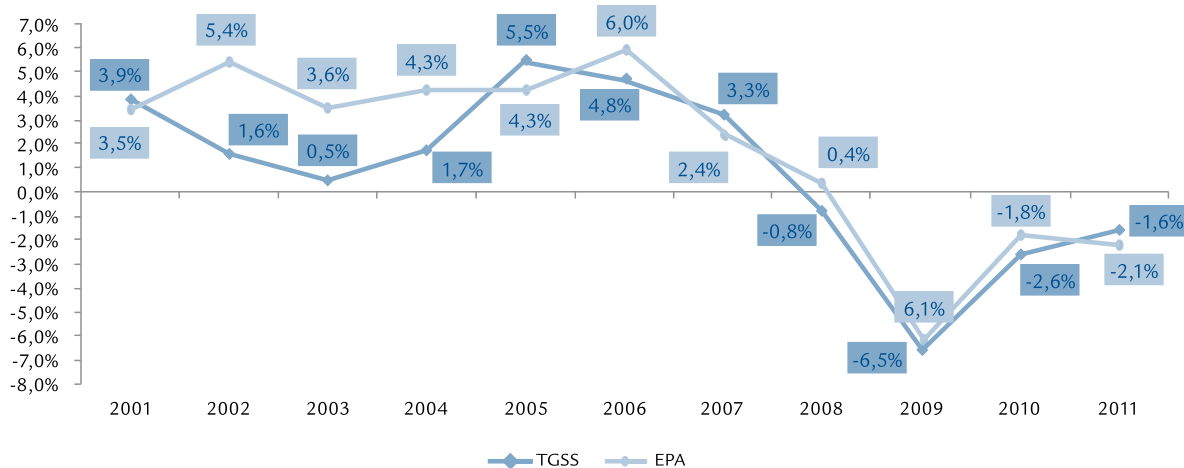
3.2.1 Evolució de la població ocupada i de l'afiliació a la Seguretat Social

El 2011 la caiguda interanual de l'ocupació se suavitza (un -2,1% segons l'EPA i un -1,6% segons la Seguretat Social), i mostra signes de recuperació. De fet, les Pitiüses guanyen un 2,2% d'afiliats.

Per estudiar la població ocupada es disposa de dues fonts de dades: per un costat els registres d'afiliats a la Seguretat Social a partir de dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social i, per l'altre, el nombre d'ocupats segons l'enquesta de població activa (EPA) que duu a terme l'INE. Si es comparen les dades d'aquestes dues fonts en termes d'evolució interanual a les Illes Balears, s'observa que encara són negatives (el -1,6 %, segons la TGSS, i el -2,1 % segons l'EPA), però mantenen la tendència a la recuperació després de la forta caiguda de l'any 2009. Així, la TGSS registra un total de 405.113 persones ocupades, mentre que l'EPA en comptabilitza 460.575. En l'àmbit nacional es repeteix la mateixa tendència, tot i que la davallada en el nombre d'ocupats en ambdues fonts és lleugerament inferior a la balear (un -1,5 % segons la TGSS i un -1,9 % segons l'EPA).

Les dades d'afiliació mitjana de la TGSS permeten analitzar l'evolució mensual de l'ocupació a les Illes, en la qual s'aprecia l'estacionalitat de la nos-

Gràfic 15. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i la població ocupada segons l'EPA a les Balears (2001-2011)

Font: OTIB a partir de les dades de la TGSS i l'EPA (INE)

tra economia, amb reduccions de les caigudes en l'afiliació a partir del mes de març, increments en el nombre d'afiliats durant els mesos d'estiu (juny a setembre) i noves baixades de l'ocupació a final d'any. Com es pot observar en el gràfic 10, doncs, es fa palesa la bona temporada turística de l'any 2011, que va anar acompanyada d'un augment de l'ocupació durant els mesos d'estiu, però que malauradament no es va traslladar al darrer trimestre de l'any que va patir una nova recessió.

Quadre 21. Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2007- 2011)

	Mallorca	Menorca	Pitiüses	Illes Balears
2007	372.845	33.306	49.124	455.694
2008	369.700	32.525	49.410	452.244
2009	344.789	30.024	46.761	422.638
2010	333.934	29.025	47.249	411.617
2011	327.072	28.089	48.270	405.113

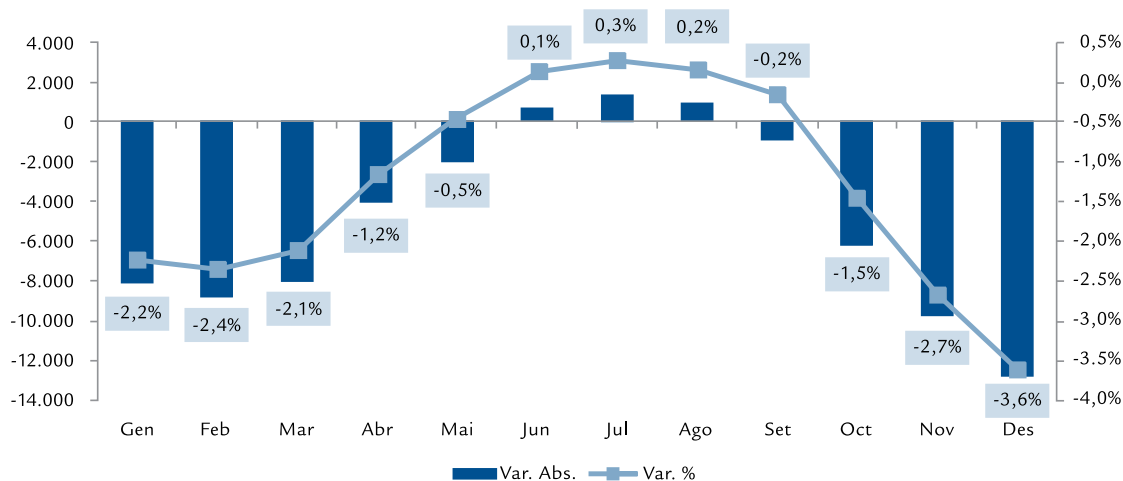
Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

Els registres d'afiliació del darrer dia del mes permeten també desagregar les dades per illes. Concretament, Mallorca perd 6.861 afiliats l'any 2011, un -2,1 %, com també Menorca, que també perd 935 altes, un -3,2 %. En canvi, les Pitiüses augmenten els ocupats en 1.021 persones, un +2,2 % més d'afiliació respecte de l'any anterior.

Al mateix temps, s'observa que l'evolució mensual d'Eivissa i Formentera ha estat comparativament millor que la de Mallorca i Menorca durant l'any 2011, ja que les seves taxes de variació interanual per mesos es mantenen sempre per damunt de la resta d'illes i, a més, durant vuit mesos de l'any ja es crea ocupació. En resum, s'observa una tendència a la reducció en el ritme de destrucció d'ocupació, i com ja s'ha dit les Pitiüses aconsegueixen arribar a xifres positives a partir de febrer, mentre que les altres illes milloren notablement el seu comportament respecte al 2010, si bé en la franja negativa. Tanmateix, el darrer trimestre de l'any reflecteix una nova recessió amb les caigudes d'afiliació més importants de tot l'any, especialment a Menorca.

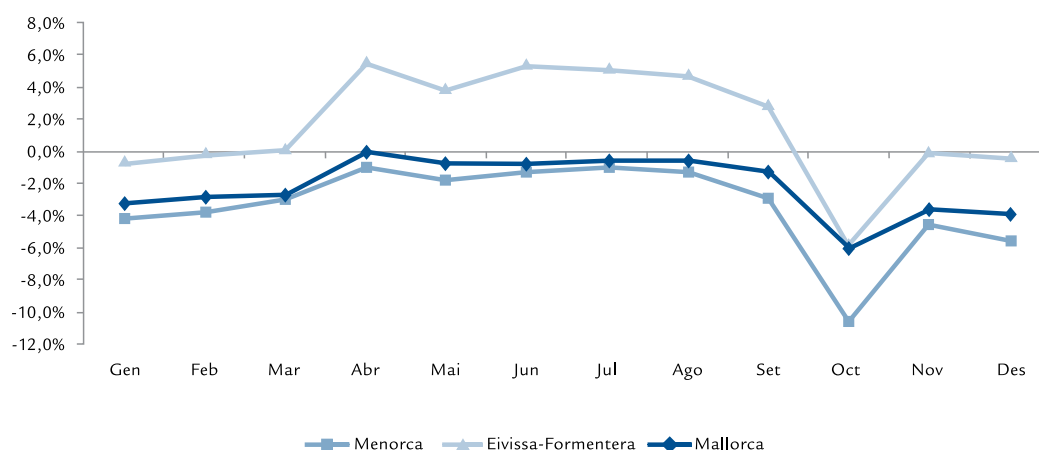
Pel que fa a la comparació de les dades de la nostra comunitat amb les del conjunt nacional, s'observa que presenten la mateixa estructura, tot i que la taxa d'ocupació balear està per sobre de la taxa espanyola durant tot el període 2000-2011 (vegeu el gràfic 18). La taxa d'ocupació a les Balears cau des de l'any 2007, fins a assolir el 51,0% el 2011, el percentatge més baix des de l'any 2000, tot i que el ritme de descens s'ha suavitzat des de llavors. Alhora, el conjunt d'Espanya mostra una taxa d'ocupació inferior: el 47%. De fet, la comparació per comunitats autònomes atorga de nou una bona posició a les Illes Balears, que se situen el 2011 com la quarta comunitat autònoma amb taxes d'ocupació més elevades, just per darrere Madrid (53,4%), Navarra (52,5%) i el País Basc (51,4%).

Gràfic 16. Taxes de variació interanual de l'afiliació mitjana a la Seguretat Social a les Balears per mesos (2011)

Font: OTIB a partir de les dades de la TGSS

Gràfic 17. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social el darrer dia del mes per illes i mesos (2011)

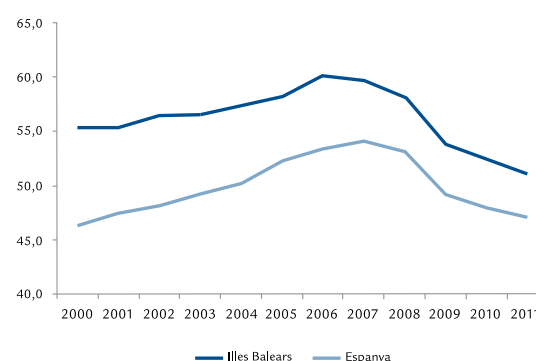
Font: OTIB a partir de les dades de la TGSS

Un altre aspecte rellevant respecte de l'ocupació és la contractació total registrada pel SOIB, que ja experimenta una evolució positiva amb un increment interanual de l'1,5% després de la forta caiguda de l'any 2009 (-19,5%) i de l'estabilització del 2010 (0%). Si es fa l'anàlisi atenent la modalitat del contracte (vegeu el gràfic 19), s'evidencia aquesta millora. De fet, els contractes temporals ja presenten una variació positiva del 2%, mentre que els indefinits se situen en el -2,8%, xifra que, tot i que és negativa, evidencia la recuperació dels dos darrers anys.

En termes absoluts, aquestes evolucions representen un total de 311.374 nous contractes a les Illes durant el 2011, 277.775 dels quals foren temporals i la resta, 33.619, indefinits. Respecte dels valors de l'any 2010, els dos tipus de contractes presenten comportaments divergents. D'una banda, s'han incrementat els temporals (5.426 contractes més) i, de l'altra, els indefinits s'han reduït en 972 contractes menys.

Si es fa una anàlisi per illes (vegeu els quadres 18-21 de l'annex), s'observa que Menorca és l'única illa on ha caigut la contractació en termes interanuals (-1,1%). El nombre de contractes pràcticament es manté a Mallorca (+0,1%), mentre que creix a les Pitiüses (+9,1% a Eivissa i +8,4 % a Formentera). Al mateix temps, la contractació indefinida augmenta a Formentera i cau a la resta d'illes, tot i que aquesta caiguda es compensa per l'increment dels contractes temporals a tot l'arxipèlag. També els formatius davallen a les Illes, excepte a Mallorca, on augmenten un 6%.

Gràfic 18. Evolució de la taxa d'ocupació a Espanya i a les Illes Balears (2000-2011)

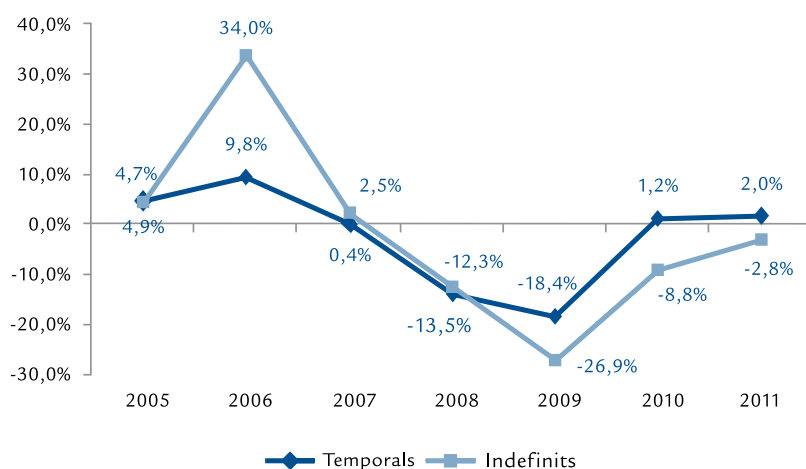

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

Pel que fa al tipus de jornada, segons mostra el gràfic 20, la contractació a jornada parcial ha augmentat un 7,8% respecte del 2010, mentre que la de jornada completa ha continuat disminuint un 1,8%, tot i que de manera molt menys pronunciada que el 2009, quan va assolir una caiguda del 25,4%. Aquestes variacions s'han traduït en un augment successiu del pes de la contractació a temps parcial¹¹ respecte del total de contractes i l'han situat en el 36,3% l'any 2011, cosa que representa una diferència 2,1 p. p. més en termes interanuals i de 12,3 p. p. més respecte de l'any 2005.

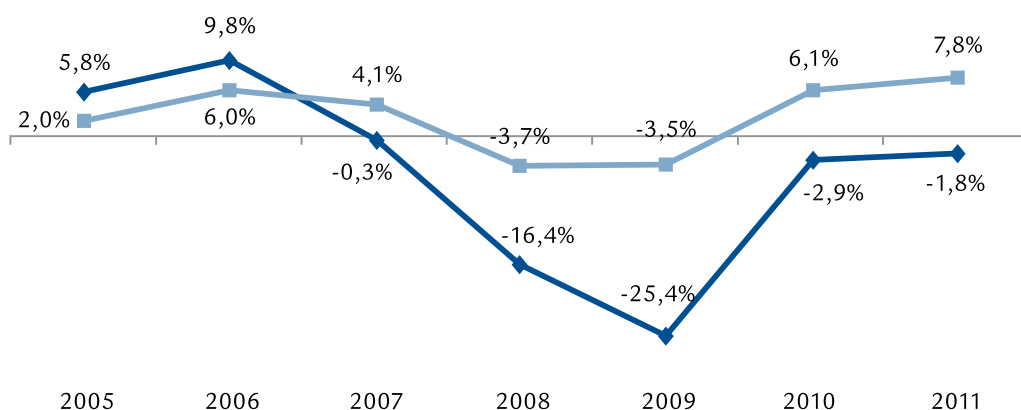
11. Per a més informació vegeu el monogràfic de l'Observatori del Treball: "Anàlisi de l'ocupació a temps parcial en un context de crisi a les Illes Balears". OTIB. Col·lecció d'estudis laborals, núm. 16.

Gràfic 19. Variació relativa interanual dels contractes registrats a les Balears segons el tipus de contracte (2005-2011)

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Gràfic 20. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2005-2011)

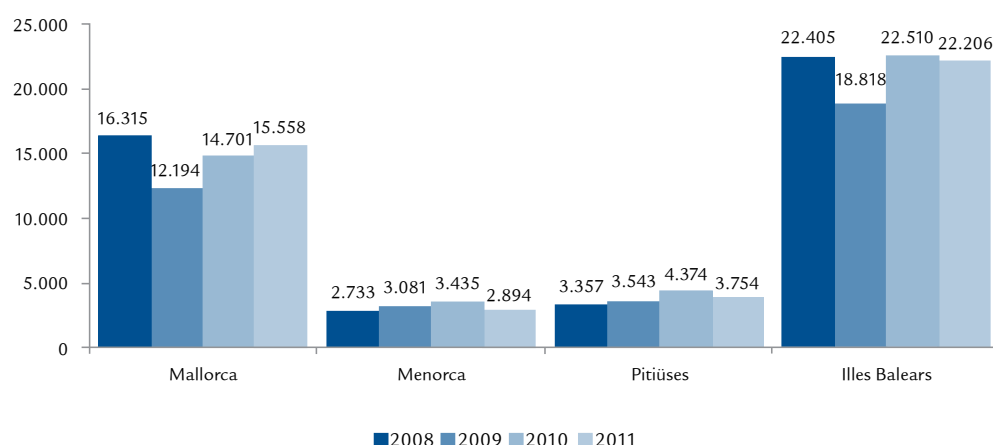

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Finalment, es fa referència als resultats d'intermediació laboral del SOIB, que mostren l'evolució de les col·locacions gestionades a les diverses illes. Al conjunt de les Illes, s'han fet un total de 22.206 noves col·locacions el 2011, xifra que representa una baixada d'un 1,4% en termes interanuals. Aquesta reducció respon a la forta caiguda d'aquest indi-

cador tant a Menorca (15,7%) com a les Pitiüses (14,2%), mentre que a Mallorca ha augmentat un 5,8%. En canvi, si es comparen els resultats del 2008 i del 2011 s'observa un comportament diferent, amb increments de les col·locacions tant a Menorca (5,9%) com a les Pitiüses (11,8%) i un descens a Mallorca (4,9%).

Gràfic 21. Col·locacions gestionades pel SOIB per illes (2008-2011)

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

3.2.2 Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional

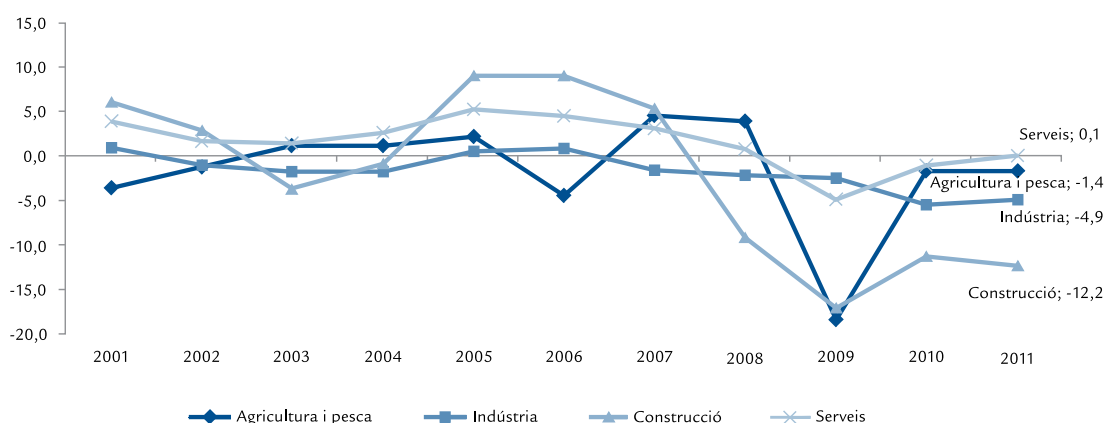
Els serveis abandonen els valors negatius i experimenten un lleuger augment del 0,1% el 2011. En canvi, la indústria perd un 4,9% d'afiliats i la construcció experimenta la caiguda més important, un 12,2% menys.

Les dades d'ocupació de la Tresoreria General de la Seguretat Social desagregades per grans sectors econòmics mostren una caiguda més suau de l'afiliació respecte dels resultats dels dos anys anteriors. L'agricultura perd un 1,4% dels afiliats; la indústria, un 4,9%, i la construcció, que és el sector amb una pèrdua d'afiliació més elevada durant el 2011, redueix en un 12,2% el nombre d'ocupats. No obstant això, en els serveis les persones afiliades presenten un discret augment d'un 0,1% respecte del valor de l'any 2010.

En termes absoluts, i de major a menor volum, els serveis varen registrar 328.228 treballadors d'alta; la construcció, 40.875; la indústria, 26.595, i, finalment, l'agricultura, 8.218 altes de mitjana.

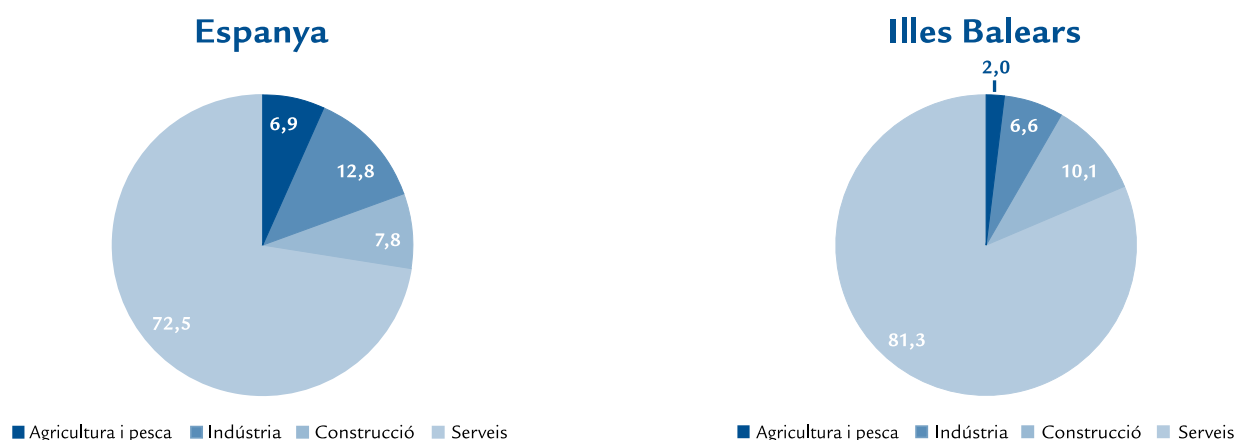
Des del començament de la crisi, el pes dels treballadors per sectors s'ha anat traslladant de la indústria i la construcció cap als serveis, mentre que a l'agricultura es manté constant des de l'any 2009. Així, els serveis han incrementat el seu pes del 77% el 2008 al 81,3% el 2011, al contrari que la construcció, que ha davallat del 14% al 10,1%, i que la indústria, que es manté. Tanmateix, cal dir que en el conjunt de l'Estat la situació no és gaire diferent, si bé el pes dels serveis és més de 8 p. p. menor.

Gràfic 22. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social, per sectors econòmics, a les Balears (2001-2011)

Font: OTIB a partir de les dades de la TGSS

Gràfic 23. Pes de l'afiliació per sectors econòmics a Espanya i a les Illes Balears (2011)

Font: OTIB a partir de les dades de la TGSS

El quadre 22 presenta el detall de l'afiliació mitjana al règim general i autònom per activitat econòmica dels anys 2010 i 2011. Les activitats que experimenten les retallades més importants són, una vegada més des del començament de la crisi, les relacionades amb la construcció. Així, aquesta activitat perd un total de 5.155 treballadors, concretament només la construcció d'edificis, amb 3.298 baixes, representa el 67,4% del total de la destrucció d'ocupació del 2011. Després d'aquesta, la major pèrdua d'afiliats es produeix a les indústries manufactureres amb 991 treballadors menys, un 20,2% de la davallada total d'afiliats registrats, seguida de les activitats financeres i d'assegurances (un 8,2%) i de l'Administració pública (un 7,5%).

En canvi, ja s'observa un augment de l'ocupació a diverses activitats, entre les quals destaquen l'hostaleria, que registra 1.388 ocupats més, les activitats sanitàries i de serveis socials (384 persones més), les activitats immobiliàries (165 afiliats més) i les activitats administratives i de serveis auxiliars (84 treballadors més).

L'anàlisi de les ocupacions a través de la nova contractació el 2011 mostra les vint ocupacions amb més contractes a les Illes Balears per sexe (vegeu el quadre 23). Segons mostren els resultats, es fa palesa la segregació de sexes que hi ha a les Balears, atès que entre el col·lectiu femení les ocupacions amb més contractes corresponen als serveis (per exemple, personal de neteja, cambreres, venedores a comerços i cuineres, que agrupen el 53,5% dels contractes), mentre que, en el cas dels homes, la contractació de cambrers, per exemple, només representa el 15,2%, i les ocupacions relacionades amb la construcció (paletes i peons) són el 14,4%.

Aquestes vint ocupacions, entre les dones, representen el 74,2% del total de la nova contractació registrada l'any 2011, i en termes d'evolució interanual s'observa una pèrdua de 4,5 p. p. respecte de les vint ocupacions de l'any 2010. També en el col·lectiu masculí, la caiguda interanual és de 2,6 p. p., però les ocupacions amb més contractes agrupen el 62,6% de la nova contractació.

Quadre 22. Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim, 2009-2011

	Var. Absol	2009			2010			2011		
	Total règims	Total 2009	General	Autònom	Total 2010	General	Autònom	Total 2011	General	Autònom
TOTAL ACTIVITATS (CNAE09)	-4.896	404.939	321.224	83.716	395.430	313.858	81.572	390.534	309.998	80.536
(A) AGRICULTURA, RAMADERIA, SELVICULTURA I PESCA	-129	3.738	843	2.895	3.604	886	2.718	3.474	850	2.624
(01) Agricultura, ramaderia, i caça	-84	3.240	373	2.867	3.059	367	2.692	2.975	377	2.597
(02) Silvicultura i explotació forestal	-42	429	407	21	469	449	20	427	406	21
(03) Pesca i aquicultura	-5	70	63	7	75	70	5	70	66	4
(05-07) Extracció de productes energètics	-2	3	0	3	4	0	4	2	0	2
(B) INDÚSTRIES EXTRACTIVES I DE SUPORT	-27	495	431	64	449	387	63	422	365	57
(08) Extracció d'altres minerals excepte productes energètics	-24	490	431	59	444	387	57	420	365	55
(09) Activitats de suport	0	2	0	2	2	0	2	2	0	2
(C) INDÚSTRIES MANUFACTURERES	-991	23.381	17.823	5.558	21.916	16.590	5.327	20.925	15.705	5.220
(10-11) Indústria de l'alimentació i begudes	-187	5.637	4.936	701	5.451	4.764	688	5.264	4.587	677
(13-14) Indústria tèxtil i de la confecció	-36	693	439	254	662	423	239	626	379	247
(15) Indústria del cuir i el calçat	-17	1.490	1.278	212	1.511	1.306	206	1.495	1.305	189
(16) Indústria de la fusta i del suro	-156	1.872	1.093	779	1.692	956	736	1.536	840	696
(17-18) Indústria del paper, edició, arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	-117	1.521	1.137	384	1.436	1.050	387	1.319	933	386
(19) Refinat de petroli i tractament de combustibles nuclears	0	3	2	1	1	0	1	1	0	1
(20) Indústria química	-8	322	274	48	316	270	46	308	263	45
(21) Indústria farmacèutica	1	140	139	1	129	128	1	129	128	1
(22) Indústria de la transformació del cautó i matèries plàstiques	8	82	70	12	82	69	14	91	74	16
(23) Indústria d'altres productes minerals no metàl·lics	-155	2.113	1.745	367	1.842	1.501	341	1.687	1.358	330
(24) Metal·lúrgia i productes metàl·lics	-38	358	175	183	322	151	171	285	122	162
(25) Indústria de construcció de maquinària i equipament mecànic	-111	2.632	2.034	598	2.369	1.803	565	2.258	1.690	568
(26-28) Indústria de material i equipament elèctric, electrònic i òptic	-58	897	644	253	793	556	237	735	512	223
(29-30) Fabricació de material de transport	-74	1.583	1.112	471	1.366	947	419	1.292	901	391
(31-33) Indústries manufactures diverses	-45	4.040	2.746	1.295	3.946	2.667	1.279	3.901	2.613	1.288
(D) SUBMINISTRAMENT D'ENERGIA ELÈCTRICA, GAS, VAPOR I AIRE CONDICIONAT	-35	1.272	1.248	24	1.242	1.218	24	1.207	1.184	23
(E) SUBMINISTRAMENT D'AIGUA, ACTIVITATS DE SANEJAMENT, GESTIÓ DE RESIDUOS I DESCONTAMINACIÓ	-117	4.119	4.017	102	4.158	4.059	99	4.041	3.944	97
(36) Captació, depuració i distribució d'aigua	-16	1.338	1.290	48	1.337	1.289	48	1.321	1.275	46
(37) Recollida i tractament d'aigües residuals	2	133	125	9	155	146	9	156	147	10
(38) Recollida, tractament i eliminació de residus, valorització	-101	2.641	2.599	42	2.661	2.621	40	2.560	2.520	39
(39) Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	-2	6	4	3	6	4	3	4	2	2
(F) CONSTRUCCIÓ	-5.155	51.348	35.331	16.017	46.030	31.397	14.633	40.875	27.164	13.711
(41) Construcció d'edificis	-3.298	26.103	19.538	6.565	22.714	16.847	5.867	19.416	14.110	5.306
(42) Enginyeria civil	-356	2.169	1.553	616	1.822	1.388	434	1.466	1.126	340
(43) Activitats de construcció especialitzada	-1.501	23.076	14.240	8.836	21.494	13.162	8.332	19.993	11.928	8.065
(G) COMERÇ MAJORISTA I MINORISTA, REPARACIÓ DE VEHICLES DE MOTOR I MOTOCICLETES	-203	72.420	53.554	18.867	70.864	52.045	18.819	70.661	51.779	18.882
(45) Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor i motos	-132	7.628	5.573	2.056	7.465	5.425	2.039	7.333	5.283	2.049
(46) Comerç a l'engros i intermediaris del comerç	-258	16.791	13.356	3.436	16.407	13.015	3.392	16.149	12.768	3.381
(47) Comerç al detall	187	48.001	34.625	13.376	46.992	33.605	13.388	47.180	33.729	13.451
(H) TRANSPORT, EMmagatzemament i COMUNICACIONS	-168	22.232	17.609	4.623	21.319	16.776	4.543	21.151	16.626	4.524
(49) Transport terrestre; transport per canonades	-84	11.867	7.448	4.419	11.564	7.243	4.321	11.480	7.182	4.298
(50) Transport marítim, i per vies de navegació interiors	1	36	18	17	36	19	18	37	19	19
(51) Transport aeri i espacial	-100	3.416	3.406	10	2.850	2.841	9	2.750	2.740	10
(52) Emmagatzemament i activitats annexes als transports	8	5.537	5.421	116	5.499	5.376	123	5.508	5.393	115
(53) Correus i telecomunicacions	7	1.378	1.316	62	1.370	1.297	72	1.377	1.293	84
(I) HOTELERIA	1.388	70.920	58.736	12.184	71.774	59.696	12.077	73.162	61.166	11.996
(55) Serveis d'allotjament	461	33.802	32.764	1.038	34.298	33.270	1.027	34.759	33.738	1.021
(56) Serveis de menjars i begudes	927	37.118	25.972	11.146	37.476	26.426	11.050	38.403	27.428	10.975
J (58-63) INFORMACIÓ I COMUNICACIONS	54	6.530	5.377	1.153	6.397	5.154	1.243	6.451	5.154	1.297
(58) Edició	-39	1.266	987	279	1.136	869	268	1.097	836	261
(59) Activitats cinematogràfiques, de vídeo i de programes de TV	87	890	715	175	893	714	179	980	789	191
(60) Activitats de programació i emissió de ràdio i TV	-219	757	738	19	607	585	22	388	366	22
(61) Telecomunicacions	-7	1.551	1.388	163	1.521	1.342	179	1.514	1.320	194
(62) Programació, consultoria i altres activitats relacionades amb informàtica	187	1.410	1.054	356	1.568	1.193	375	1.755	1.353	402
(63) Serveis d'informació	45	656	495	162	672	452	220	717	491	226
(K) ACTIVITATS FINANCERES I D'ASSEGURANCES	-402	8.803	7.624	1.179	8.577	7.397	1.180	8.174	6.974	1.200
(64) Intermediació financera, excepte assegurances i plans de pensions	-384	6.284	6.252	32	6.097	6.066	30	5.713	5.675	38
(65) Assegurances i plans de pensions, excepte seguretat social obligatòria	-6	619	557	62	600	541	59	594	537	57
(66) Activitats auxiliars a l'intermediació financera	-12	1.901	816	1.085	1.880	789	1.091	1.868	762	1.105
(L) ACTIVITATS IMMOBILIÀRIES	165	2.568	1.590	979	2.604	1.614	991	2.769	1.770	999
(M) ACTIVITATS PROFESSIONALS, CIENTÍFIQUES I TÈCNIQUES	-122	15.667	10.811	4.857	15.727	10.749	4.979	15.605	10.566	5.039
(69) Activitats jurídiques i de comptabilitat	-71	7.101	5.404	1.697	6.917	5.176	1.741	6.846	5.078	1.768
(70) Activitats de les seues centrals, activitats de consultoria de gestió empresarial	68	1.085	804	281	1.307	1.012	295	1.374	1.041	334
(71) Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria, assaigs i anàlisis tècnics	-141	2.927	1.947	980	2.755	1.774	981	2.614	1.637	977
(72) Investigació i desenvolupament	16	474	265	209	518	296	223	534	325	209
(73) Publicitat i estudis de mercat	-123	1.907	1.257	650	1.793	1.138	655	1.670	1.016	654
(74) Altres activitats professionals, científiques i tècniques	108	1.691	897	795	1.937	1.106	831	2.045	1.211	834
(75) Activitats veterinàries	21	482	237	245	500	246	254	521	259	262
(N) ACTIVITATS ADMINISTRATIVES I SERVEIS AUXILIARS	84	29.402	24.919	4.482	28.946	24.657	4.289	29.030	24.798	4.232
(77) Activitats de lloguer	-213	7.088	5.229	1.859	6.435	4.774	1.661	6.222	4.668	1.554
(78) Activitats relacionades amb l'ocupació	-112	939	884	55	960	911	50	848	804	44
(79) Activitats d'agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves	191	4.538	4.110	427	4.481	4.072	409	4.672	4.253	418
(80) Activitats de seguretat e investigació	54	2.509	2.482	28	2.538	2.509	29	2.591	2.557	34
(81) Serveis a edificis i activitats de jardineria	19	11.564	9.978	1.586	11.556	10.028	1.528	11.574	10.046	1.528
(82) Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	146	2.764	2.236	529	2.978	2.364	614	3.124	2.470	654
(O) ADMINISTRACIÓ PÚBLICA I DEFENSA: SEGURETAT SOCIAL OBLIGATÒRIA	-367	21.076	21.057	19	21.160	21.141	20	20.793	20.773	20
P (85) EDUCACIÓ	19	16.969	15.582	1.387	16.562	15.128	1.434	16.581	15.115	1.466
Q (86-88) Activitats sanitàries i de serveis socials	384	30.781	29.089	1.692	30.776	29.051	1.725	31.160	29.383	1.777
(86) Activitats sanitàries	132	24.776	23.177	1.599	24.513	22.875	1.637	24.645	22.951	1.694
(87) Assistència en establiments residencials	276	2.482	2.463	19	2.473	2.451	22	2.749	2.728	21
(88) Activitats de serveis socials sense allotjament	-24	3.523	3.449	75	3.791	3.725	66	3.767	3.704	63
(R) ACTIVITATS ARTÍSTIQUES, RECREATIVES I D'ENTRETENIMENT	77	8.194	6.602	1.593	8.307	6.735	1.572	8.384	6.807	1.576
(90) Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	-31	1.350	611	739	1.440	710	730	1.408	692	716
(91) Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	-7	567	498	70	539	471	68	532	464	68
(92) Activitats de jocs d'azar i apostes	-122	1.315	1.193	122	1.255	1.139	116	1.133	1.013	120
(93) Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	237	4.963	4.300	663	5.074	4.416	658	5.311	4.638	672
(S) ALTRES SERVEIS	-187	14.216	8.184	6.033	13.938	8.109	5.829	13.751	7.971	5.780
(94) Activitats associatives	-207	3.846	3.547	300	3.824	3.545	279	3.617	3.349	269
(95) Reparació d'ordinadors, efectes personals i articles d'ús domèstic	-192	3.366	849	2.517	3.111	767	2.344	2.919	716	2.203
(96) Altres serveis personals	212	7.005	3.789	3.216	7.003	3.797	3.206	7.215	3.906	3.308
(T) LLARS QUE COL·LOQUEN PERSONAL DOMÈSTIC I PRODUCTORS BÉNS I SERVEIS	32	616	606	10	657	647	10	689	674	15
(97) Activitats de les llars que col·loquen personal domèstic	32	616	606	10	657	647	10	689	674	15
(U) ACTIVITATS D'ORGANITZACIONS I ORGANISMES EXTRATERRITORIALS	4	30	29	1	30	29	2	34	32	2
No consta	803	164	164	0	396	396	0	1.198	1.198	0

Font: OTIB a partir de les dades de TGSS explotades per l'IBESTAT

Quadre 23. Les vint ocupacions amb més contractació, per sexe, a les Balears (2011)

Dones	Absoluts	%	Acumulat	Var. 10/09
Personal de neteja d'oficines i hotel	28.761	19,6	19,6	0,96
Cambrers assalariats	24.015	16,4	36,1	0,41
Venedors de botigues i magatzems	17.588	12,0	48,1	2,13
Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	4.469	3,1	51,1	1,83
Cuiners assalariats	4.105	2,8	53,9	-8,18
Ajudants de cuina	3.824	2,6	56,5	2,85
Monitors d'activitats recreatives i de entreteniment	3.485	2,4	58,9	-9,12
Auxiliars administratius sense tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	3.481	2,4	61,3	3,66
Auxiliars d'infermeria hospitalària	3.364	2,3	63,6	-28,99
Cuidadors de nins en guarderies i centres educatius	2.019	1,4	65,0	-3,08
Promotors de venda	1.742	1,2	66,2	-9,83
Recepcionistes d'hotels	1.693	1,2	67,3	-9,43
Infermers no especialitzats	1.391	1,0	68,3	5,79
Recepcionistes (excepte d'hotels)	1.334	0,9	69,2	-8,51
Perruquers	1.319	0,9	70,1	-0,35
Animadors comunitaris	1.312	0,9	71,0	42,09
Empleats de serveis de correus llevat dels empleats de finestra	1.259	0,9	71,8	8,51
Treballadors de serveis personals a domicili	1.188	0,8	72,7	15,80
Assistents de direcció i administratius	1.187	0,8	73,5	-2,30
Actors	1.116	0,8	74,2	18,60
Total 20 ocupacions	108.652	74,2	74,2	-0,74
Total contractació dones	146.381	100,0	100,0	-0,02

Homes	Absoluts	%	Acumulat	Var. 10/09
Cambrers assalariats	25.052	15,2	15,2	5,26
Paletes	14.010	8,5	23,7	-11,06
Peons de la construcció d'edificis	9.738	5,9	29,6	-10,90
Cuiners assalariats	8.134	4,9	34,5	8,24
Ajudants de cuina	5.707	3,5	38,0	0,38
Personal de neteja d'oficines i hotels	5.697	3,5	41,4	7,24
Venedors de botigues i magatzems	5.628	3,4	44,8	-3,76
Peons del transport de mercaderies i descarregadors	4.041	2,4	47,3	-2,86
Peons de les indústries manufactureres	3.193	1,9	49,2	1,82
Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	2.977	1,8	51,0	-1,56
Mossos d'equipatge i similars	2.643	1,6	52,6	3,98
Auxiliars de vigilants de seguretat i similars no habilitats per anar armats	2.546	1,5	54,2	13,99
Conductors assalariats de camions	2.422	1,5	55,6	-11,89
Monitors d'activitats recreatives i de entreteniment	2.149	1,3	56,9	11,91
Compositors, músics i cantants	1.747	1,1	58,0	-6,46
Pintors i empaperadors	1.627	1,0	59,0	38,43
Peons agrícoles en hortes, hivernacles, vivers i jardins	1.609	1,0	60,0	2,61
Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	1.532	0,9	60,9	14,41
Empleats de serveis de correus llevat dels empleats de finestra	1.402	0,8	61,7	8,61
Banyistes - socorristes	1.383	0,8	62,6	-11,27
Total 20 ocupacions	103.237	62,6	62,6	-1,51
Total contractació homes	164.993	100,0	100,0	-0,01

Fuente: OTIB a partir de los datos del SOIB

3.2.3 Perfil dels ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat

El 2011 el 86,5% del descens experimentat en l'afiliació prové del règim general. A més, la major baixada entre els homes ocupats ha provocat l'augment del pes de les dones (46,2%). També el joves han perdut pes, amb una reducció d'un 8,8% respecte del 2010. D'altra banda, els extracomunitaris han perdut un 2,1% dels afiliats, davant caigudes menors dels espanyols (1,9%) i un lleuger augment de l'afiliació entre els de la UE-27 (2%).

La distribució de l'afiliació segons el règim de cotització a les Illes Balears pràcticament no s'ha modificat en els darrers anys. Els autònoms representen el 19,9% del total (1,5 p.p. més que a l'any 2006), mentre que la gran majoria dels afiliats són assalariats (el 80,1%). En termes interanuals, l'afiliació total ha caigut un 1,6%, per la davallada tant del règim general (1,8%) com del d'autònoms (1,3%) i de la mar (3%), ja que tant l'agrari com el de la llar han vist augmentar els seus afiliats respecte de l'any 2010 (un 3% i un 1,6%, respectivament).

Quant a l'evolució durant l'any 2011, s'aprecia que el 86,5% del descens experimentat en l'afiliació prové del règim general (5.624 persones menys), mentre que la caiguda dels autònoms representa el 16,2% (1.054 persones menys).

Per sexe, les dones representen el 46,2% dels afiliats en el conjunt de règims, un total de 3,1 p. p. per damunt de la seva participació el 2007. Respecte d'aquest darrer any, és evident un augment progressiu del pes del col·lectiu femení, malgrat que, en part, és conseqüència de la important caiguda que han patit els homes des del començament de la crisi. Com a mostra, respecte del 2010 entre els

homes s'han perdut 5.924 afiliats, xifra que arriba a 41.311 treballadors menys des de l'any 2007, cosa que representa el 81,7% de la baixada total de l'afiliació en aquest període. Entre les dones, s'han perdut 580 ocupades respecte de l'any passat i un total de 9.267 afiliades des del 2007 (que representen un 18,3% del total). Es fa palès, per tant, que la disminució entre els homes supera amb escreix la de les dones, fet que es tradueix en un augment del pes d'aquestes.

Per grups d'edat, els joves representen el 6,7% del total; els adults de 24 a 54 anys, el 79,5%, i els més grans de 55 anys, el 13,8% restant. El col·lectiu de joves és, sens dubte, el més castigat per la crisi, de fet ha perdut un 44% d'afiliats respecte de l'any 2007, i tot just en el darrer any ha baixat un 8,8%. També el grup de 25 a 54 anys ha perdut treballadors, concretament un 9,1% des del 2007 i un 1,3% durant aquest darrer any. Per la seva banda, els més grans de 54 anys s'han vist afavorits i han incrementat la seva presència en un 5,2% des de l'inici de la crisi i un 0,8% en termes interanuals.

Atenent la nacionalitat, s'observa que el pes per grans grups de nacionalitats manté la mateixa distribució des de l'any 2007, amb majoria d'espanyols, seguits dels estrangers extracomunitaris i, a continuació, dels ciutadans de la UE-27. Així, durant l'any 2011 els espanyols són el 82,5% dels afiliats; els no comunitaris, el 9,2%, i els comunitaris, el 8,3%. Quant a l'evolució en el temps d'aquests grans grups, s'observa que en termes interanuals, i respecte del 2010, només augmenta l'afiliació entre els ciutadans europeus (2%) ja que entre els espanyols i entre els de fora de la UE-27 els resultats són negatius (el 1,9% i el 2,1%, respectivament). Vist això, s'ha de destacar que respecte del començament de la crisi l'any 2007 el col·lectiu que s'ha vist més afectat i que, per tant, ha perdut

Quadre 24. Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2006-2011)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
R. General	341.957	356.010	350.189	324.183	315.622	309.998
R. Autònoms	81.271	84.305	88.333	83.995	81.590	80.536
R. Esp. Agrari	4.625	4.444	2.350	2.649	2.750	2.833
R. Esp. del Mar	2.134	2.102	2.061	2.070	1.972	1.912
R. Esp. de la Llar	11.292	8.834	9.311	9.741	9.683	9.834
Total	441.279	455.694	452.244	422.638	411.617	405.113

Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

més afiliats és el dels estrangers no comunitaris, que en aquest període (del 2007 al 2011) ha registrat una caiguda del 18,8%. Al mateix temps, la davallada entre els espanyols és del 10,9 %, i entre els comunitaris, del 3,2%.

En resum, el perfil predominant d'una persona ocupada a les Balears és el d'un home assalariat de 24 a 54 anys de nacionalitat espanyola i que treballa a l'hostaleria, preferentment de cambrer o similar. A efectes pràctics aquest perfil no s'ha vist modificat en els darrers anys.

3.2.4 Perfil dels ocupats per nivell d'estudis

Les Illes presenten un 26,5% de la població ocupada amb estudis superiors, davant el 37,9% de mitjana espanyola. A més, són la segona comunitat autònoma amb un major índex de subocupació dels treballadors amb estudis superiors.

En aquest apartat, a l'igual del de la població activa, es posa de manifest el baix nivell educatiu de la població ocupada de les Illes Balears, que tradicionalment està per sota de la mitjana del conjunt d'Espanya. Per nivell d'estudis, les dades del 2011 mostren que pel que fa a l'educació superior les

Quadre 25. Evolució de la població d'alta a la Seguretat Social, per sexe, edat i nacionalitat, a les Illes Balears (2006–2011)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	Espanyols	UE	NO UE
2006	441.279	252.186	189.091	48.425	342.496	50.264	367.554	26.195	47.531
2007	455.694	259.214	196.476	48.176	354.188	53.251	374.978	34.673	46.043
2008	452.244	253.369	198.872	43.615	353.400	55.196	369.165	36.405	46.674
2009	422.638	232.024	190.614	33.834	333.754	55.050	348.605	33.467	40.567
2010	411.617	223.827	187.789	29.586	326.443	55.589	340.519	32.905	38.193
2011	405.113	217.903	187.209	26.985	322.107	56.021	405.113	33.573	37.393

Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

Quadre 26. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2011)

	Fins educació primària	Educació secundària (1a etapa)	Educació secundària (2a etapa)	Educació superior i doctorat
Total Espanya	11,5	26,5	24,1	37,9
Andalusia	14,1	30,7	22,5	32,7
Aragó	11,7	21,2	26,3	40,8
Astúries	9,7	24,9	22,7	42,8
Illes Balears	10,6	33,4	29,0	27,0
Canàries	17,4	26,8	26,9	28,9
Cantàbria	7,0	26,3	25,3	41,5
Castella i Lleó	11,6	26,6	22,8	39,0
Castella-La Manxa	13,9	31,5	23,3	31,2
Catalunya	13,5	24,7	24,7	37,1
Com. Valenciana	12,0	29,1	23,7	35,2
Extremadura	9,8	41,1	18,3	30,8
Galícia	9,1	32,3	22,0	36,6
Madrid	7,1	19,1	26,2	47,7
Múrcia	16,1	30,0	22,5	31,4
Navarra	7,7	23,9	23,3	45,1
País Vasc	6,1	19,6	22,7	51,6
La Rioja	8,1	28,5	24,5	39,0

Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

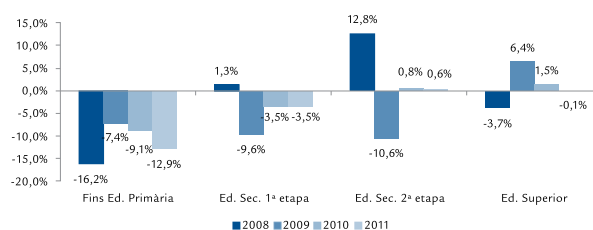
Balears presenten la taxa més baixa de tot l'Estat, un 27,0%, per sota de la mitjana nacional (37,9%) i a molta distància de la comunitat amb la taxa més elevada, el País Basc, on el 51,6% dels ocupats han assolit el nivell universitari. No obstant això, les Balears superen la mitjana espanyola en educació secundària, tant en la primera (el 33,4% vs. el 26,5%) com en la segona etapa (el 29% vs. el 24,1%).

El gràfic 24 presenta les variacions interanuals del pes de la població ocupada segons el nivell d'estudis dels darrers anys. D'entrada, s'observa una contínua davallada dels ocupats amb estudis primaris i també dels que han acabat la primera etapa de secundària, que es pot explicar pel major interès en la formació com a eina per a l'ocupació. Però, al mateix temps la població ocupada de nivell universitari baixa un 0,1% respecte del 2010, tot i que presenta una millor evolució durant la sèrie estudiada. Només incrementa el nombre d'ocupats el grup que ha acabat la segona etapa de secundària (+0,6 %) respecte dels valors registrats l'any anterior.

Així doncs, el nivell d'estudis dels ocupats augmenta any rere any a les Illes, com mostra el quadre 27, però les diferències amb el conjunt d'Espanya encara són importants. Així, el 2011 a les Illes les persones ocupades amb el nivell educatiu més baix (estudis primaris i la primera etapa de secundària) representen el 44% del total, i superen la mitjana d'Espanya, on aquest grup d'ocupats és del 38%. Aquests resultats negatius es repeteixen en els estudis superiors, amb una població ocupada en l'àmbit nacional que arriba al 37,9%, un total de 10,9 p. p. per sobre de les Balears (27%). En general, a les Balears els homes presenten percentatges més elevats que les dones en els estudis de nivell baix,

mentre que a la segona etapa de secundària i als estudis superiors les dones els superen, tot i que, com ja s'ha dit, es mantenen enfora de les mitjanes nacionals. En detall, l'any 2011 les dones balears amb estudis universitaris són el 31,3%, i els homes, el 23,3%, darrere els valors nacionals mitjans (el 42,4% i el 34,3%, respectivament).

Gràfic 24. Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2008-2011)

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

A més, un aspecte que cal destacar quant a la formació és que la taxa d'ocupació augmenta a mesura que s'incrementa el nivell educatiu de les persones ocupades, malgrat que, en els darrers anys i a conseqüència de la crisi, és evident una davallada de les taxes per a tots els nivells educatius, tant a les Balears com al conjunt d'Espanya. Efectivament, l'any 2011 la taxa d'ocupació de les persones amb estudis universitaris arriba fins al 70%, mentre que per als ocupats que han assolit l'educació primària és només del 23% a les Illes. Les dades del conjunt de l'Estat són molt semblants, si bé en el cas dels estudis superiors la taxa és lleugerament més alta (71,4%).

Quadre 27. Distribució percentual de la població ocupada, per nivell d'estudis i sexe, a Espanya i a les Illes Balears (2007-2010)

	Fins educació primària					Educació secundària (1a etapa)					Educació secundària (2a etapa)					Educació superior i doctorat				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Total																				
Espanya	15,3	14,8	13,7	12,8	11,5	27,8	27,5	27,0	26,6	26,5	24,0	24,3	24,0	23,9	24,1	32,8	33,6	35,4	36,7	37,9
Illes Balears	15,6	13,1	12,9	11,9	10,6	35,1	35,8	34,5	33,9	33,4	26,1	29,0	27,5	28,3	29,0	23,1	22,1	25,1	25,9	27,0
Homes																				
Espanya	17,2	16,6	15,2	14,0	12,4	30,5	30,2	29,9	29,4	29,6	23,1	23,3	23,2	23,7	23,7	29,1	30,1	31,7	32,9	34,3
Illes Balears	17,9	14,9	13,9	12,8	11,3	37,7	38,9	38,6	38,2	37,3	24,1	27,5	25,8	26,1	28,4	20,3	18,9	21,7	22,8	23,3
Dones																				
Espanya	12,6	12,4	11,7	11,3	10,2	23,9	23,8	23,2	22,9	22,8	25,3	25,6	25,0	24,2	24,5	38,2	38,4	40,1	41,6	42,4
Illes Balears	12,6	10,7	11,6	10,8	10,0	31,6	31,7	29,5	28,7	28,8	28,9	31,4	29,6	30,8	29,8	26,9	26,5	29,3	29,7	31,3

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

L'anàlisi de l'estructura de la població ocupada per grans grups d'ocupació (CNO a 1 dígit) permet veure més clarament on hi ha les diferències entre sexes i també amb el conjunt d'Espanya. A les Balears, els homes treballen majoritàriament (26,4%) en el grup 7 d'artesans i treballadors qualificats de la indústria manufacturera i de la construcció —paletes i peons de la construcció, principalment—, seguits pels treballadors de la restauració i el co-

merç (19,6%) —cambrers i dependents de botigues i mercats. De la mateixa manera, les dones treballen predominantment (33,1%) en aquesta darrera categoria dels serveis de la restauració i personals, seguida (17,4%) del nivell 4 d'empleats de tipus administratiu, activitat inclosa també als serveis; i en el grup 9 de treballadores no qualificades (20,9%) —personal de neteja, sobretot. Tant en el cas dels homes com de les dones es fa palès, per tant, que

Quadre 28. Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i Espanya segons el nivell d'estudis, 2006-2011

Nivell educatiu	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Illes Balears						
Fins educació primària	30,9%	28,2%	25,7%	25,7%	24,0%	23,0%
Educació secundària (1a etapa)	66,0%	64,9%	58,6%	58,6%	56,9%	53,7%
Educació secundària (2a etapa)	73,3%	70,2%	62,6%	62,6%	60,7%	59,0%
Estudis superiors	81,8%	75,9%	76,1%	76,1%	75,2%	70,0%
Espanya						
Fins educació primària	25,7%	24,4%	21,4%	21,4%	20,1%	18,3%
Educació secundària (1a etapa)	60,0%	58,8%	52,3%	52,3%	50,6%	49,6%
Educació secundària (2a etapa)	64,2%	64,1%	59,4%	59,4%	57,3%	55,3%
Estudios superiores	77,2%	77,0%	74,3%	74,3%	72,6%	71,4%

Font: OTIB a partir de les dades de INE-EPA

Quadre 29. Distribució percentual de la població ocupada, per ocupació i sexe, a Espanya i a les Illes Balears (2007-2011)

Ocupació	Homes					Dones				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
	Illes Balears									
1 Direcció de les empreses i de l'administració pública	10,5	11,0	8,6	11,1	7,0	6,8	6,7	5,6	6,0	4,3
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	7,0	6,2	6,9	7,4	9,4	10,2	9,8	11,9	11,3	13,5
3 Tècnics i professionals de suport	10,3	9,0	9,8	9,6	9,6	9,8	8,5	8,4	9,3	6,9
4 Empleats de tipus administratiu	6,6	6,8	6,8	7,3	7,5	18,9	18,4	18,9	19,2	17,4
5 Treb.de serveis de restauració, personals, protecció i venedor de comerç	12,6	12,6	14,1	14,9	19,6	28,1	30,6	31,6	30,2	33,1
6 Treballadors qualificats en agricultura i pesca	2,7	2,8	4,5	3,8	3,4	0,8	0,5	0,9	0,9	0,6
7 Artesans i treb. qualificats d'indústries manufact., construcció i mineria	31,3	33,6	31,9	26,2	26,4	1,8	1,3	2,3	2,2	2,3
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària; montadors	9,4	9,7	9,1	9,7	9,1	0,7	1,4	1,3	1,0	0,8
9 Treballadors no qualificats	9,1	8,0	7,9	9,6	7,5	22,9	22,9	19,1	20,0	20,9
0 Forces armades	0,4	0,3	0,4	0,7	0,6	0,0	0,1	0,3	0,3	0,3
Espanya										
1 Direcció de les empreses i de l'administració pública	8,6	9,0	9,5	9,5	6,4	5,8	5,9	6,0	6,3	3,3
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	9,9	10,2	11,2	11,8	13,3	15,9	16,1	16,9	17,5	19,4
3 Tècnics i professionals de suport	11,2	11,4	11,7	12,0	11,8	12,9	13,0	13,1	13,6	8,8
4 Empleats de tipus administratiu	5,5	5,3	5,5	5,7	6,4	14,7	14,4	14,1	13,7	14,7
5 Treb.de serveis de restauració, personals, protecció i venedor de comerç	9,5	10,0	10,9	11,3	15,5	23,9	24,7	25,1	25,0	29,9
6 Treballadors qualificats en agricultura i pesca	3,3	3,3	3,6	3,6	3,6	1,3	1,2	1,2	1,1	1,3
7 Artesans i treb. qualificats d'indústries manufact., construcció i mineria	26,3	25,5	23,1	21,3	20,6	2,5	2,2	2,1	1,9	2,1
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària; montadors	13,6	13,9	13,2	13,4	12,5	3,0	3,0	2,6	2,5	2,2
9 Treballadors no qualificats	11,5	10,8	10,7	10,5	9,2	19,9	19,5	18,8	18,6	18,2
0 Forces armades	0,7	0,7	0,9	0,9	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

els llocs de treball esmentats només requereixen un nivell d'estudis bàsic o intermedi.

En el conjunt de l'Estat, en canvi, s'aprecia que els grans grups 2 i 3 de tècnics i professionals tenen més pes que a les Balears, com també el nivell 8 d'operadors de maquinària relacionats amb la indústria. Per la seva banda, les categories intermèdies 4 a 7, bàsicament els serveis de l'hostaleria i personals i la construcció, tenen menys presència que a les Illes, on són una part important del teixit empresarial. I, finalment, respecte del pes del nivell directiu (grup 1), els valors d'Espanya són inferiors als de les Illes, tant en el cas dels homes (el 6,4% vs. el 7%) com de les dones (el 3,3% vs. el 4,3%).

En definitiva, i en termes d'evolució, cal dir que des del 2007 tant a Espanya i a les Balears, homes i dones presenten un avanç heterogeni. Així, a les Illes creixen més els grups 2 (tècnics i professionals) i 5 (treballadors de restauració i comerç) per a ambdós sexes. En el primer grup, l'augment s'explica per la menor destrucció d'ocupació entre els treballadors amb estudis superiors, que, com ja s'ha vist anteriorment, han incrementat el seu pes des del començament de la crisi. Per la seva part, en el conjunt d'Espanya també creix el grup 2, com també els grups 4 a 6, i, entre aquests, especialment el grup 5 de serveis de restauració i personals, que resisteix millor els efectes de la recessió.

Per acabar, un altre aspecte destacat és el desajust de l'ocupació dels treballadors de les Illes Balears, o dit d'una altra manera, si els ocupats amb estudis superiors fan una feina adequada a la seva formació. Si es calcula la ràtio dels ocupats amb estudis superiors que fan feina en ocupacions de mitjana o baixa qualificació (grups 4 a 9 de la CNO-1994) sobre el total d'ocupats amb estudis superiors, s'observa que les Illes Balears han passat de ser la sisena comunitat autònoma menys desajustada el 2007 (35,6%) a ser la segona més alta el 2011 (40,6%) (vegeu el quadre 30). És a dir, en aquest moment la nostra comunitat, a més de presentar una menor proporció de població amb estudis universitaris (el 27 % vs. el 37,9% de mitjana espanyola), mostra que aquest col·lectiu està subocupat en ocupacions per sota del seu nivell formatiu en major proporció que el conjunt nacional. Es fa palesa, doncs, la sobrequalificació d'una part dels treballadors de les Illes Balears.¹²

Per tant, podem intuir que el mercat laboral illenc, per les seves característiques, disposa, per un costat, d'un nombre limitat de llocs de treball d'alta qualificació i, per l'altre, de més professionals amb una formació elevada que no troben una oferta de treball apropiada a les seves capacitats. Amb tot, convé recordar la relació proporcional entre l'ocupació i el nivell de formació, de manera que un nivell d'estudis superior es correspon amb una taxa d'ocupació també superior. Sembla evident, doncs, la necessitat d'ajustar els continguts educatius per afrontar les demandes del mercat de treball amb l'objectiu de reduir aquest desajust.

Quadre 30. Desajust entre educació i ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes (2007-2011)

	2007	2008	2009	2010	2011
Andalusia	33,3%	32,6%	31,6%	31,8%	36,3%
Aragó	33,5%	33,9%	32,7%	34,0%	38,2%
Astúries	39,8%	36,5%	35,4%	35,2%	40,1%
Illes Balears	35,6%	37,7%	37,6%	38,3%	40,6%
Canàries	40,6%	38,9%	37,7%	37,2%	39,7%
Cantàbria	41,9%	41,1%	40,5%	36,4%	42,3%
Castella i Lleó	39,5%	38,6%	38,2%	37,8%	40,1%
Castella-la Manxa	36,6%	35,3%	36,0%	32,0%	34,3%
Catalunya	36,2%	36,3%	35,2%	36,6%	37,1%
Com. Valenciana	38,5%	36,5%	34,8%	34,9%	40,4%
Extremadura	28,6%	30,8%	34,1%	32,1%	32,1%
Galícia	35,4%	34,2%	32,7%	32,1%	37,7%
Madrid	27,4%	24,2%	23,4%	23,0%	26,2%
Múrcia	35,8%	34,7%	35,2%	34,0%	34,0%
Navarra	39,8%	38,2%	35,6%	35,6%	39,4%
País Vasc	37,4%	33,9%	35,4%	33,1%	39,2%
La Rioja	38,0%	35,4%	37,3%	37,8%	39,1%
Total Espanya	34,7%	33,3%	32,6%	32,3%	35,6%

Font: OTIB a partir de les dades de INE-EPA

12. Per a més informació vegeu el monogràfic "Anàlisi de l'ocupabilitat dels joves a les Balears a partir del seu nivell d'estudis". OTIB. Col·lecció d'estudis laborals núm. 14.

3.2.5 Ocupats per tipus de contracte i de jornada

L'ocupació amb contracte indefinit continua en números negatius (-6,7%) però la temporal es recupera fins a mostrar una variació positiva del 2%. De la seva part, l'ocupació a jornada parcial guanya pes fins a arribar al 18,2% del total d'afiliats al règim general el 2011.

Com ja s'ha comentat en l'apartat 3.2.1, la nova contractació registrada a les Illes Balears durant el 2011 continua la millora iniciada l'any anterior, de manera que, davant la caiguda del 2009 (variació interanual del -19,5% respecte del 2008), es passa a l'estabilització el 2010 (amb un 0% de variació respecte al 2009) i als valors positius del 2011 (+1,5% de variació interanual). A més, encara que la contractació indefinida continua en números negatius (-2,8%), davalla el ritme de caiguda dels darrers anys, alhora que la temporal es recupera fins a mostrar una variació positiva del 2%.

Una altra font que s'ha de tenir en compte és la Seguretat Social, que recull els treballadors d'alta per tipus de contracte. Segons aquestes dades, el 2011 hi havia 190.580 persones d'alta amb un contracte indefinit, que representen el 65,2% del total. La resta, el 34,8%, correspon a treballadors amb contractes temporals. En termes interanuals, els treballadors amb contracte temporal han crescut de manera moderada (+0,2%), mentre que el creixement més important s'ha produït entre els afiliats fixos discontinus amb 929 persones més (un 2,8%) respecte del 2010. En aquest sentit, aquest darrer grup ha resistit molt bé davant la crisi, atès que des de l'any 2007 s'han comptabilitzat 4.533 afiliats més (un 15,1%).

També segons la Seguretat Social, i si s'analitza la modalitat de jornada, és evident un increment continuat dels afiliats a temps parcial que han passat de representar el 13,4% de l'afiliació el 2005 fins al 18,2% l'any 2011, és a dir, un increment de

gairebé 5 p. p. De fet, una de les conseqüències de la crisi en el període entre el 2007 i el 2011 és l'augment dels contractes a jornada parcial, ja siguin indefinits o temporals, que han crescut un 10%. Per aprofundir en el tipus de jornada és necessari adreçar-se a l'EPA, que mostra com tradicionalment la jornada a temps parcial recau en les dones, per poder conciliar la vida laboral amb la familiar i que dona com a resultat que la mitjana de dones amb jornada parcial durant el 2011 sigui del 21%, molt per sobre del 6,7% dels homes. Aquesta preponderància és un dels factors de la precarietat laboral femenina.

3.3 La població aturada

3.3.1 Evolució de la població aturada

En termes d'atur, l'any 2011 es caracteritza per una clara tendència a l'estabilització de les xifres de demandants d'ocupació. D'aquesta manera, s'ha registrat un increment mitjà interanual del 2,9% en el total de demandants i del 0,5% en els demandants aturats. Alhora, Eivissa ja presenta una reducció interanual de l'atur del 4,9%.

En l'apartat de població ocupada ja s'ha vist com l'any 2011 l'ocupació modera la seva caiguda després de la forta baixada del nombre d'ocupats que va tenir lloc el 2009, continuant així en el camí de la recuperació. De la mateixa manera, les dades d'atur per al conjunt de les Illes mostren també una clara millora durant el 2011, amb set mesos de caigudes interanuals de l'atur que permeten parlar d'una estabilització de les xifres.

Així, segons els registres del SOIB, les demandes d'ocupació (sol·licituds de feina que fa un treballador, aturat o no, a les oficines d'ocupació) han arribat a 124.012 l'any 2011. D'aquestes, la majoria són de persones no ocupades: el 68,4% (els denominats DENO).¹³ Els demandants que

Quadre 31. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2006-2011)

Tipus de contracte i jornada	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Indefinits jornada completa	139.632	149.919	152.703	145.449	138.351	131.031
Indefinits jornada parcial	20.102	22.535	23.678	24.302	24.592	24.921
Indefinits fixos discontinus	28.861	30.095	31.000	32.123	33.699	34.628
Temporals jornada completa	109.043	107.684	96.373	74.944	69.607	65.348
Temporals jornada parcial	27.759	25.579	25.353	25.341	26.870	28.147
No consta	7.203	6.977	7.519	8.324	7.662	8.125
Total	332.600	342.789	336.625	310.481	300.781	292.199

Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

Quadre 32. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2005-2011)

ANY	TOTAL	OCUPATS		Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENOS		
		Fixos discontinus	Altres		Total	Altres no ocup.	Atur registrat
2005	58.027	10.331	6.368	1.956	39.372	1.033	38.340
2006	57.372	11.865	7.070	1.677	36.760	626	36.134
2007	59.891	12.790	7.594	1.718	37.788	545	37.243
2008	75.240	14.898	8.220	2.282	49.840	729	49.111
2009	108.618	19.798	9.925	3.742	75.153	775	74.378
2010	120.573	21.771	10.687	4.507	83.608	727	82.882
2011	124.012	22.820	11.166	4.677	84.803	1.541	83.263

Font: SOIB.

ja tenen una ocupació (fixos discontinus i altres) representen, per la seva banda, el 27,4% del total de demandants. El 3,8% restant són persones amb una disponibilitat limitada o que demanen una ocupació específica.

En termes interanuals, la xifra total de demandants s'ha incrementat un 2,9%, entre els quals els DENO augmenten un 1,4%, mentre que els ocupats ho fan un 4,7%. Aquest increment respecte dels DENO balears està per sota de la mitjana espanyola, que se situa en el 5,5%, i també és significativament més baix que en els darrers anys, quan ha arribat al 50%.

En comparació de la resta de comunitats autòno-

mes, d'una banda, destaca el gran volum de demandants ocupats de les Balears, que inclou els fixos discontinus i que, de fet, és la xifra més alta del conjunt nacional (27,4%). L'explicació recau en la importància de les activitats estacionals a la nostra comunitat, com el turisme, sector en què aquesta figura contractual és habitual (vegeu el quadre 33).

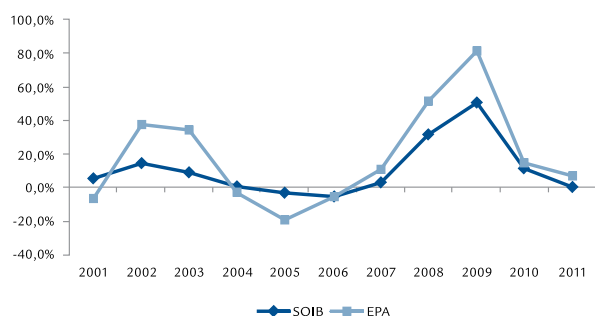
13. Demandants no ocupats, segons la terminologia del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, inclou les categories d'aturats registrats i altres no ocupats (demandants en jornada menor a 20 hores, demandants estudiants, demandants de serveis previs a l'ocupació). Els altres no ocupats són les persones demandants de feina que es considerarien aturades en l'enquesta de població activa (EPA).

Quadre 33. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2011)

Comunitat autònoma	TOTAL	OCUPATS	Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENOS		
				Total	Altres no ocup.	Atur registrat
Andalusia	100,0	18,5	3,2	78,3	12,5	65,8
Aragó	100,0	20,6	3,9	75,4	3,2	72,2
Astúries	100,0	16,1	4,4	79,4	5,7	73,8
Illes Balears	100,0	27,4	3,8	68,8	1,7	67,1
Illes Canàries	100,0	9,9	3,2	86,9	0,7	86,1
Cantàbria	100,0	16,7	5,2	78,0	2,7	75,3
Castella i Lleó	100,0	13,8	4,0	82,1	2,7	79,4
Castella-la Manxa	100,0	13,4	4,7	82,0	3,9	78,1
Catalunya	100,0	17,8	4,9	77,3	2,1	75,2
Com. Valenciana	100,0	14,8	4,0	81,2	2,1	79,0
Extremadura	100,0	18,6	3,3	78,1	11,8	66,3
Galícia	100,0	12,8	5,9	81,3	3,6	77,7
Madrid	100,0	13,6	4,3	82,2	2,4	79,8
Múrcia	100,0	20,0	3,8	76,2	1,8	74,4
Navarra	100,0	20,7	4,0	75,2	1,9	73,3
País Vasc	100,0	20,4	5,0	74,7	3,6	71,1
La Rioja	100,0	16,2	3,5	80,3	2,8	77,5
Total Espanya	100,0	16,5	4,1	79,4	5,3	74,1

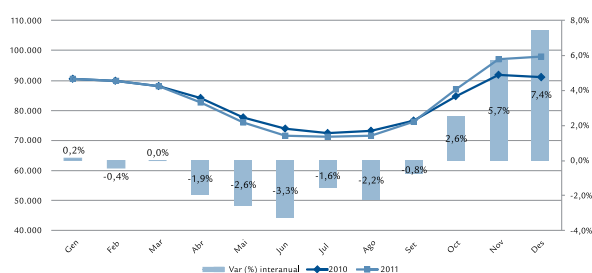
Font: SPEE

Gràfic 25. Taxes de creixement interanual de l'atur registrat en el SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2001-2011)

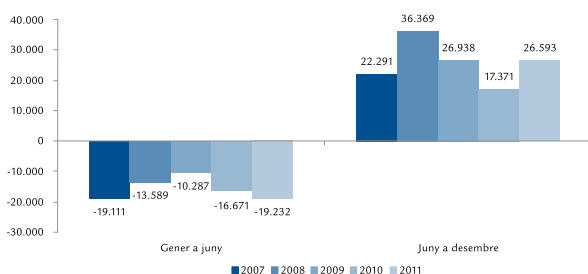
Fuente: OTIB a partir de dades del SOIB i l'EPA (INE)

Gràfic 26. Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2010-2011)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Gràfic 27. Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat en els mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2007-2011)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

De l'altra, les Illes són la comunitat autònoma amb el menor pes dels aturats sobre el total de demandants, el 68,8%, cosa que suposa una diferència de 9,5 p.p. per sota de la mitjana nacional (79,4%).

Pel que fa al subgrup de demandants aturats, el 2011 acaba amb 83.263 persones en atur, 381 més que l'any passat, cosa que representa un augment interanual del 0,5%. Aquest petit increment mostra la tendència cap a l'estabilització, després de les grans variacions dels anys 2008 (+31,9%) i 2009 (+51,4%). El canvi de ritme en el creixement de l'atur també es pot observar en les dades presentades per l'enquesta de població activa,¹⁴ amb un increment interanual de l'atur del 7,2%¹⁵ l'any 2011, davant les variacions del 2008 (+51,7%) i del 2009 (+82,1%). (Vegeu el gràfic 25.)

En el gràfic 26 es presenta l'evolució mensual de l'atur registrat dels dos darrers anys, i s'observa que durant el 2011 s'ha seguit la tònica de l'estabilització del creixement interanual iniciada el mes de juny de 2009. De fet, l'evolució interanual de gairebé tots els mesos del 2011 presenta davallades de l'atur respecte de la de l'any anterior, i mostra un canvi del patró de comportament, malgrat que en el darrer trimestre de l'any i a causa d'una recaiguda de la crisi econòmica s'han produït variacions positives.

El 2011 comença amb 138 persones desocupades més que el 2010 (un 0,2%), mentre que el mes de desembre acaba amb 6.799 persones més (un 7,4%). Aquest fet mostra el canvi d'escenari laboral viscut especialment durant la primera meitat de l'any amb lleugeres caigudes intermensuals de l'atur. De fet, l'evolució de les dades mensuals al llarg del 2011 és positiva, ja que han estat sempre per sota de les registrades l'any anterior. Només en el darrer trimestre de l'any augmenta el nombre de persones en atur, fet que, d'altra banda, és habitual a l'economia de les Illes Balears per la seva estacionalitat.

14. Vegeu ALEGRE MARTÍN, J. (2009): "Anàlisi de la representativitat de l'enquesta de població activa a les Illes Balears", col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 1. Observatori del Treball de les Illes Balears.

15. Vegeu, respecte d'això, PÉREZ INFANTE, J. I. (2008): "¿Por qué el paro registrado supera al paro de la EPA?" Revista del Ministeri de Treball i Afers Socials *Economía y Sociología*, núm. 71, pàg. 53-64.

Quadre 34. Evolució de l'atur registrat per illes (2005-2011)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Mallorca	30.061	28.150	29.091	38.601	59.483	66.825	67.584
Menorca	2.840	2.821	2.914	3.869	5.587	6.135	6.189
Eivissa	5.159	4.884	4.963	6.327	8.881	9.469	9.033
Formentera	280	280	276	314	426	453	457
Illes Balears	38.340	36.134	37.243	49.111	74.378	82.882	83.263

Font: SOIB

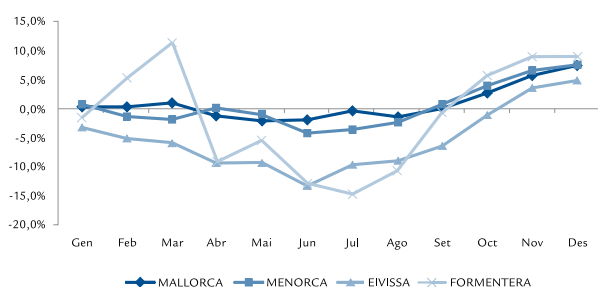
Si es descompon l'any en dos trams, s'observa com durant el primer semestre del 2011, quan l'atur disminueix per l'inici de temporada turística, es redueix en 19.232 persones, xifra similar a la caiguda de l'any 2007 quan encara no s'havia iniciat aquesta etapa recessiva. I, a partir del mes de juny de 2011, durant el segon semestre l'atur es comença a incrementar, i ho fa en 26.593 persones. Aquesta xifra, tot i que supera la de l'any anterior, és inferior a la que es va arribar durant els anys 2008 i 2009 i reflecteix l'empitjorament de l'economia durant el darrer trimestre del 2011. (Vegeu el gràfic 27.)

Per illes, els increments interanuals de l'atur durant el 2011 són molt més suaus que en els darrers anys, i no superen l'1 %. Fins i tot Eivissa ja presenta un descens interanual de l'atur (-4,9%). A la resta d'illes, tot i les variacions interanuals positives, la tendència és a l'estabilització: Mallorca (+1%), Menorca (+0,9%) i Formentera (+0,8%).

Quant a la distribució geogràfica de l'atur, segueix el mateix patró que anys anteriors: Mallorca compta el 81,2% del total de persones desocupades a les Balears; Menorca, el 7,4%; Eivissa, el 10,8%, i Formentera, el 0,5% restant.

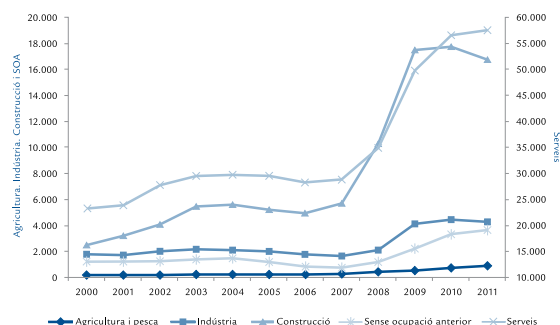
Per acabar, si s'analitza l'evolució de l'atur mensual per illes (vegeu el gràfic 28) s'observa que el 2011 la tendència ha estat molt similar, amb caigudes interanuals de l'atur gran part de l'any i un repunt en el darrer trimestre. En detall, Mallorca i Menorca presenten un comportament similar amb sis mesos de baixades, a l'igual de Formentera, que encadena set mesos de reduccions de l'atur, tot i que mostra un comportament més erràtic. L'evolució més positiva és la d'Eivissa, amb deu mesos de caigudes interanuals de la desocupació, i, encara que els dos darrers mesos de l'any l'atur s'hagi incrementat, ho ha fet menys que a la resta d'illes.

Gràfic 28. Variació interanual de l'atur per illes i mesos (2011)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Gràfic 29. Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2000-2011)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

3.3.2 Atur per activitat econòmica

Després de les pujades dels darrers anys, tant el sector de la construcció com el de la indústria experimenten caigudes interanuals del nombre d'aturats, concretament un -5,2% i un -2,9%, respectivament. També, entre d'altres, les activitats de comerç al detall redueixen les persones en atur.

L'any 2000 la majoria de les persones en atur es concentraven en els serveis (80%), sector que seguia la construcció (9%), la indústria (6%), els sense ocupació anterior (4%) i, en darrer lloc, l'agricultura (0,7 %). En canvi, durant el 2011 la distribució és la següent: el 69,1% en els serveis, el 20,2% en la construcció, el 5,4% en la indústria i el 5,5% restant es reparteix entre l'agricultura i les persones sense ocupació anterior. Per tant, es fa palès l'augment del pes de la construcció (+10,9 p. p.) en detriment dels serveis (-11,3 p. p.) en aquests onze anys, motivat pel gran creixement experimentat per aquest primer sector. Aquest creixement s'ha vist molt afectat en els darrers anys pels efectes de la crisi, i ha fet augmentar de manera considerable el nombre d'aturats a la construcció. Amb tot, en els darrers tres anys ha baixat el pes de la construcció respecte del total pel traspàs dels treballadors de la construcció cap al sector dels serveis.

En termes relatius, i respecte del 2010, els increments de l'atur més elevats s'han produït en l'agricultura (+21,4 %), seguida pel col·lectiu de

persones sense ocupació anterior (+11,2%) i, ja a certa distància, pel sector dels serveis (+1,5%). No obstant això, hi ha dos sectors que presenten reduccions interanuals del nombre de persones en atur, com ara, la construcció, amb una caiguda del 5,2% respecte del 2010, i la indústria, amb un -2,9%.

Si es redueix l'anàlisi a les vint activitats econòmiques en les quals ha crescut més l'atur en termes interanuals (vegeu el quadre 35), s'observa que, en termes absoluts, són aquestes: administració pública i defensa (349 aturats més), serveis en edificis i activitats de jardineria (235 aturats més) i altres serveis personals¹⁶ (127 aturats més).

D'altra banda, també s'observen ja en el 2011 moltes activitats que decreixen pel que fa al nombre d'aturats, concretament 37 activitats. És el cas, entre d'altres, de la construcció d'edificis, que disminueix en 471 persones, les activitats de construcció especialitzada (438 aturats menys), el transport aeri (219 persones menys) i el comerç al detall (190 aturats menys). El fet que baixi l'atur en les activitats relacionades amb la construcció, però al mateix temps, i tal com s'ha vist, que baixi també l'afiliació, es pot explicar pel traspàs d'aquests treballadors a altres activitats econòmiques, com ara a les relacionades amb el turisme.

16. Dins altres serveis personals s'inclouen activitats com el rentat i neteja en sec de roba i pells, la perruqueria i altres tractaments de bellesa, i finalment les pompes fúnebres.

Quadre 35. Evolució de l'atur registrat en les vint activitats econòmiques amb major augment interanual de l'atur durant 2011 a les Illes Balears

Activitat econòmica	2010	2011	Var. abs. 11-10	Var. (%) 11-10
Administració pública i defensa	2.180	2.528	349	16,0%
Serveis en edificis i activitats de jardineria	2.913	3.148	235	8,1%
Altres serveis personals	1.682	1.809	127	7,5%
Activitats associatives	549	672	123	22,5%
Agricultura, ramaderia, caça i serveis que s'hi relacionen	563	684	121	21,5%
Educació	1.400	1.501	101	7,2%
Activitats sanitàries	1.112	1.209	97	8,7%
Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars de les empreses	894	991	97	10,8%
Altres activitats professionals, científiques i tècniques	4.063	4.157	94	2,3%
Activitats de serveis socials sense allotjament	567	642	75	13,3%
Assistència en establiments residencials	477	534	58	12,1%
Activitats esportives, recreatives i entreteniment	1.193	1.248	56	4,7%
Activitats cinematogràfiques, de vídeo i de televisió, enregistrament de so i edició musical	210	265	54	25,9%
Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	125	174	48	38,7%
Activitats de seguretat i investigació	299	338	39	13,1%
Activitats de lloguer	1.543	1.582	39	2,5%
Activitats de les seues centrals	197	235	39	19,8%
Transport marítim i per vies navegables interiors	203	241	38	18,7%
Silvicultura i explotació forestal	138	169	31	22,2%
Activitats de creació, artístiques i espectacles	215	242	27	12,7%

Fuente: OTIB a partir de datos del SOIB

3.3.3 Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis

Durant el 2011 ha tingut lloc un canvi en el perfil de les persones que s'afegeixen a les llistes d'atur. Així, al contrari que en els darrers anys, les més afectades són les dones, les persones de més de 55 anys i les de nacionalitat espanyola. El col·lectiu més jove ja presenta caigudes interanuals, com també els estrangers, tot i que aquests darrers continuen aglutinant més d'una quarta part del total de l'atur registrat.

L'augment de l'atur respecte del 2010 (0,5%) mostra un comportament heterogeni en relació amb els diversos grups sociodemogràfics, amb col·lectius en què l'atur s'ha incrementat i d'altres en què ha davallat. Així, aquest darrer any les persones més afectades per aquest augment són les dones (+1,7%), les persones de 55 anys i més (+9,7%) i les de nacionalitat espanyola (+2%). Per tant, s'observa un canvi en el perfil de les persones que passen a una situació d'atur respecte dels primers anys de la crisi econòmica, quan els que patien més atur eren els homes, de mitjana edat i de nacionalitat estrangera. Aquest canvi sorgeix per la davallada del ritme de creixement de l'atur en la construcció, que s'ha traslladat al sector dels serveis. (vegeu el quadre 36).

Amb tot, l'any 2011 els homes en situació d'atur continuen superant les dones (el 53,2% i el 46,8%, respectivament), circumstància que es va començar a produir el 2008 amb la caiguda de l'ocupació en la construcció. També, encara que el percentatge d'estrangers en atur hagi baixat 1,2 punts percentuals, fins a arribar al 25,6%, les Balears són la segona comunitat autònoma amb el percentatge més elevat d'estrangers sobre el total de persones aturades, molt per sobre de la mitjana nacional (14,4%).

És important recalcar que després de tres anys d'importants pujades de fins el 54,1%, el col·lectiu més jove presenta el 2011 una disminució de l'atur del 12%. Ara bé, també l'ocupació entre els joves ha baixat un 8,8%, alhora que s'ha incrementat la població inactiva dedicada a estudiar. Per tant, la baixada de l'atur entre els més joves s'explica sobretot per l'augment de persones que decideixen abandonar el mercat laboral per continuar la seva formació. Els altres grups d'edat encara mostren increments interanuals de l'atur, però de cada vegada més seus.

Quant al nivell d'estudis, és evident la relació inversa que hi ha entre l'educació i el nombre d'aturats, de manera que com més elevat és el nivell educatiu, menor és el pes de les persones en atur. Com a mostra, mentre que els aturats amb estudis pri-

Quadre 36 . Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat, a les Illes Balears (2005–2011)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	Espanyols	UE	NO UE
2005	38.340	17.278	21.062	6.077	27.002	5.260	31.888	2.266	4.186
2006	36.134	16.009	20.125	5.552	25.348	5.234	28.970	2.365	4.799
2007	37.243	16.888	20.356	5.563	26.151	5.530	28.759	2.906	5.578
2008	49.111	25.428	23.684	7.372	35.141	6.598	36.228	4.135	8.749
2009	74.378	40.605	33.773	11.296	54.143	8.938	54.072	6.839	13.467
2010	82.882	44.540	38.342	11.805	60.628	10.448	60.684	7.449	14.748
2011	83.263	44.277	38.986	10.385	61.416	11.462	61.932	7.222	14.108

Font: SOIB

maris són el 26,6%, els que han assolit l'educació universitària són el 5,4%; és a dir, entre ells hi ha una diferència de 21,2 p. p. En termes interanuals destaca, d'una banda, la baixada dels aturats entre les persones que han acabat la primera etapa de secundària (-1,5%) i, de l'altra, l'increment de l'atur entre els que han cursat l'educació superior (11,9%). Tot i aquesta dada negativa, es veu la gran importància de l'educació a l'hora de trobar una feina i defugir la desocupació. Com a mostra, s'observa que durant el 2011 la taxa d'atur de les persones que han assolit la primera etapa de secundària és del 24,4%, mentre que per als que han acabat els estudis universitaris és del 13,3%.

Finalment, l'atur per grups professionals presenta resultats divergents. Per un costat, s'observen augments interanuals de l'atur en grups de treballadors qualificats (tècnics i professionals científics i intel·lectuals), la qual cosa es pot relacionar

amb l'increment d'aturats amb estudis superiors, que, a més, a les Illes han de patir els efectes de la sobrequalificació. I per l'altre, també presenta un increment els grups de treballadors de serveis de restauració i de treballadors qualificats en agricultura i pesca, segurament pel trasllat dels efectes de la crisi de la construcció, que ocupa principalment treballadors sense qualificació, cap a altres sectors. En canvi, ja s'observen reduccions de la desocupació entre els treballadors no qualificats, els de la indústria o els empleats administratius. La distribució de la població aturada per grans grups d'ocupacions es manté pràcticament igual des de l'any 2005 com a reflex del nostre mercat laboral, amb una majoria d'aturats en el grup de serveis de restauració, personals i comerç, en el dels no qualificats i en el dels artesans i treballadors de la indústria, de manera que aquests tres grups agrupen el 69,9% dels aturats a les Balears.

Quadre 37. Evolució de la població aturada per nivell d'estudis a les Balears (2005-2011)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Analfabets	168	194	244	377	543	570	741
Fins educació primària	2.607	4.890	6.075	10.138	18.663	22.000	22.140
Educació secundària (1a etapa)	26.586	23.054	23.048	28.800	40.134	42.380	41.765
Educació secundària (2a etapa)	7.135	6.338	6.189	7.742	11.841	13.949	14.158
Educació superior i doctorat	1.835	1.658	1.686	2.055	3.196	3.984	4.459
Total	38.340	36.134	37.243	49.111	74.378	82.882	83.263

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 38. Evolució de la població aturada per grups d'ocupació a les Illes Balears (2005-2011)

Grups professionals	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1 Direcció de les empreses i de l'administració pública	383	373	400	458	623	691	612
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	1.523	1.318	1.363	1.601	2.192	2.724	3.998
3 Tècnics i professionals de suport	2.316	2.290	2.489	3.198	5.095	5.960	5.423
4 Empleats de tipus administratiu	5.946	5.435	5.350	6.450	9.414	10.580	9.909
5 Treb.de serveis de restauració, personals, protecció i venedor de comerç	12.420	11.624	11.650	13.740	19.552	21.595	22.798
6 Treballadors qualificats en agricultura i pesca	591	575	628	878	1.380	1.634	1.725
7 Artesans i treb. qualificats d'indústries manufact., construcció i mineria	5.110	4.880	5.267	9.096	15.479	16.740	16.591
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària; muntadors	1.411	1.355	1.484	2.232	3.392	3.602	3.475
9 Treballadors no qualificats	8.635	8.277	8.604	11.452	17.240	19.336	18.719
0 Forces armades	4	7	10	6	12	20	12
Total	38.340	36.134	37.243	49.111	74.378	82.882	83.263

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

3.3.4 Evolució de la taxa d'atur

La taxa d'atur se situa en el 22% a les Balears, lleugerament per sobre de la del conjunt de l'Estat (21,6%). Tot i la pujada més important entre el col·lectiu femení, els homes continuen presentant una taxa d'atur més elevada. Ara bé, el col·lectiu d'estrangers presenta ja una reducció en el nombre d'aturats.

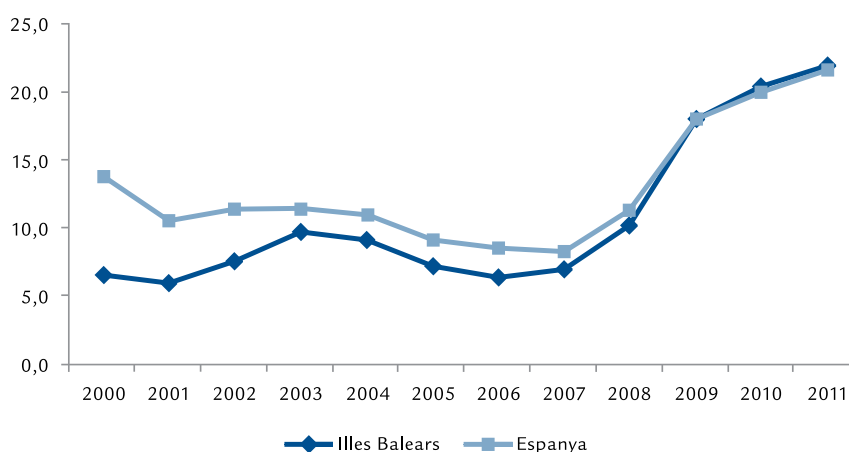
La taxa d'atur de les Illes Balears va arribar al 22% durant l'any 2011, valor semblant a la del conjunt nacional (21,6%). En termes interanuals, ha augmentat en 1,5 p.p., també amb un resultat molt similar a l'experimentat pel conjunt d'Espanya (1,6 p. p.). Si es compara l'evolució d'ambdues taxes, s'observa que les diferències es van reduint, de manera que la de les Balears ha passat de ser, pràcticament, la meitat de la taxa espanyola l'any 2000 (el 6,5% vs. el 13,9%, respectivament) fins a situar-se lleugerament per sobre a partir de l'any 2009. De fet, entre els anys 2000 i 2011 destaca el gran augment de la taxa d'atur a Balears, amb un diferencial durant aquest període de +15,4 p. p., davant els +7,8 p. p. en l'àmbit nacional (vegeu el gràfic 30).

Tots els grups sociodemogràfics han experimentat una tendència a l'alça de la taxa d'atur des del 2007 (vegeu el quadre 39), excepte el col·lectiu d'estrangers, que l'any 2011 presenta ja una reducció en el nombre d'aturats. Atenent el sexe, en el cas de les dones, entre el 2007 i el 2011 ha augmentat en +12,9 p. p. a les Balears, encara que la taxa femenina del 2011 (21,4%) es manté per sota

de la masculina (22,4%) i de la mitjana espanyola (22,2%). Al contrari, la taxa dels homes a les Illes, com ja s'ha avançat, és del 22,4%, i se situa per sobre de la mitjana nacional (21,2%). A més, des del començament de la crisi la taxa dels homes ha crescut amb més intensitat, concretament +16,6 p. p. a les Illes, per la prevalença de l'atur, sobretot els primers anys, en sectors més masculinitzats, com ara la construcció. Però, en aquest darrer any i respecte del 2010, l'increment entre les dones (+1,7%) supera el dels homes (+1,4%) pel major creixement de l'atur en altres sectors com els serveis, amb molta presència femenina.

Per edats, el grup que ha experimentat la pujada més important des del 2007 ha estat el dels menors de 25 anys, que en aquest període ha augmentat en +28,4 p. p. i assoleix una taxa d'atur del 43,5%. També creix entre el grup de 25 a 54 anys (+14,4 p. p.) i entre els més grans de 54 anys (+11,3 p. p.), tot i que no tant. Segons la nacionalitat, destaca la caiguda de l'atur dels estrangers durant l'any 2011, tant comunitaris com extracomunitaris. Aquest grup, tot i patir grans increments de la taxa d'atur des del 2007, l'any 2011 ja presenten resultats negatius, de manera que en el cas dels estrangers de la UE ha baixat 2,4 p. p., i entre els extracomunitaris, 3,3 p. p., tot i que la taxa d'atur dels estrangers, ja siguin UE (23,1%) com no UE (33,7%), se situa per sobre de la dels espanyols (19,5%). Per tant, el perfil de les persones en atur és el d'un home jove, i en aquest darrer any de nacionalitat espanyola, al contrari que anys anteriors, en què el grup d'estrangers patia els increments més importants d'atur.

Gràfic 30. Evolució de la taxa d'atur a Espanya i a les Balears (2000-2011)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

Quadre 40. Població aturada a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar (2005-2011)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Persona de referència	12.099	11.235	13.728	21.487	47.461	50.146	55.089
Cònjuge	9.739	10.344	10.396	13.380	26.204	30.812	33.896
Fill/fillastre	13.119	10.634	11.461	16.522	23.399	28.506	31.121
Altres	1.122	1.152	1.607	4.501	5.292	9.824	7.692
Sense parentesc	286	899	910	1.910	2.883	1.017	1.149
Total	36.365	34.264	38.102	57.800	105.239	120.305	128.947

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

3.3.5 Anàlisi familiar de l'atur

Segons les dades de l'enquesta de població activa, l'11,6% de les llars de les Balears tenen tots els seus membres en situació d'atur, percentatge que duplica amb escreix el del 2008 (4,2%).

Les dades de l'enquesta de població activa permeten establir la llista de les persones aturades segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar. En el quadre 38 s'observa que, en relació amb el 2010, es produeix un increment de l'atur en tots els grups, tret de les persones amb altres vincles (2.132 persones menys). Els augments més importants es produeixen entre les persones sense parentesc (+13,0%), els cònjuges (+10,0%) i les persones de referència (+9,9%).

Quant a les llars amb totes les persones actives en situació d'atur, les Balears se situen en l'11,6%, percentatge 0,6 punts per sobre del resultat del 2010, i 9 punts per damunt del valor de 2007 (2,6%). A l'igual dels darrers tres anys, les Balears se situen per sobre de la mitjana nacional (11,1%) i també com la sisena comunitat autònoma amb el percentatge més alt de llars amb tots els seus actius aturats, només darrere d'Andalusia (17,1%), les Canàries (16,2%), Extremadura (13,4%), Múrcia (12,9%) i la Comunitat Valenciana (12,6%). (Vegeu el quadre 41).

Quadre 41. Percentatge de llars amb tots els seus actius aturats sobre el total de llars per comunitat autònoma (2007-2011)

Comunitat autònoma	2007	2008	2009	2010	2011
Andalusia	5,6	8,8	13,5	15,2	17,1
Aragó	1,8	2,9	6,3	7,4	8,1
Astúries	4,6	4,6	7,0	9,3	10,7
Illes Balears	2,6	4,2	9,2	10,9	11,6
Canàries	4,2	8,7	14,2	16,4	16,2
Cantàbria	2,5	2,7	6,3	6,5	7,4
Castella i Lleó	2,6	4,2	6,5	7,4	8,3
Castilla-la Manxa	2,6	4,7	8,8	10,4	11,1
Catalunya	2,4	3,6	7,6	8,2	9,4
Com. Valenciana	3,5	5,0	10,7	12,0	12,6
Extremadura	5,4	7,2	9,7	11,3	13,4
Galícia	3,4	3,8	6,0	8,1	9,0
Madrid	1,9	3,0	5,5	7,0	6,9
Múrcia	2,8	5,4	9,5	11,2	12,9
Navarra	1,7	2,4	4,6	5,7	6,6
País Vasc	2,8	2,8	5,8	5,2	6,2
La Rioja	1,6	3,2	6,3	7,4	8,5
Total Espanya	3,3	5,0	8,8	10,1	11,1

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

3.3.6 Durada de la demanda

Les Illes presenten més dinamisme que el conjunt de l'Estat respecte a la sortida de la situació d'atur. El 35,5% d'aturats de les Balears presenten una demanda de durada inferior a tres mesos davant el 29,5% nacional.

L'allargament de la situació econòmica desfavorable i les elevades xifres d'atur han provocat un fort augment del pes de les persones que duen més de dotze mesos desocupades a les Balears. Així, l'atur de llarga durada després de tres anys de baixades (del 2006 al 2008), que el van situar en el 14,4%

l'any 2008, va començar a créixer a partir del 2009 i l'any 2011 arribà fins al 27,8 %, segons les dades del SPOE. Amb tot, aquest resultat situa les Illes com la quarta comunitat autònoma amb el menor percentatge de persones en situació d'atur durant més de dotze mesos (vegeu el quadre 42).

A més, les Balears continuen presentant més dinamisme en la sortida de l'atur si es comparen amb el conjunt de l'Estat. Segons mostra el quadre 43, el 35,5% dels demandants aturats de les Illes ho estan un interval inferior a tres mesos, mentre que la mitjana nacional és del 29,5%. En canvi, l'atur de

Quadre 42. Percentatge de persones aturades registrades durant més de 12 mesos per comunitats autònomes (2006-2011)

Comunitat autònoma	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total Espanya	31,9	31,4	26,5	25,3	34,0	36,6
Andalusia	33,3	32,9	28,6	29,0	36,4	37,9
Aragó	26,0	25,9	19,7	17,8	28,9	32,2
Astúries	33,4	34,5	31,0	26,7	32,7	35,0
Illes Balears	17,3	16,7	14,4	15,4	24,6	27,8
Canàries	33,8	32,6	27,8	30,4	41,4	44,1
Cantàbria	32,1	31,8	25,8	22,9	32,7	34,0
Castella i Lleó	34,3	33,3	28,9	21,3	29,2	31,9
Castella-la Manxa	28,8	27,6	22,7	25,8	31,2	34,3
Catalunya	31,2	31,4	25,4	23,4	33,2	35,3
Com. Valenciana	26,2	26,1	21,5	22,5	34,5	38,7
Extremadura	35,8	38,6	34,5	30,0	34,5	35,9
Galícia	40,7	40,5	36,3	32,8	38,4	40,3
Madrid	29,1	27,1	22,9	21,8	31,0	34,0
Múrcia	24,6	23,7	19,0	21,3	32,5	37,9
Navarra	27,1	27,7	24,2	20,6	28,5	30,5
País Vasc	35,4	36,1	31,6	26,2	33,5	35,8
La Rioja	23,2	23,9	19,9	18,9	28,0	30,2

Font: OTIB a partir de dades del SPEE

Quadre 43. Distribució de la mitjana d'atur registrat segons la durada de la demanda a l'Estat espanyol i Balears (2011)

Durada de la demanda	Illes Balears		Espanya	
	Absolut	Percent.	Absolut	Percent.
<3 mesos	29.536	35,5%	1.257.456	29,5%
>3 <=6 mesos	15.350	18,4%	669.850	15,7%
>6 <=9 mesos	9.003	10,8%	445.342	10,5%
>9 <=12 mesos	5.935	7,1%	326.948	7,7%
>12 <=18 mesos	8.274	9,9%	461.155	10,8%
>18 <=24 mesos	5.441	6,5%	325.910	7,7%
>24 mesos	9.725	11,7%	770.499	18,1%
TOTAL	83.264	100%	4.257.160	100%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB i SPEE

Quadre 44. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2005-2011)

Any	Total	Sexe		Edat			Nacionalitat		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	Espanyols	UE	NO UE
2005	7.086	2.851	4.235	714	3.908	2.464	6.726	213	148
2006	6.707	2.543	4.164	597	3.542	2.568	6.333	230	144
2007	6.638	2.435	4.203	530	3.455	2.652	6.232	250	156
2008	7.709	2.862	4.847	763	4.050	2.896	7.148	297	264
2009	13.103	5.983	7.120	2.018	7.442	3.644	11.370	630	1.103
2010	22.331	11.166	11.165	2.846	14.200	5.285	18.209	1.376	2.745
2011	24.596	12.150	12.446	2.322	16.081	6.193	19.901	1.604	3.091

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

més de 24 mesos suma l'11,7% a les Balears, quan per al conjunt de l'Estat espanyol és del 18,1%. És a dir, a les Illes i respecte del conjunt nacional, d'una banda, hi ha més gent que surt ràpidament (menys de tres mesos) de la situació d'atur i, de l'altra, hi ha menys persones que es mantenen en aquesta situació durant més de dotze mesos.

El perfil d'aquestes persones en situació d'atur de llarga durada ha variat sensiblement en els darrers anys, de manera que s'ha passat de la major prevalença de les dones fins a l'equiparació d'ambdós sexes. En detall, l'any 2007 les dones representaven el 63,3% del total d'aturats de llarga durada, xifra que s'ha reduït fins al 50,6% l'any 2011 i que respon principalment a l'augment de l'atur entre els homes més que no a una davallada entre les dones. Aquest fet, com ja s'ha esmentat, s'explica pel gran increment de l'atur entre el col·lectiu masculí per les dificultats que tenen molts treballadors provinents del sector de la construcció per sortir de la situació d'atur, i que necessiten la requalificació professional per trobar una feina. Per edats, el grup més afectat se situa entre els 25 i 54 anys, que representa el 65,4% del total. I per acabar, cal destacar que si fins al 2007 el col·lectiu d'estrangers tenia una baixa incidència en l'atur de llarga durada, ja que només representava el 6,1% del total del grup; en canvi el 2011 ja representa el 19,1%, pel fet que molts estaven ocupats en la construcció, sector que ha patit de una manera més greu i més prolongada els efectes de la recessió.

Per acabar, es presenten les dades de les persones ateses en els serveis d'orientació laboral del SOIB. El perfil predominant és majoritàriament masculí, de més de 25 anys, amb una durada de la deman-

da inferior a dotze mesos i que no cobra cap prestació. En detall, s'observa un canvi respecte del sexe predominant entre les persones ateses, ja que l'any 2008 les dones eren majoria amb un 54,1%, proporció que s'ha anat reduint fins al 45,9% del 2011. Destaca també el fort increment del pes de les persones amb demandes de més de dotze mesos, que han passat del 8% l'any 2008 al 27,3% el 2011, és a dir, una pujada de 19,3 p. p. També, en aquest mateix període, s'ha produït un canvi quant al fet de si les persones ateses reben o no una prestació: s'ha passar d'una majoria que el 2008 en rebia fins a una altra que no percep cap prestació (68,9%) el 2011. En definitiva, el nombre de les persones que han passat per aquest servei del SOIB respecte del 2008 ha crescut un 216,3%, augment que s'explica pel fort increment de les demandes d'atur dels darrers anys.

3.4 Condicions de treball i relacions laborals

3.4.1 Els convenis col·lectius

Durant el 2011, i segons dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, es varen registrar 28 convenis col·lectius a les Balears, que afecten 19.358 empreses i 107.807 treballadors.

Per estudiar la negociació col·lectiva a les Illes Balears s'analitzen les dades que ofereix el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social sobre els convenis

Quadre 45. Persones ateses als serveis d'orientació laboral del SOIB (2008-2011)

Persones ateses pels serveis del SOIB	Any 2008	Any 2009	Any 2010	Any 2011
Per sexe	14.119	23.282	28.090	44.659
Dona	7.644	11.092	12.855	20.507
Home	6.475	12.190	15.235	24.152
Per trams d'edat	14.119	23.282	28.090	44.659
Menors de 25 anys	2.280	3.896	4.817	6.746
25 i més anys	11.839	19.386	23.273	37.913
Durada de la demanda	14.119	23.282	28.090	44.659
Menys de 12 mesos	12.988	20.086	21.921	32.461
Més de 12 mesos	1.131	3.196	6.169	12.198
Cobren prestació	14.119	23.282	28.090	44.659
Sí	7.553	9.142	17.448	13.911
No	6.566	14.140	10.642	30.748

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

col·lectius registrats. Segons aquesta font, el 2011 es varen subscriure 28 convenis col·lectius d'àmbit autonòmic. D'aquests convenis, vint són d'empresa i vuit d'altres àmbits. Ara bé, s'ha de tenir en compte que les dades que ofereix el Ministeri no indiquen tota la realitat de la negociació col·lectiva de les Balears. Per saber quins són els convenis que tenen vigència efectiva, és necessari recórrer al butlletí oficial de la comunitat autònoma, ja que és habitual trobar convenis que, publicats en anys anteriors al de referència, estenen la vigència durant l'any posterior. A més, molts de treballadors estan coberts per convenis d'àmbit estatal, no tinguts en compte en aquestes estadístiques. No entrarem a analitzar aquestes dades.

Els 28 convenis col·lectius subscrits a les Illes Balears el 2011 afecten 19.358 empreses i 107.807 treballadors, la qual cosa representa el 42,2% del total de treballadors afiliats. S'aprecia un descens de deu convenis respecte al 2010, cosa que suposa una caiguda del 22,8% dels treballadors afectats. Aquest descens es deu, principalment, al fet que durant el 2011 no s'hagi signat cap conveni del sector del comerç, cosa que durant el 2010 va afectar 50.000 treballadors. De la mateixa manera, la cobertura dels convenis experimenta una lleugera retallada respecte als darrers anys, si bé, com ja s'ha comentat, la cobertura real de la negociació col·lectiva a la comunitat autònoma és superior a la que reflecteixen aquests convenis.

Quadre 46. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats d'alta (2000-2011)

Any	Tr treballadors afectats per convenis autonòmics	Total treballadors afiliats	Percentatge de cobertura
2000	181.428	369.821	49,1%
2001	178.250	384.313	46,4%
2002	198.200	390.589	50,7%
2003	219.705	392.469	56,0%
2004	216.140	399.278	54,1%
2005	235.548	421.246	55,9%
2006	238.269	441.279	54,0%
2007	244.963	455.694	53,8%
2008	248.796	452.244	55,0%
2009	235.813	422.638	55,8%
2010	221.284	411.617	53,8%
2011	170.807	405.113	42,2%

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social

3.4.2 Els costos laborals i les hores treballades

El 2011 es mantenen els salaris a les Illes Balears respecte de l'any anterior, mentre que pugen en el conjunt de l'Estat (1%), i en ambdós casos per sota de la taxa d'inflació.

Segons les dades de l'enquesta trimestral del cost laboral publicada per l'INE, el salari mensual mitjà de les Balears el 2011 fou de 1.771,07 €, un 6,5% inferior a la mitjana del conjunt nacional (1.894,84 €). Els salaris per sota de la mitjana nacional són una característica estructural de l'economia de les Illes atribuïble a l'especialització en activitats del sector dels serveis de mercat de baixa o mitjana qualificació que limiten l'existència de salaris més elevats (vegeu el quadre 47). Respecte al 2010 es mantenen els salaris (+0,1%) a les Balears, mentre que en el conjunt d'Espanya es produeix un increment de l'1%. Aquest fet provoca que la tendència de convergència observada anys enrere es trenqui i les Balears es situïn més lluny de la mitjana nacional (del 94,4% el 2010 al 93,5% el 2011). El País Basc, Madrid, Catalunya i Navarra, per aquest ordre, són les quatre regions amb els costos salarials més elevats per treballador i mes, i superen en gairebé el 20% els salaris de les Balears.

El sector de la indústria presenta el cost salarial més elevat (1.984,16 €) i experimenta una evolu-

ció positiva respecte del 2010 (4,6%). En segon lloc se situa el sector dels serveis (1.768,6 €), els costos salarials del qual experimenten una lleugera retallada (0,3%) per segon any consecutiu. Quant al sector de la construcció, el salari mitjà arriba a 1.646,7 €, amb el descens més pronunciat respecte de l'any anterior (0,7%).

Si es compara l'evolució d'aquest augment del cost salarial amb el pactat en els convenis col·lectius d'àmbit autonòmic i amb la taxa d'inflació, s'observa (vegeu el quadre 48) que en el període 2006-2009 els augments salarials es varen situar per sobre de la taxa d'inflació, tant a les Illes com al conjunt de l'Estat. En canvi, en els dos darrers anys la situació ha canviat notablement, i la taxa d'inflació se situa lleugerament per sobre dels augments salarials, per la qual cosa es pot parlar d'una disminució del poder adquisitiu del treballadors.

Les hores efectives treballades a les Illes Balears durant el 2011 arriben a 134,1 per persona i mes, per sobre de la mitjana nacional (131 hores). De fet, les Illes són la comunitat autònoma amb el major nombre d'hores efectives per assalariat al mes, tot i que respecte al 2010 la jornada mitjana ha experimentat un descens d'1,4 hores. La major caiguda de la jornada es detecta en el sector de la indústria, que respecte al 2011 experimenta una retallada de 3,3 hores, i en la construcció, amb un descens de 2,3 hores.

Quadre 47. Evolució del cost salarial total per treballador* i hores efectives treballades al mes per comunitat autònoma (2007-2011)

Comunitat autònoma	Cost salarial total per treballador (€)					Hores efectives treballades al mes				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Andalusia	91,7	92,4	92,8	91,7	91,6	134,5	135,7	132,5	131,6	130,1
Aragó	99,8	98,4	97,2	96,7	94,9	134,9	134,4	131,6	130,6	130,0
Astúries	99,2	98,7	100,1	100,4	99,0	132,1	132,4	130,5	130,7	129,3
Illes Balears	93,9	94,2	94,3	94,4	93,5	137,3	136,3	136,9	135,5	134,1
Illes Canàries	84,4	84,6	84,3	82,8	83,0	139,2	138,7	136,5	136,0	134,0
Cantàbria	94,0	93,0	92,1	91,9	91,8	135,4	134,3	132,1	131,6	130,4
Castella-la Manxa	92,2	91,8	92,3	91,8	91,8	133,6	132,4	130,1	129,8	130,7
Castella i Lleó	88,0	88,4	89,7	88,8	90,2	137,7	138,2	133,6	133,5	128,8
Catalunya	108,5	108,1	106,7	107,3	107,5	133,5	134,5	131,5	131,4	130,4
Com. Valenciana	88,6	89,1	89,1	89,2	89,6	135,9	135,8	133,0	131,8	130,2
Extremadura	80,7	83,0	84,3	85,1	85,5	137,5	137,6	134,8	133,5	131,7
Galícia	87,8	86,7	86,9	88,7	88,1	136,6	135,9	134,1	134,1	132,9
Madrid	117,1	116,7	116,3	115,6	115,9	137,7	137,5	135,2	135,1	134,1
Múrcia	86,4	87,2	90,8	92,9	90,6	132,5	132,8	130,5	131,2	129,7
Navarra	108,6	106,5	104,6	105,3	105,5	131,1	130,3	126,1	126,9	126,4
País Vasc	116,1	116,8	116,4	117,7	116,6	128,2	128,2	124,8	125,7	126,0
La Rioja	93,7	92,8	94,1	93,9	93,9	133,7	132,5	130,6	129,8	129,4
Total nacional	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	135,1	135,2	132,5	132,2	131,0

Font: OTIB a partir de dades de la enquesta trimestral de cost laboral (INE)

*Nota: mitjana de l'Estat amb valor 100. Base 2008

Quadre 48. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació* a les Balears i Espanya (2005-2011)

Any	ILLES BALEARS			ESPANYA		
	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació
2005	3,9	4,6	3,1	4,0	2,5	3,4
2006	3,4	5,9	3,5	3,6	4,8	3,5
2007	3,7	3,7	2,7	4,2	4,0	2,8
2008	4,5	5,4	3,8	3,6	5,1	4,1
2009	2,3	3,3	-0,2	2,6	3,2	-0,3
2010	1,8	1,0	1,7	1,3	0,9	1,8
2011	3,2	0,1	2,9	2,5	1,0	3,2

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, ETCL i IPC (INE)

Nota: (*) IPC base 2011=100.

3.4.3 La sinistralitat laboral

El nombre d'accidents de treball ha experimentat una forta davallada durant els darrers tres anys a les Illes Balears. Així, l'índex d'incidència se situa en 4.671 accidents per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes, l'índex més baix de tota la sèrie estudiada (1999-2011). Malgrat tot, les Balears continuen sent la comunitat autònoma amb l'índex de sinistralitat laboral més elevat.

L'any 2011, les Illes Balears presenten un índex d'incidència de la sinistralitat laboral (nombre d'accidents laborals per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes) molt elevat (4.672 incidències) en comparació de la resta de comunitats autònomes i el conjunt d'Espanya (3.439,7 incidències). És més, el quadre 49 mostra que les Balears són la comunitat autònoma amb l'índex més elevat, circumstància que es repeteix anualment.

La desagregació del total d'accidents en funció de la seva gravetat mostra que aquesta diferència entre les Balears i el conjunt de l'Estat espanyol s'explica sobretot pels accidents lleus, que registren a les Illes un índex de 4.648,4 incidències, quan la mitjana estatal és de 3.406,9. En canvi, l'índex d'incidència dels accidents greus (21,7) i mortals (1,8) està notablement per sota de la mitjana estatal (29,3 i 3,6, respectivament).

En termes d'evolució, cal remarcar la marcada tendència a la reducció dels índexs des del 2008 (vegeu el gràfic 31). En aquest període l'índex ha passat de 7.771,8 incidències a 4.670,8, cosa que implica un descens de gairebé el 40%. Es tracta de l'índex més baix de tota la sèrie estudiada. S'ha de

recordar que aquest índex és el resultat de la comparació de dos indicadors: afiliats amb contingències cobertes i nombre d'accidents. El gràfic 31 il·lustra l'evolució d'ambdues variables a les Balears. D'aquesta manera, mentre que la sèrie de persones afiliades presenta sempre un perfil creixent excepte en els quatre darrers anys i a conseqüència de la crisi econòmica, la d'accidentalitat no segueix un patró homogeni, ja que es redueix entre el 2001 i el 2004 i torna a remuntar fins al 2007. A partir del 2008, en canvi, mostra una notable caiguda i passa d'un total de 28.700 accidents als actuals 15.244. En termes relatius, el 2011 s'ha produït un descens del 6,9% respecte a l'any anterior, inferior que el del conjunt d'Espanya (-9,4 %).

Pel que fa al perfil de les persones que patiren accidents, els homes continuen sent majoria el 2011, el 66,3% del total, mentre que les dones acumulen el 33,7% restant. Cal remarcar que, si bé els homes continuen patint més accidents, han experimentat un descens del 42,8% respecte al 2008, mentre que en el cas de les dones és del 25,1%. En ambdós casos, la majoria d'accidents foren de caràcter lleu (el 99,4% per als homes i el 99,8% per a les dones); ara bé, tots els accidents mortals els patiren homes.

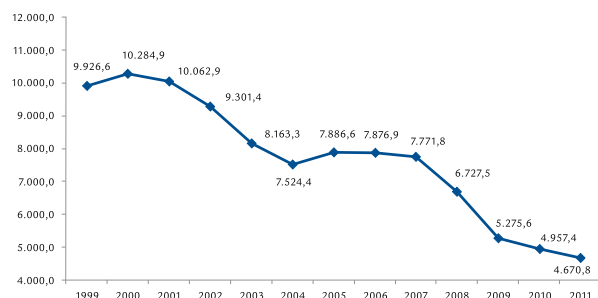
Per sectors, registraren el major nombre d'accidents els serveis (10.800 accidents, el 70,8%) i la construcció (2.488 accidents, el 16,3%). Malgrat això, els índexs d'incidència més elevats es produeixen, amb diferència, en la construcció (9.159 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes) i la indústria (7.638 incidències). Tots els sectors presenten descensos respecte del 2010, tret de l'agricultura, que després

Quadre 49. Índex d'incidència de la sinistralitat i accidents de treball amb baixa en jornada de treball per comunitat autònoma (2011)

Comunitat Autònoma	Acc. lleus	Índ. inc. lleus	Acc. greus	Índ. inc. greus	Acc. mortals	Índ. inc. mortals	Total d'accidents	Pob. afiliada	Índex d'incidència	Var. % interanual
Andalusia	80.926	3.281,6	1.003	40,7	79	3,2	82.008	2.466.065	3.325,5	-7,4
Aragó	13.311	3.079,1	81	18,7	22	5,1	13.414	432.297	3.103,0	-7,7
Astúries	13.266	4.320,1	103	33,5	25	8,1	13.394	307.074	4.361,8	-9,8
Illes Balears	15.174	4.648,4	71	21,7	6	1,8	15.251	326.437	4.672,0	-5,4
Illes Canàries	24.120	4.048,2	183	30,7	15	2,5	24.318	595.821	4.081,4	-5,2
Cantàbria	5.436	3.134,5	70	40,4	2	1,2	5.508	173.423	3.176,0	-6,4
Castella-la Manxa	22.610	4.004,5	195	34,5	29	5,1	22.834	564.614	4.044,2	-9,4
Castella i Lleó	24.659	3.369,4	239	32,7	38	5,2	24.936	731.844	3.407,3	-12,6
Catalunya	85.592	3.374,4	650	25,6	73	2,9	86.315	2.536.535	3.402,9	-9,5
Com. Valenciana	42.065	3.065,4	349	25,4	39	2,8	42.453	1.372.246	3.093,7	-8,2
Extremadura	9.595	2.977,8	150	46,6	15	4,7	9.760	322.215	3.029,0	-11,5
Galícia	28.956	3.632,7	446	56,0	49	6,1	29.451	797.087	3.694,8	-13,1
Madrid	76.640	3.162,8	341	14,1	63	2,6	77.044	2.423.132	3.179,5	-7,2
Múrcia	14.274	3.310,7	95	22,0	18	4,2	14.387	431.154	3.336,9	-6,1
Navarra	7.863	3.545,8	66	29,8	9	4,1	7.938	221.755	3.579,6	-6,1
País Vasc	27.534	3.687,6	177	23,7	33	4,4	27.744	746.669	3.715,7	-10,0
La Rioja	3.633	3.606,5	37	36,7	2	2,0	3.672	100.736	3.645,2	-7,2
Ceuta	581	3.374,4	4	23,2	1	5,8	586	17.218	3.403,4	-29,1
Melilla	556	3.561,6	8	51,2	2	12,8	566	15.611	3.625,6	-3,3
Total nacional	496.791	3.406,9	4.268	29,3	520	3,6	501.579	14.581.933	3.439,7	-8,6

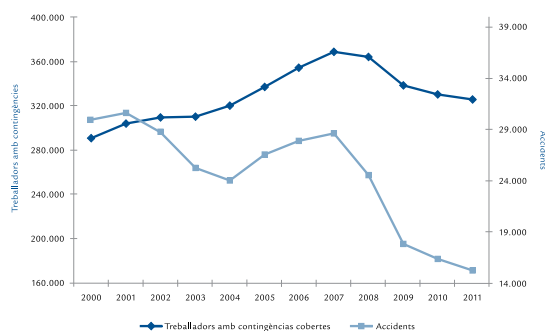
Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social

Gràfic 31. Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (1999-2011)

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS i Direcció General de Treball i Salut Laboral

Gràfic 32. Evolució dels afiliats amb les contingències cobertes i dels accidents registrats a les Illes Balears (2000-2011)

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS i Direcció General de Treball i Salut Laboral

de la retallada del 2010, se situa en els nivells del 2009. Dels sis accidents mortals, quatre ocorregueren en el sector dels serveis, i la resta, un en la indústria i l'altre en la construcció.

Finalment, la distribució del total d'accidents per illes es manté similar a la del 2010: Mallorca acu-

Quadre 50. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Balears (1999-2011)

Any	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
1999	3.457,1	13.248,4	23.216,8	7.432,7
2000	3.569,1	13.285,9	22.578,6	7.902,9
2001	3.652,4	12.653,4	21.741,1	7.795,5
2002	4.593,3	11.147,1	20.212,0	7.163,1
2003	3.748,9	10.806,4	17.642,7	6.355,3
2004	4.028,0	11.280,8	16.686,0	5.834,5
2005	5.191,8	11.785,5	17.314,8	6.049,6
2006	5.173,2	12.131,9	17.155,6	5.951,9
2007	5.484,2	12.695,2	16.652,9	5.903,4
2008	6.656,8	10.988,9	14.536,1	5.320,8
2009	6.009,0	8.543,3	10.865,4	4.403,2
2010	5.819,9	7.973,5	9.515,8	4.328,8
2011	6.022,7	7.637,9	9.159,2	4.160,4

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS - Direcció General de Salut Laboral

mula el 79,7%, Eivissa el 13,1%, Menorca el 6,2% i Formentera el 0,5%. El pes dels accidents lleus sobre el total d'accidents és també similar entre les illes i representa més del 99% del total dels registrats. Respecte al 2010, i pel que fa als índexs d'incidència,¹⁷ totes les illes presenten una millora, tret de Formentera, que experimenta un augment del 5,7%. Eivissa, per la seva banda, continua presentant l'índex d'incidència més elevat.

17. No es disposa del nombre de persones afiliades d'alta amb les contingències cobertes desagregades per illes, raó per la qual es presenta una aproximació basada en el nombre d'afiliats al règim general i els accidents registrats.

Quadre 51. Accidents per gravetat i índexs d'incidència per illes (2009-2011)

Illes	Lleus			Greus			Mortals			Total			Índex d'incidència		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Mallorca	14.308	13.057	12.094	99	77	54	6	8	2	14.413	13.142	12.150	5.387,9	5.076,3	4.805,5
Menorca	1.223	1.052	931	12	4	7	1	1	2	1.236	1.057	940	5.639,8	5.016,2	4.644,8
Eivissa	2.064	1.998	1.981	9	16	8	0	2	2	2.073	2.016	1.991	6.415,7	6.180,4	5.929,9
Formentera	58	67	75	0	2	1	1	0	0	59	69	76	3.246,4	3.346,7	3.535,8
Illes Balears	17.740	16.267	15.167	120	99	71	8	11	6	17.868	16.377	15.244	-	-	-

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS - Direcció General de Salut Laboral

3.4.5 Regulació de l'ocupació

D'acord amb les dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral, l'any 2011 s'autoritzen 264 expedients de regulació de l'ocupació, 118 més que el 2010, cosa que en termes relatius representa un increment del 80,8%. La mala situació econòmica ha portat moltes empreses de les Balears a recórrer a aquesta mesura per reorganitzar-se des del punt de vista productiu. El quadre 52 posa de manifest

l'elevat creixement d'expedients presentats i autoritzats per part de l'autoritat administrativa des del 2009.

Els 264 expedients de regulació d'ocupació autoritzats durant el 2011 afecten 3.027 treballadors (1.221 més que el 2010), la major part per expedients de suspensió o de reducció de jornada (el 73,7%). D'altra banda, el 26,3% restant de treballadors afectats són per expedients de regulació d'ocupació extintius.

Quadre 52. Evolució anual d'Expedients de Regulació de l'Ocupació autoritzats i originaris i dels treballadors afectats (2005-2011)

ERO	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Nombre d'expedients autoritzats	39	44	26	47	114	146	264
<i>Suspensió/reducció de jornada</i>	26	28	20	35	86	121	237
<i>Extinció</i>	13	16	6	12	28	25	27
Nombre de treballadors afectats	597	528	282	666	1.592	1.806	3.027
<i>Suspensió/reducció de jornada</i>	362	244	189	403	1.144	1.420	2.230
<i>Extinció</i>	235	284	93	263	448	386	797

Font: Direcció General de Treball i Salut Laboral

5. ANNEX: QUADRES PER ILLES

Quadre 53. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2005-2010)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Total població	790.763	814.275	846.210	862.397	869.067	873.414
Dones	396.141	407.333	422.034	430.730	434.974	438.120
Homes	394.622	406.942	424.176	431.667	434.093	435.294
Menors 15 anys	118.954	122.436	127.041	130.703	132.632	134.088
15-29	164.514	166.095	170.235	168.466	163.594	157.595
30-44	208.382	217.040	227.963	233.350	235.126	235.966
45-64	185.936	193.618	202.290	207.814	212.563	217.610
65-74	59.112	59.915	61.614	63.225	65.047	66.563
75 i més	53.865	55.171	57.067	58.839	60.105	61.592
Pob. estrangera	129.403	148.233	173.999	181.661	188.011	187.752
UE-27	62.231	73.732	86.465	88.076	96.143	98.797
No UE	67.172	74.501	87.534	93.585	91.868	88.955

Font: Revisió padró. INE

Quadre 54. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2005-2010)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Total població	88.434	90.235	92.434	93.915	94.383	94.875
Dones	44.014	44.887	45.971	46.704	47.158	47.438
Homes	44.420	45.348	46.463	47.211	47.225	47.437
Menors 15 anys	13.722	14.108	14.424	14.789	14.927	14.989
15-29	18.375	18.233	18.391	18.030	17.248	16.637
30-44	23.911	24.472	24.995	25.340	25.268	25.278
45-64	20.511	21.353	22.187	22.882	23.581	24.163
65-74	6.504	6.547	6.686	6.935	7.089	7.495
75 i més	5.411	5.522	5.751	5.939	6.170	6.313
Pob. estrangera	12.543	13.672	15.147	18.819	15.625	15.469
UE-27	5.884	6.393	7.159	12.585	8.239	8.487
No UE	6.659	7.279	7.988	6.234	7.386	6.982

Font: Revisió padró. INE

Quadre 55. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Eivissa (2005-2010)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Total població	113.908	117.698	125.053	129.562	132.637	134.460
Dones	55.254	56.853	60.140	62.379	63.988	65.058
Homes	58.654	60.845	64.913	67.183	68.649	69.402
Menors 15 anys	16.313	16.654	17.893	18.372	18.849	19.060
15-29	25.722	26.047	27.443	27.791	27.381	26.439
30-44	32.222	33.863	36.383	38.022	39.176	40.028
45-64	27.032	28.312	29.932	31.362	32.553	33.595
65-74	7.022	7.099	7.326	7.601	7.953	8.324
75 i més	5.597	5.723	6.076	6.414	6.725	7.014
Pob. estrangera	23.735	25.947	31.067	34.125	35.409	36.248
UE-27	12.496	14.678	18.076	19.454	20.502	21.235
No UE	11.239	11.269	12.991	14.671	14.907	15.013

Font: Revisió padró. INE

Quadre 56. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Formentera (2005-2010)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Total població	7.957	8.442	9.147	9.552	9.962	10.365
Dones	3.754	3.984	4.304	4.534	4.725	4.921
Homes	4.203	4.458	4.843	5.018	5.237	5.444
Menors 15 anys	1.107	1.097	1.151	1.208	1.222	1.275
15-29	1.651	1.748	1.929	1.909	1.952	1.927
30-44	2.340	2.516	2.753	2.944	3.091	3.259
45-64	1.858	2.004	2.154	2.267	2.396	2.534
65-74	585	633	683	718	769	785
75 i més	416	444	477	506	532	585
Pob. estrangera	2.070	2.318	2.823	2.957	3.211	3.343
UE-27	1.281	1.526	1.895	1.974	2.090	2.166
No UE	789	792	928	983	1.121	1.177

Font: Revisió padró. INE

Quadre 57. Empreses d'alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2006-2011)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Mallorca	32.979	34.034	33.675	31.517	30.607	29.908
Menorca	4.068	4.168	4.084	3.776	3.654	3.561
Eivissa	5.593	5.836	5.967	5.682	5.637	5.650
Formentera	392	413	439	433	452	454
Total Illes Balears	43.032	44.451	44.165	41.408	40.350	39.573

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Quadre 58. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règim a Mallorca (2006-2011)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Règim General	282.654	294.665	289.587	267.508	258.891	252.838
Règim d'Autònoms	63.614	65.930	69.007	65.627	63.603	62.584
Règim Especial de la Llar	9.159	7.233	7.734	8.033	7.808	8.054
Especial Règim Agrari	3.717	3.549	1.929	2.163	2.276	2.341
Règim del Mar	1.474	1.467	1.444	1.458	1.356	1.280
Total règims	360.619	372.845	369.700	344.789	333.934	327.098

Quadre 59. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règim a Menorca (2006-2011)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Règim General	24.304	24.849	24.126	21.916	21.072	20.238
Règim d'Autònoms	7.278	7.427	7.564	7.220	7.005	6.869
Règim Especial de la Llar	562	427	420	437	502	504
Especial Règim Agrari	392	392	204	237	240	258
Règim del Mar	226	210	212	214	206	195
Total règims	32.762	33.306	32.525	30.024	29.025	28.064

Quadre 60. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règim a Eivissa (2006-2011)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Règim General	33.327	34.808	34.601	32.311	32.619	33.576
Règim d'Autònoms	9.332	9.827	10.614	10.040	9.829	9.858
Règim Especial de la Llar	1.494	1.112	1.089	1.176	1.271	1.175
Especial Règim Agrari	465	455	147	179	191	181
Règim del Mar	349	338	328	329	334	357
Total règims	44.966	46.541	46.778	44.035	44.244	45.146

Quadre 61. Treballadors d'alta en la Seguretat Social i règim a Formentera (2006-2011)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Règim General	1.672	1.688	1.725	1.817	2.062	2.149
Règim d'Autònoms	725	769	792	779	804	833
Règim Especial de la Llar	32	23	26	49	56	50
Especial Règim Agrari	14	18	10	11	9	11
Règim del Mar	86	86	79	69	75	81
Total règims	2.529	2.584	2.631	2.725	3.005	3.123

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Quadre 62. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2011

MALLORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
9.210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	21.698	19,6%	19,6%
5.120	Cambrers assalariats	16.215	14,7%	34,3%
5.220	Venedors en botigues i magatzems	13.012	11,8%	46,1%
4.500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	3.355	3,0%	49,1%
5.110	Cuiners assalariats	2.863	2,6%	51,7%
9.310	Ajudants de cuina	2.781	2,5%	54,2%
4.309	Empleats administratius sense tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	2.713	2,5%	56,7%
3.724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	2.413	2,2%	58,8%
5.611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	2.145	1,9%	60,8%
5.721	Cuidadors de nins en guarderies i centres educatius	1.879	1,7%	62,5%
	Total 10 ocupacions	69.074	62,5%	
	Total contractes dones 2011	110.538		

Quadre 63. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2011

MALLORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.120	Cambrers assalariats	17.804	14,5%	14,5%
7.121	Paletes	9.705	7,9%	22,5%
9.602	Peons de la construcció d'edificis	6.619	5,4%	27,9%
5.110	Cuiners assalariats	5.468	4,5%	32,3%
5.220	Venedors de botigues i magatzems	4.407	3,6%	35,9%
9.310	Ajudants de cuina	4.095	3,3%	39,3%
9.210	Personal de neteja d'oficines, hotels (cambrers de planta) i establiments similars	4.086	3,3%	42,6%
9.811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	2.915	2,4%	45,0%
9.700	Peons de les indústries manufactureres	2.589	2,1%	47,1%
9.432	Mossos d'equipatge i afins	2.208	1,8%	48,9%
	Total 10 ocupacions	59.896	48,9%	
	Total contractes homes 2011	122.465		

Quadre 64. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2011

MENORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
9.210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	2.394	20,9%	20,9%
5.120	Cambrers assalariats	1.941	16,9%	37,8%
5.220	Venedors en botigues i magatzems	1.325	11,6%	49,4%
9.310	Ajudants de cuina	448	3,9%	53,3%
5.611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	423	3,7%	57,0%
3.724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	408	3,6%	60,5%
4.500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	322	2,8%	63,3%
5.110	Cuiners assalariats	307	2,7%	66,0%
5.825	Guies de turisme	244	2,1%	68,1%
4.309	Empleats administratius sense tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	238	2,1%	70,2%
Total 10 ocupacions		8.050	70,2%	
Total contractes dones 2011		11.466		

Quadre 65. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2011

MENORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.120	Cambrers assalariats	1.990	15,7%	15,7%
7.121	Paletes	1.222	9,6%	25,3%
9.602	Peons de la construcció d'edificis	1.022	8,1%	33,4%
9.310	Ajudants de cuina	729	5,8%	39,2%
5.110	Cuiners assalariats	657	5,2%	44,3%
9.210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	370	2,9%	47,3%
5.220	Venedors en botigues i magatzems	362	2,9%	50,1%
8.412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	338	2,7%	52,8%
9.700	Peons de les indústries manufactureres	312	2,5%	55,2%
3.724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	279	2,2%	57,4%
Total 10 ocupacions		7.281	57,4%	
Total contractes homes 2011		12.674		

Quadre 66. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, dones 2011

EIVISSA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.120	Cambrers assalariats	5.367	23,7%	23,7%
9.210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	4.278	18,9%	42,5%
5.220	Venedors en botigues i magatzems	2.986	13,2%	55,7%
5.110	Cuiners assalariats	868	3,8%	59,5%
5.611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	783	3,5%	63,0%
4.500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	748	3,3%	66,3%
3.724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	630	2,8%	69,1%
9.310	Ajudants de cuina	532	2,3%	71,4%
4.309	Empleats administratius sense tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	496	2,2%	73,6%
2.933	Coreògrafs i ballarins	344	1,5%	75,1%
	Total 10 ocupacions	17.032	75,1%	
	Total contractes dones 2011	22.673		

Quadre 67. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, homes 2011

EIVISSA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.120	Cambrers assalariats	4.710	17,1%	17,1%
7.121	Paletes	2.764	10,0%	27,2%
9.602	Peons de la construcció d'edificis	1.957	7,1%	34,3%
5.110	Cuiners assalariats	1.798	6,5%	40,8%
9.210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	1.160	4,2%	45,0%
5.942	Auxiliars de vigilant de seguretat i similars no habilitats per anar armats	1.118	4,1%	49,1%
9.811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	821	3,0%	52,1%
5.220	Venedors en botigues i magatzems	793	2,9%	55,0%
9.310	Ajudants de cuina	766	2,8%	57,8%
8.412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	696	2,5%	60,3%
	Total 10 ocupacions	16.583	60,3%	
	Total contractes homes 2011	27.508		

Quadre 68. Deu ocupacions més contractades a Formentera, dones 2011

FORMENTERA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.120	Cambrers assalariats	492	28,9%	28,9%
9.210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	391	22,9%	51,8%
5.220	Venedors en botigues i magatzems	265	15,6%	67,4%
5.110	Cuiners assalariats	67	3,9%	71,3%
9.310	Ajudants de cuina	63	3,7%	75,0%
4.500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	44	2,6%	77,6%
4.309	Empleats administratius sense tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	34	2,0%	79,6%
3.724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	34	2,0%	81,6%
4.422	Recepcionistes d'hotels	32	1,9%	83,5%
9.221	Netejadors en sec a mà i afins	19	1,1%	84,6%
	Total 10 ocupacions	1.441	84,6%	
	Total contractes dones 2011	1.704		

Quadre 69. Deu ocupacions més contractades a Formentera, homes 2011

FORMENTERA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5.120	Cambrers assalariats	548	23,4%	23,4%
7.121	Paletes	319	13,6%	37,0%
5.110	Cuiners assalariats	211	9,0%	46,0%
9.602	Peons de la construcció d'edificis	140	6,0%	51,9%
9.310	Ajudants de cuina	117	5,0%	56,9%
9.210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	81	3,5%	60,4%
9.811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	71	3,0%	63,4%
5.220	Venedors en botigues i magatzems	66	2,8%	66,2%
7.231	Pintors i empaperadors	51	2,2%	68,4%
8.432	Conductors assalariats de camions	50	2,1%	70,5%
	Total 10 ocupacions	1.654	70,5%	
	Total contractes homes 2011	2.346		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Quadre 70. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2006-2011)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Indefinits	45.774	47.059	40.304	28.974	26.214	25.684
Formatius	1.995	1.688	1.212	879	848	899
Temporals	295.957	296.672	254.799	204.886	204.425	205.220
Altres	1.231	1.074	1.330	1.262	1.286	1.200
Total	344.957	346.493	297.645	236.001	232.773	233.003

Quadre 71. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2006-2011)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Indefinits	4.520	4.654	4.153	3.319	2.846	2.499
Formatius	304	316	190	142	106	77
Temporals	28.914	28.423	24.375	20.775	21.427	21.551
Altres	38	36	28	26	21	13
Total	33.776	33.429	28.746	24.262	24.400	24.140

Quadre 72. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2006-2011)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Indefinits	7.002	6.970	6.856	5.199	5.089	4.986
Formatius	311	212	185	128	189	141
Temporals	47.422	49.692	44.631	37.966	40.730	45.013
Altres	22	27	13	150	4	41
Total	54.757	56.901	51.685	43.443	46.012	50.181

Quadre 73. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2006-2011)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Indefinits	407	457	542	426	442	450
Formatius	4	4	11	10	15	3
Temporals	3.137	2.887	2.843	2.822	3.278	3.595
Altres	-	-	1	1	-	2
Total	3.548	3.348	3.397	3.259	3.735	4.050

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 74. Contractes registrats a Mallorca segons sector econòmic (2006-2011)

MALLORCA						
Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Agricultura i pesca	3.476	3.386	3.487	2.641	2.800	2.849
Indústria	12.346	11.968	9.270	7.791	7.585	6.995
Construcció	63.081	63.854	45.174	31.988	28.482	23.625
Serveis	266.054	267.285	239.714	193.581	193.906	199.534
Hostaleria	82.423	80.062	75.796	63.101	63.612	69.365
Comerç	41.395	41.446	35.287	25.368	25.678	28.118
Total	344.957	346.493	297.645	236.001	232.773	233.003

Quadre 75. Contractes registrats a Menorca segons sector econòmic (2006-2011)

MENORCA						
Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Agricultura i pesca	223	191	247	199	206	184
Indústria	1.951	1.972	1.485	1.303	1.188	1.196
Construcció	6.679	6.691	5.059	3.983	3.343	2.859
Serveis	24.923	24.575	21.955	18.777	19.663	19.901
Hostaleria	9.775	10.341	9.405	7.994	8.445	8.950
Comerç	4.194	4.349	3.459	2.542	2.572	2.540
Total	33.776	33.429	28.746	24.262	24.400	24.140

Quadre 76. Contractes registrats a Eivissa segons sector econòmic (2006-2011)

EIVISSA						
Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Agricultura i pesca	139	292	298	184	219	194
Indústria	1.511	1.503	1.159	969	944	1.009
Construcció	12.635	13.227	10.268	7.095	6.762	6.227
Serveis	40.472	41.879	39.960	35.195	38.087	42.751
Hostaleria	17.666	17.757	17.380	15.768	17.771	21.159
Comerç	6.847	7.185	6.399	4.664	5.110	5.755
Total	54.757	56.901	51.685	43.443	46.012	50.181

Quadre 77. Contractes registrats a Formentera segons sector econòmic (2006-2011)

FORMENTERA						
Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Agricultura i pesca	33	44	34	33	25	28
Indústria	49	46	43	43	57	53
Construcció	738	486	444	461	562	597
Serveis	2.728	2.772	2.876	2.722	3.091	3.372
Hostaleria	1.703	1.696	1.767	1.714	1.893	2.125
Comerç	457	470	460	366	467	470
Total	3.548	3.348	3.397	3.259	3.735	4.050

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 78. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. Total. 2006-2011

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Agricultura i pesca	238	268	416	492	647	792
Indústria	1.493	1.367	1.690	3.391	3.722	3.662
Construcció	3.789	4.215	7.754	13.829	14.125	13.536
Serveis	21.901	22.616	27.665	39.833	45.398	46.279
Sense ocup. anterior	728	625	1.077	1.937	2.933	3.316
Total	28.150	29.091	38.601	59.483	66.825	67.585

Quadre 79. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. Total. 2006-2011

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Agricultura i pesca	19	16	26	30	42	56
Indústria	182	178	252	417	393	348
Construcció	380	471	815	1.261	1.322	1.235
Serveis	2.203	2.210	2.718	3.774	4.194	4.367
Sense ocup. anterior	37	39	58	105	185	184
Total	2.821	2.914	3.869	5.587	6.135	6.190

Quadre 80. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. Total. 2006-2011

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Agricultura i pesca	20	28	40	54	65	68
Indústria	135	135	193	337	335	310
Construcció	717	914	1.624	2.313	2.194	1.943
Serveis	3.923	3.819	4.357	6.020	6.708	6.558
Sense ocup. anterior	90	67	114	157	167	154
Total	4.884	4.963	6.327	8.881	9.469	9.033

Quadre 81. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. Total. 2006-2011

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Agricultura i pesca	3	1	3	5	7	8
Indústria	5	2	6	8	9	9
Construcció	46	71	86	97	85	88
Serveis	224	202	217	313	347	348
Sense ocup. anterior	2	1	1	2	5	4
Total	280	276	314	426	453	457

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 82. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2006–2011)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	Espanyols	UE	NO UE
2006	28.150	12.481	15.668	4.231	19.543	4.375	22.921	1.706	3.523
2007	29.091	13.063	16.027	4.236	20.232	4.623	22.851	2.114	4.126
2008	38.601	19.798	18.803	5.751	27.383	5.467	28.998	3.017	6.587
2009	59.483	32.299	27.184	8.967	43.071	7.446	43.785	5.131	10.567
2010	66.285	35.806	31.019	9.427	48.668	8.730	49.574	5.596	11.655
2011	67.584	35.885	31.699	8.386	49.589	9.609	51.017	5.424	11.143

Quadre 83. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2006–2011)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	Espanyols	UE	NO UE
2006	2.821	1.202	1.619	479	2.039	303	2.180	161	480
2007	2.914	1.313	1.601	500	2.092	322	2.180	186	548
2008	3.869	1.975	1.894	649	2.822	398	2.800	263	806
2009	5.587	2.976	2.611	931	4.111	546	4.145	386	1.056
2010	6.135	3.235	2.900	977	4.519	639	4.592	396	1.147
2011	6.189	3.216	2.973	811	4.667	712	4.745	370	1.075

Quadre 84. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2006–2011)

AÑY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	Espanyols	UE	NO UE
2006	4.884	2.195	2.689	804	3.556	525	3.686	453	745
2007	4.963	2.371	2.592	791	3.616	556	3.554	561	848
2008	6.327	3.470	2.857	933	4.695	700	4.243	803	1.282
2009	8.881	5.092	3.789	1.339	6.633	909	5.892	1.239	1.750
2010	9.469	5.253	4.216	1.335	7.091	1.043	6.270	1.352	1.847
2011	9.033	4.918	4.115	1.132	6.799	1.102	5.930	1.330	1.773

Quadre 85. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2006–2011)

AÑY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	Espanyols	UE	NO UE
2006	280	130	149	38	210	31	183	45	52
2007	276	140	136	37	211	29	175	45	56
2008	314	185	129	39	242	33	188	52	73
2009	426	237	189	60	328	38	249	83	94
2010	453	245	208	66	350	37	248	106	99
2011	457	258	199	55	362	40	241	98	117

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Quadre 86. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Mallorca (2005-2011)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2005	21.641	21.434	196	11	8.071
2006	22.528	22.333	186	9	7.970
2007	23.497	23.329	156	12	7.974
2008	19.927	19.784	129	14	6.881
2009	14.413	14.308	99	6	5.388
2010	13.142	13.057	77	8	5.076
2011	12.150	12.094	54	2	4.805

Quadre 87. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Menorca (2005-2011)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2005	2.060	2.035	24	1	8.685
2006	1.995	1.980	15	0	8.206
2007	1.970	1.954	16	0	7.928
2008	1.695	1.681	13	1	7.026
2009	1.236	1.223	12	1	5.640
2010	1.057	1.052	4	1	5.016
2011	940	931	7	2	4.645

Quadre 88. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Eivissa (2005-2011)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2005	2.791	2.767	21	3	8.981
2006	3.294	3.282	11	1	9.884
2007	3.151	3.131	20	0	9.053
2008	2.656	2.634	19	3	7.676
2009	2.073	2.064	9	0	6.416
2010	2.016	1.998	16	2	6.180
2011	1.991	1.981	8	2	5.930

Quadre 89. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Formentera (2005-2011)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2005	79	77	2	0	5.141
2006	117	115	1	1	6.998
2007	82	79	3	0	4.859
2008	103	103	0	0	5.972
2009	59	58	0	1	3.246
2010	69	67	2	0	3.347
2011	76	75	1	0	3.536

Font: OTIB a partir de les dades de la Direcció General de Salut Laboral

Quadre 90. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Mallorca (2005-2011)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2005	382	2.466	6.305	12.488	21.641
2006	363	2.494	6.896	12.775	22.528
2007	402	2.661	7.085	13.349	23.497
2008	361	2.257	5.209	12.100	19.927
2009	278	1.730	3.102	9.303	14.413
2010	266	1.514	2.361	9.001	13.142
2011	273	1.347	1.941	8.589	12.150

Quadre 91. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Menorca (2005-2011)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2005	28	283	728	1.021	2.060
2006	25	311	647	1.012	1.995
2007	34	261	664	1.011	1.970
2008	35	202	575	883	1.695
2009	27	126	338	745	1.236
2010	28	113	238	678	1.057
2011	34	107	174	625	940

Quadre 92. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Eivissa (2005-2011)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2005	48	212	807	1.724	2.791
2006	38	286	1.043	1.927	3.294
2007	36	251	975	1.889	3.151
2008	41	199	771	1.645	2.656
2009	27	165	453	1.428	2.073
2010	30	138	391	1.457	2.016
2011	28	155	347	1.461	1.991

Quadre 93. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Formentera (2005-2011)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2005	0	4	36	39	79
2006	1	3	47	66	117
2007	0	3	23	56	82
2008	0	0	39	64	103
2009	2	0	16	41	59
2010	2	6	17	44	69
2011	1	5	15	55	76

Quadre 94 . Evolució de la taxa d'ocupació per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2007-2010)

Comunitat autònoma	Total		DONES		HOMES		Menors de 25 anys		Entre 25 i 54 anys		Majors de 54 anys		ESPANYOLS		UE-27		NOUE																			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010																
Total Espanya	54,1	53,0	49,1	48,0	43,6	43,9	42,1	41,6	64,9	62,5	56,5	54,7	42,9	39,5	30,8	27,4	76,8	75,3	70,7	69,6	18,8	19,3	18,7	18,5	52,5	51,6	48,3	47,2	62,9	59,8	56,4	52,4	68,4	65,0	54,6	54,3
Andalusia	49,1	47,3	43,5	42,3	36,8	36,8	35,5	35,3	61,7	58,2	51,8	49,5	40,4	36,9	26,8	23,5	68,8	66,4	62,1	60,9	15,3	15,4	15,5	15,4	47,8	46,4	42,8	41,8	59,6	51,3	47,4	40,2	67,6	60,0	53,4	52,9
Aragó	55,7	55,1	51,4	49,6	46,1	46,2	44,2	42,5	65,5	64,0	58,6	56,8	44,0	40,6	31,0	29,9	83,6	81,8	76,7	74,4	18,3	19,6	19,6	18,9	53,4	53,1	50,5	48,4	82,0	71,6	60,6	63,1	72,7	70,4	56,1	54,1
Astúries	46,3	48,2	45,0	43,4	37,7	40,2	38,6	37,6	55,7	57,1	52,0	49,9	34,3	35,8	28,9	22,4	71,5	74,2	69,9	68,9	15,3	16,7	16,0	15,0	45,6	47,2	44,4	42,9	54,8	66,4	73,0	57,0	69,6	75,6	56,9	53,5
Illes Balears	59,6	58,2	53,8	52,6	49,8	49,9	48,3	47,7	69,5	66,4	59,3	57,5	47,9	42,0	38,4	30,9	79,9	78,2	71,8	71,9	23,0	23,9	23,7	22,5	57,6	56,6	54,1	52,7	64,3	51,7	49,5	54,5	69,1	70,7	54,5	50,7
Canàries	54,7	50,4	45,9	44,3	44,8	41,6	39,1	39,1	64,6	59,2	52,7	49,5	39,7	33,6	25,0	21,6	72,9	67,4	62,5	61,0	20,9	20,3	19,1	18,5	52,8	49,5	45,2	43,6	61,4	45,4	49,3	44,2	67,3	58,1	49,0	49,8
Cantàbria	52,9	52,9	50,0	48,2	42,8	43,3	42,5	40,7	63,6	62,9	57,9	56,1	38,2	35,3	30,0	24,9	77,4	77,2	74,4	72,6	18,4	19,5	17,5	16,9	52,1	52,0	49,3	47,7	58,9	59,0	58,2	54,0	69,3	69,8	60,7	54,3
Castella i Lleó	49,8	49,3	47,0	46,4	38,9	39,1	38,3	38,6	61,0	59,9	56,0	54,5	37,7	36,0	30,7	28,2	77,4	76,2	73,2	72,3	16,1	16,7	16,3	17,0	49,1	48,5	46,4	45,9	68,3	59,5	55,3	57,1	61,2	65,9	57,4	55,0
Castella-la Manxa	51,8	50,5	46,8	45,7	38,0	38,4	36,7	35,9	65,5	62,4	56,8	55,5	46,0	41,5	32,3	27,9	74,7	72,6	68,1	67,4	15,8	16,3	15,8	15,3	50,3	49,0	46,1	45,2	69,2	67,8	60,4	56,7	65,9	62,2	47,3	46,5
Catalunya	58,4	57,5	52,5	51,7	49,0	49,5	46,6	46,3	68,2	65,7	58,6	57,3	49,4	45,2	34,1	31,8	81,3	80,0	74,4	73,9	22,1	23,1	21,6	21,1	56,9	56,2	52,1	51,3	67,5	68,5	63,6	61,0	67,2	63,7	52,1	51,8
Com. Valenciana	54,9	53,7	48,3	46,4	44,3	44,6	41,7	40,4	65,7	63,0	55,0	52,5	46,3	41,8	33,0	28,8	76,5	74,8	67,7	66,5	19,2	20,1	19,2	17,4	54,0	52,9	47,8	46,2	50,5	48,3	48,0	44,4	65,2	63,5	51,9	49,7
Extremadura	46,0	45,4	42,8	42,0	33,7	33,3	32,8	32,9	58,5	57,7	52,9	51,4	34,9	34,4	26,6	24,1	68,9	68,7	65,8	64,2	14,8	13,4	13,2	14,5	46,0	45,1	42,4	41,9	33,8	67,4	61,3	40,3	49,1	46,6	50,2	52,7
Galícia	50,1	50,3	48,3	46,2	41,4	42,3	41,9	40,1	59,7	59,0	55,1	52,8	37,9	35,8	31,0	26,3	77,2	77,4	74,3	71,7	17,1	17,6	18,0	17,4	49,7	49,7	47,8	45,8	56,1	56,4	59,5	49,6	63,2	67,4	60,8	58,9
Madrid	59,9	59,0	55,7	54,6	50,9	51,1	49,3	49,0	69,6	67,5	62,6	60,8	44,8	41,5	32,5	29,8	82,4	81,3	77,9	76,5	22,7	23,0	22,4	23,1	57,3	56,3	53,8	52,6	72,5	72,8	68,8	66,7	73,7	71,1	62,8	63,4
Múrcia	55,9	54,0	48,8	47,7	43,1	44,0	42,0	40,8	68,5	63,8	55,5	54,5	46,2	44,2	32,5	28,9	75,9	72,4	66,3	65,1	18,2	19,1	19,3	19,7	52,7	51,7	48,2	47,0	50,2	60,3	39,0	35,2	75,8	65,3	53,1	54,1
Navarra	57,9	57,0	54,0	53,0	47,4	48,0	46,0	46,4	68,6	66,3	62,1	59,7	44,1	39,7	32,7	31,0	82,9	82,5	78,7	78,6	21,0	20,5	20,0	18,4	56,6	55,8	52,8	51,5	68,5	68,3	69,3	74,6	70,4	67,6	59,7	61,4
País Vasc	54,1	54,3	51,1	51,5	45,0	45,8	44,3	45,0	63,7	63,3	58,2	58,5	35,6	35,1	29,4	26,5	80,7	81,2	77,7	78,9	18,8	19,1	17,5	18,4	53,6	53,7	50,7	51,0	67,4	65,7	60,5	62,2	60,7	65,7	56,1	60,6
La Rioja	55,6	55,3	52,3	51,0	43,7	45,0	44,2	42,8	67,4	65,4	60,5	59,3	43,8	38,5	33,0	23,1	80,4	79,9	76,1	75,6	18,7	20,1	19,7	20,6	53,5	53,8	52,0	50,5	76,9	69,2	68,9	68,7	66,5	61,2	47,0	48,8

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Quadre 95. Persones contractades amb contracte temporal a les Balears segons la intensitat de rotació (2006-2011)

Contractes acumulats	2006	%	2007	%	2008	%	2009	%	2010	%	2011	%
1 contracte	126.006	61,2	124.930	60,8	126.990	65,8	104.630	66,4	103.607	65,8	105.050	65,6
2 contractes	45.463	22,1	45.608	22,2	40.019	20,7	32.388	20,6	32.666	20,7	33.529	20,9
3 contractes	17.695	8,6	17.714	8,6	13.985	7,2	10.754	6,8	11.015	7,0	11.215	7,0
4 contractes	7.377	3,6	7.538	3,7	5.394	2,8	4.110	2,6	4.196	2,7	4.270	2,7
5 contractes	3.496	1,7	3.600	1,8	2.422	1,3	1.823	1,2	1.862	1,2	1.972	1,2
6 contractes	1.809	0,9	1.939	0,9	1.240	0,6	965	0,6	1.120	0,7	1.036	0,6
7 contractes	1.047	0,5	1.027	0,5	743	0,4	677	0,4	672	0,4	619	0,4
8 contractes	691	0,3	667	0,3	472	0,2	426	0,3	461	0,3	465	0,3
9 contractes	475	0,2	470	0,2	337	0,2	304	0,2	328	0,2	348	0,2
10 i més contractes	1.927	0,9	1.840	0,9	1.484	0,8	1.401	0,9	1.533	1,0	1.578	1,0
Total	205.986	100,0	205.333	100,0	193.086	100,0	157.478	100,0	157.460	100,0	160.082	100,0
Índex de rotació laboral	1,84		1,86		1,71		1,71		1,73		1,74	

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Quadre 96. Matriu de mobilitat intersectorial. Grup d'activitat econòmica en què treballava una persona quan va quedar desocupada i grup d'activitat en què aconsegueix una nova contractació

		Grup dels contractes									
		G01	G02	G03	G04	G05	G06	G07	G08	G09	G10
Grup dels demandants	G00	1,44%	4,00%	10,23%	12,78%	28,69%	3,18%	0,21%	18,66%	12,54%	8,26%
	G01	37,93%	3,25%	17,88%	5,35%	12,68%	2,21%	0,00%	9,36%	5,46%	5,89%
	G02	1,70%	29,92%	12,13%	14,27%	16,77%	3,93%	0,09%	10,40%	6,33%	4,45%
	G03	1,90%	3,08%	60,49%	5,90%	12,57%	2,63%	0,04%	7,15%	3,86%	2,39%
	G04	0,43%	3,59%	5,99%	42,46%	18,55%	3,46%	0,18%	14,10%	6,92%	4,33%
	G05	0,26%	1,15%	2,79%	5,35%	73,90%	1,07%	0,05%	9,17%	3,24%	3,02%
	G06	0,42%	3,00%	5,15%	8,65%	9,65%	48,73%	0,17%	15,08%	5,38%	3,78%
	G07	0,32%	2,06%	0,99%	13,78%	9,22%	2,89%	19,48%	28,03%	15,76%	7,48%
	G08	0,80%	2,65%	5,71%	10,70%	20,16%	4,83%	0,45%	41,19%	8,55%	4,96%
	G09	0,54%	1,67%	3,43%	5,74%	11,00%	2,53%	0,06%	10,02%	59,24%	5,76%
	G10	0,46%	2,49%	5,07%	10,40%	18,81%	3,84%	0,20%	13,75%	10,69%	34,30%

G00 SOA Sense activitat econòmica anterior

G01 secció A Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca

G02 Seccions B a E Indústries extractives i manufactureres; Suministre d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat; Suministre d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació

G03 secció F Construcció

G04 secció G Comerç majorista i minorista, reparació de vehicles de motor i motocicletes

G05 secció I Hostaleria

G06 secció H i J Transport i emmagatzament; Informació i comunicacions

G07 secció K Activitats financeres i d'assegurances

G08 secció L a N Activitats immobiliàries; Activitats professionals, científiques i tècniques; Activitats administratives i altres activitats auxiliars

G09 secció O a Q Administració pública i defensa; Seguretat Social obligatòria; Educació; Activitats sanitàries i de serveis socials

G10 secció R a U Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment; Altres serveis; Activitats de les llars com empleadors de personal domèstic i productors de bens i serveis; Activitats d'organitzacions i organismes extraterritorials

Quadre 97. Evolució de la taxa d'ocupació per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2007-2010)

Comunitat autònoma	Total					DONES					HOMES					Menors de 25 anys					Entre 25 i 54 anys					Majors de 54 anys					ESPANYOLS					UE-27					NOUE																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			</

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

INDEX DE QUADRES I GRÀFICS

Quadres

Quadre 1.	Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial	10
Quadre 2.	Evolució de les taxes d'ocupació i atur el 2011 segons els països	10
Quadre 3.	Quadre macroeconòmic d'Espanya (2011)	11
Quadre 4.	Taxa d'abandonament escolar prematur i població jove amb estudis terciaris. UE-27, Espanya i Illes Balears	12
Quadre 5.	Taxa d'ocupació total i femenina. UE-27, Espanya i Illes Balears	15
Quadre 6.	Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i de l'edat a les Illes Balears (2006-2011)	18
Quadre 7.	Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a l'Estat espanyol (2000 i 2011)	19
Quadre 8.	Evolució trimestral del VAB per sectors econòmics a preus constants (2008-2011)	22
Quadre 9.	Creixement del VAB per illes (2008-2011)	22
Quadre 10.	Evolució del nombre d'empreses segons la grandària a les Illes Balears i a Espanya (2010 i 2011)	23
Quadre 11.	Empreses segons l'activitat econòmica i la grandària a les Balears (2010-2011)	25
Quadre 12.	Taxes de creixement de les empreses balears amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana de 2011)	26
Quadre 13.	Empreses d'alta a la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2011)	27
Quadre 14.	Evolució de la població activa i inactiva a les Illes Balears (2005-2011)	30
Quadre 15.	Evolució de la població activa total, per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2000-2011)	30
Quadre 16.	Població activa a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar per sexe (2008-2011)	31
Quadre 17.	Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2011)	31
Quadre 18.	Distribució percentual de la població activa, per nivell d'estudis i sexe, a Espanya i a les Illes Balears (2007, 2009 i 2011)	33
Quadre 19.	Taxes brutes de graduació en ensenyaments no universitaris per nivell educatiu i sexe, Espanya i Illes Balears (2008/2009), i variació percentual respecte al curs 2001/2002	33
Quadre 20.	Evolució de la taxa d'activitat, per sexe, edat i nacionalitat, per comunitat autònoma (2007, 2009 i 2011)	34
Quadre 21.	Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2007-2011)	36
Quadre 22.	Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim (2010-2011)	41
Quadre 23.	Les vint ocupacions amb més contractació, per sexe, a les Balears (2011)	42
Quadre 24.	Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2006-2011)	43
Quadre 25.	Evolució de la població d'alta a la Seguretat Social, per sexe, edat i nacionalitat, a les Illes Balears (2006-2011)	44
Quadre 26.	Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2011)	44

Quadre 27. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe, a l'Estat espanyol i a les Illes Balears (2007-2011)	45
Quadre 28. Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i Espanya segons el nivell d'estudis (2006-2011)	46
Quadre 29. Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe, a l'Estat espanyol i a les Illes Balears (2005-2011)	46
Quadre 30. Desajust entre ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes (2007-2011)	47
Quadre 31. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2006-2011)	48
Quadre 32. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2005-2011)	49
Quadre 33. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2011)	49
Quadre 34. Evolució de l'atur registrat per illes (2005-2011)	51
Quadre 35. Evolució de l'atur registrat en les vint activitats econòmiques amb més augment interanual de l'atur durant el 2011 a les Illes Balears	52
Quadre 36. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat, a les Illes Balears (2005-2011)	53
Quadre 37. Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2005-2011)	54
Quadre 38. Evolució de la població aturada per grups d'ocupació a les Illes Balears (2005-2011)	54
Quadre 39. Evolució de la taxa d'atur, per sexe, edat i nacionalitat, per comunitat autònoma (2007-2011)	56
Quadre 40. Població aturada a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar (2005-2011)	57
Quadre 41. Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitat autònoma (2007-2011)	57
Quadre 42. Percentatge de persones aturades durant més de dotze mesos registrades per comunitats autònomes (2006-2011)	58
Quadre 43. Distribució de la mitjana d'atur registrat segons la durada de la demanda a les Balears i a Espanya (2011)	58
Quadre 44. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2005-2011)	59
Quadre 45. Persones ateses als serveis d'orientació laboral del SOIB (2008-2011)	60
Quadre 46. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats d'alta (2000-2011)	60
Quadre 47. Evolució del cost salarial total per treballador i hores efectivament treballades al mes per comunitat autònoma (2007-2011)	61
Quadre 48. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació* a les Balears i a Espanya (2005-2011)	62
Quadre 49. Índexs d'incidència de la sinistralitat i accidents de treball en jornada laboral amb baixa per comunitat autònoma (2011)	63
Quadre 50. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Balears (1999-2011)	64
Quadre 51. Accidents per gravetat i índexs d'incidència per illes (2009-2011)	64
Quadre 52. Evolució anual d'Expedients de Regulació de l'Ocupació autoritzats i originaris i dels treballadors afectats (2005-2011)	65

Quadre 53. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2005-2010)	67
Quadre 54. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2005-2010)	67
Quadre 55. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Eivissa (2005-2010)	67
Quadre 56. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Formentera (2005-2010)	68
Quadre 57. Empreses d'alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2006-2011)	68
Quadre 58. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règim a Mallorca (2006-2011)	69
Quadre 59. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règim a Menorca (2006-2011)	69
Quadre 60. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règim a Eivissa (2006-2011)	69
Quadre 61. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règim a Formentera (2006-2011)	69
Quadre 62. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2011	70
Quadre 63. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2011	70
Quadre 64. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2011	71
Quadre 65. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2011	71
Cuadro 66. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, dones 2011	72
Cuadro 67. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, homes 2011	72
Cuadro 68. Deu ocupacions més contractades a Formentera, dones 2011	73
Cuadro 69. Deu ocupacions més contractades a Formentera, homes 2011	73
Quadre 70. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2006-2011)	74
Quadre 71. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2006-2011)	74
Quadre 72. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2006-2011)	74
Quadre 73. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2006-2011)	74
Quadre 74. Contractes registrats a Mallorca segons sector econòmic (2006-2011)	75
Quadre 75. Contractes registrats a Menorca segons sector econòmic (2006-2011)	75
Quadre 76. Contractes registrats a Eivissa segons sector econòmic (2006-2011)	75
Quadre 77. Contractes registrats a Formentera segons sector econòmic (2006-2011)	75
Quadre 78. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. Total. 2006-2011	76
Quadre 79. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. Total. 2006-2011	76
Quadre 80. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. Total. 2006-2011	76
Quadre 81. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. Total. 2006-2011	76
Quadre 82. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2006-2011)	77
Quadre 83. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2006-2011)	77

Quadre 84. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivisa (2006-2011)	77
Quadre 85. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2006-2011)	77
Quadre 86. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Mallorca (2005-2011)	78
Quadre 87. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Menorca (2005-2011)	78
Quadre 88. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Eivissa (2005-2011)	78
Quadre 89. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Formentera (2005-2011)	78
Quadre 90. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Mallorca (2005-2011)	79
Quadre 91. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Menorca (2005-2011)	79
Quadre 92. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Eivissa (2005-2011)	79
Quadre 93. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Formentera (2005-2011)	79
Quadre 94. Evolució de la taxa d'ocupació per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2007-2010)	80
Quadre 95. Persones contractades amb contracte temporal a les Balears segons la intensitat de rotació (2006-2010)	81
Quadre 96. Matriu de mobilitat intersectorial. Grup d'activitat econòmica en què treballava una persona quan va quedar desocupada i grup d'activitat en què aconsegueix una nova contractació	81
Quadre 97. Evolució de la taxa d'ocupació per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2007-2010)	82

Gràfics

Gràfic 1.	Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Espanya i Illes Balears (2007-2010) i objectiu estratègia Europa 2020	13
Gràfic 2.	Evolució del percentatge de joves amb estudis terciaris. Espanya i Illes Balears (2007-2010)	14
Gràfic 3.	Percentatge de població que ha assolit els estudis terciaris (2009)	14
Gràfic 4.	Evolució de la taxa d'ocupació total i femenina. UE-27, Espanya i Illes Balears (2007-2010)	15
Gràfic 5.	Creixement interanual de la població de les Illes Balears i d'Espanya (2000-2011)	17
Gràfic 6.	Creixement percentual de la població per illes (2000-2010)	18
Gràfic 7.	Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2000 i 2011)	19
Gràfic 8.	Saldo migratori a Espanya i a les Illes Balears (2002-2011)	20
Gràfic 9.	Immigració i emigració a les Illes Balears i a Espanya (2009-2011)	21
Gràfic 10.	Taxa de creixement anual del VAB a preus constants a Espanya i a les Balears (2000-2011)	22
Gràfic 11.	Evolució de la població activa a les Balears (2000-2011)	29
Gràfic 12.	Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a Espanya (1991-2011)	29
Gràfic 13.	Percentatge de població activa segons el grup de nacionalitat i el nivell educatiu a les Illes Balears (2011)	32
Gràfic 14.	Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2010)	32
Gràfic 15.	Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i la població ocupada segons l'EPA a les Balears (2001-2011)	35
Gràfic 16.	Taxes de variació interanual de l'afiliació mitjana a la Seguretat Social a les Balears per mesos (2011)	36
Gràfic 17.	Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social el darrer dia del mes per illes i mesos (2011))	37
Gràfic 18.	Evolució de la taxa d'ocupació a Espanya i a les Illes Balears (2000-2011))	37
Gràfic 19.	Variació relativa interanual dels contractes registrats a les Balears segons el tipus de contracte (2005-2011)	38
Gràfic 20.	Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2005-2011)	38
Gràfic 21.	Col·locacions gestionades pel SOIB per illes (2008-2011)	39
Gràfic 22.	Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social, per sectors econòmics, a les Balears (2001-2011)	39

Gràfic 23.	Pes de l'afiliació per sectors econòmics a Espanya i a les Illes Balears (2011)	40
Gràfic 24.	Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2008-2011)	45
Gràfic 25.	Taxes de creixement interanual de l'atur registrat en el SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2001-2011)	50
Gràfic 26.	Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2010-2011)	50
Gràfic 27.	Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat en els mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2007-2011)	50
Gràfic 28.	Variació interanual de l'atur per illes i mesos (2011)	51
Gràfic 29.	Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2000-2011)	51
Gràfic 30.	Evolució de la taxa d'atur a Espanya i a les Balears (2000-2011)	55
Gràfic 31.	Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (1999-2011)	64
Gràfic 32.	Evolució dels afiliats amb les contingències cobertes i dels accidents registrats a les Illes Balears (2000-2011)	64

6. ANÀLISI DE L'EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ACTIVA A LES ILLES BALEARS A PARTIR DEL CANVI DE CICLE ECONÒMIC

6.1 Introducció

El canvi de cicle econòmic viscut d'ençà de la fi de l'estiu del 2008 ha implicat un augment sense precedents en les xifres de l'atur registrat. El major augment de les xifres d'atur en comparació de la destrucció d'ocupació durant aquests darrers anys s'explica pel manteniment de les elevades taxes de creixement de la població activa. En aquest context, l'objectiu d'aquest monogràfic és fer una anàlisi de l'evolució de la població activa de les Illes Balears en els darrers anys i, més concretament, mostrar el comportament d'aquesta variable a partir del canvi de cicle econòmic.

Així, en el següent punt d'aquest monogràfic s'analitza la incorporació de nova població activa al mercat laboral de les Illes Balears, s'incideix en les diferències existents en aquesta població segons les característiques del seu perfil (sexe, edat, nacionalitat, etc.) i es comparen els resultats amb les dades del conjunt nacional. També, s'analitza l'evolució de la població ocupada i de l'aturada, subgrups dins el conjunt de la població activa, per comprovar l'efecte del canvi de cicle econòmic sobre la seva dinàmica. Per a aquesta anàlisi s'han fet servir l'Enquesta de població activa publicada per l'Institut Nacional d'Estadística i les dades de po-

blació d'alta a la Seguretat Social de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

D'aquesta manera, el fort creixement de les xifres de l'atur d'ençà del 2008 pot ser la conseqüència directa de la destrucció d'ocupació, però també pot ser el resultat de l'accés de persones prèviament inactives a un mercat saturat o ser el saldo negatiu net de la creació i la destrucció d'ocupació. De fet, la dinàmica del mercat de treball es caracteritza per l'existència de transicions en la situació laboral dels individus. És per això que, en el tercer punt del monogràfic s'analitzen els fluxos d'entrada i de sortida de l'atur, a partir dels fitxers de demandants i contractes del Sistema d'Informació del Servei Públic d'Ocupació (SIS-PE) corresponents a les Illes Balears. En concret es pretén estudiar cinc aspectes: (1) l'evolució de les entrades i les sortides dels registres d'atur de les oficines del SOIB; (2) el perfil sociodemogràfic de les persones que entren a l'atur en contraposició al conjunt de població inactiva; (3) el perfil de les persones que surten de l'atur en contraposició a la resta d'aturats; (4) com afecten les diferents característiques sociodemogràfiques i laborals dels treballadors desocupats per sortir de l'atur, i (5) els sectors en què els individus es col·loquen en relació amb els sectors en què treballaven abans d'estar a l'atur per estudiar el grau de mobilitat intersectorial que hi pugui haver.

6.2 L'evolució de la població activa a les Illes Balears

L'evolució del conjunt de la població activa a les Illes Balears es caracteritza per un gran creixement durant tota la sèrie històrica, superant els resultats de la mitjana nacional. A més, l'anàlisi de les variacions interanuals d'aquesta variable mostra que ha crescut, any rere any, a partir del 1992, única caiguda de la sèrie, fins a arribar al 2011. Ara bé, la caiguda del nombre d'actius de 1992 (-4%) va superar amb escreix el resultat d'aquest darrer any (-0,2%). Fins i tot, a la sèrie hi ha tres anys que presenten un increment de les persones actives superior al 7%.

A partir de l'any 2008, ja dins el període recessiu, es manté la tendència a l'alça d'aquest grup poblacional (vegeu el gràfic 1), amb increments importants durant el 2008 i el 2009, i inferiors durant els dos darrers anys. Al mateix temps, s'ha de tenir en compte que el creixement relatiu de les Balears se situa tradicionalment molt per sobre del conjunt nacional. Fins i tot, els anys 2009 i el 2010 mentre que la mitjana nacional creix per sota del 0,8%, a les Illes la població activa puja el 9% i l'1,1%, respectivament. En canvi, el 2011 mentre que la mitjana nacional es manté (0,1%), a les Balears, després de 18 anys de pujades, cau el -0,2%. Si s'observa el conjunt de la sèrie, els resultats d'aquest indicador per al conjunt de l'Estat presenten un comportament amb menys fluctuacions que a la nostra comunitat.

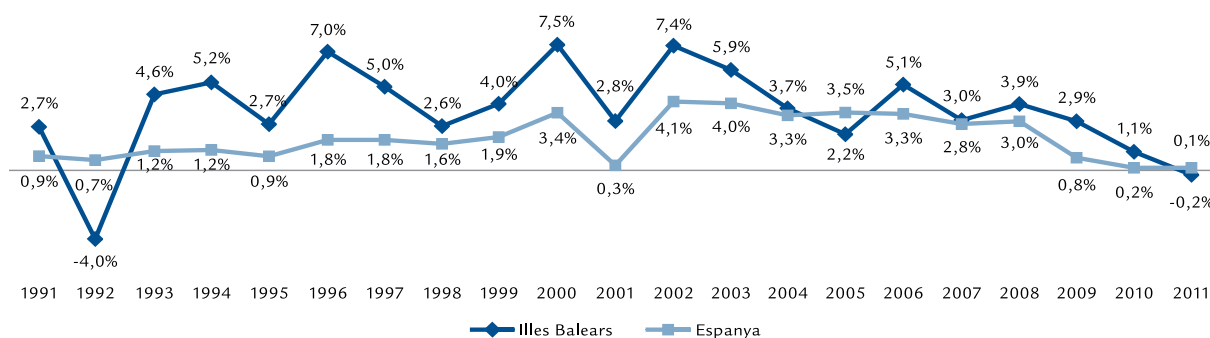
Per tant, **tots aquests anys i, especialment a les Balears, s'han caracteritzat per un elevat increment de la població activa.** Així, el nombre de persones actives ha arribat a ser de 589.550 l'any 2011, xifra que suposa un increment del 102,4% respecte de les dades del 1991.

6.2.1 El perfil de la nova població activa

La incorporació de nova població activa al mercat de treball ha anat configurant un perfil sociodemogràfic que ha anat variant amb el pas del temps. Així, el pes de les dones respecte del total de la població activa és del 45,5% el 2011, fet que suposa un augment de 4,3 punts percentuals respecte de l'any 1996. Durant aquests anys, i de manera més intensa a partir del 2007, les dones actives han viscut un progressiu increment del seu pes a costa de la disminució del pes masculí. El 2011 hi ha de mitjana a les Balears 267.950 dones actives, gairebé el doble que l'any 1996 (139.325 dones). En canvi, si bé és cert que la població activa s'ha incrementat notablement des del 1996, ho ha fet a un ritme menor que en el cas de les dones.

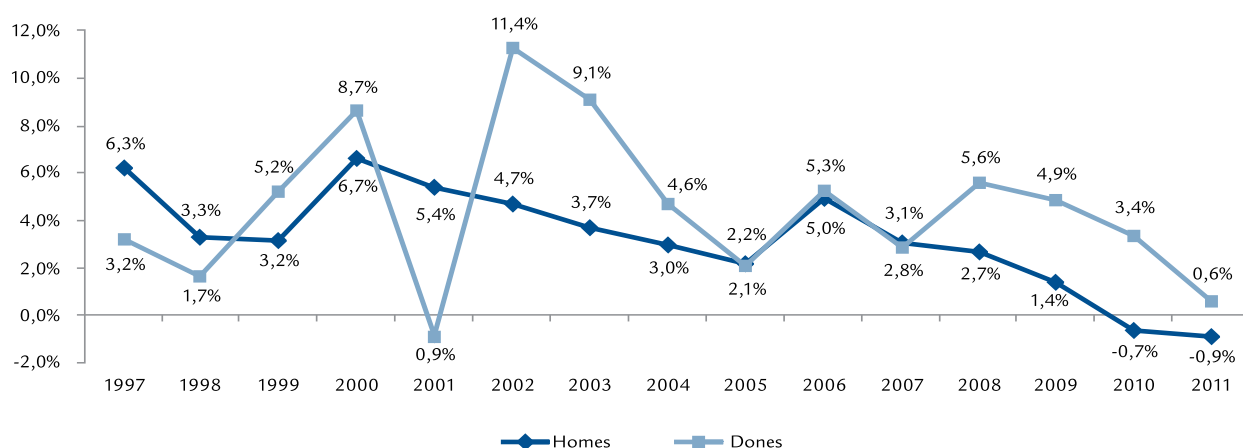
Com es pot observar en el gràfic 2, a partir de l'any 1999, i només amb l'excepció de l'any 2001, el creixement interanual femení és similar o, en la majoria d'anys, superior al masculí. Això es manifesta especialment des del 2008, any en què s'inicia la crisi econòmica i les variacions de la població activa femenina són superiors a les de la masculina. A més, **en els dos darrers anys els homes perden**

Gràfic 1. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a Espanya (1991-2011)

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Gràfic 2. Creixement relatiu de la població activa a les Balears per sexe (1997-2011)

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

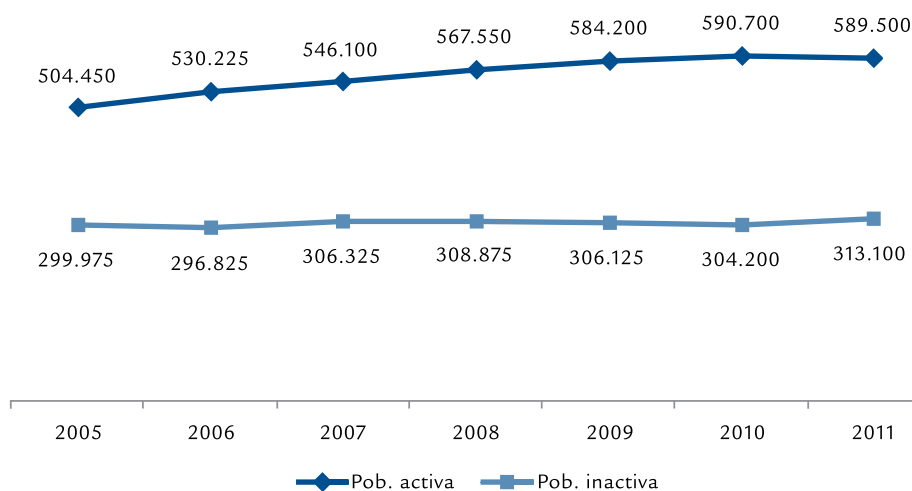
actius, mentre que la incorporació de les dones al mercat laboral es manté. Aquest augment de les dones actives es pot explicar per la necessitat d'obtenir ingressos per mantenir la família davant les elevades xifres d'atur masculí, que en un primer moment de la crisi va afectar especialment aquest col·lectiu, per la destrucció de llocs de treball en el sector de la construcció.

Per edats, el grup de mitjana edat és el que inclou més actius, concretament el 78,2% del total. El segueixen el grup de més grans de 55 anys, que representen el 12,7%, i el de menors de 24 anys, amb el 9,1%. Respecte de les dades del 2008, **el col·lectiu de mitjana edat es manté, mentre que els més grans augmenten (+1,7 p. p.) a costa de la baixada dels més joves, que sembla que tornen a estudiar,**

com demostra l'augment dels inactius per aquest motiu, la qual cosa s'explica més endavant.

Pel que fa a la nacionalitat, cal recordar que les Illes Balears s'han caracteritzat per l'entrada d'un fort flux migratori durant la darrera dècada, atrets per les oportunitats de feina que es donaven a Espanya en general, i a les Balears en particular. D'aquesta manera, **les Illes continuen sent la comunitat autònoma amb el percentatge d'estrangers més elevat sobre el total de població activa** (el 24,9% el 2011) de l'Estat. El fort increment de població activa a les Illes Balears s'explica sobretot per la importància de les arribades de població estrangera. Ara bé, **la crisi econòmica ha fet que es produeixi un descens de residents estrangers,** i especialment entre el col·lectiu d'extracomunitaris,

Gràfic 3. Evolució de la població activa i inactiva a les Illes Balears (2005-2011)

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

que es concentra en sectors més afectats per la crisi, com ara la construcció, i en pateix de manera més important els efectes. Respecte al 2010, es produeix un descens del 6,1% en la població activa estrangera, mentre que la nacional s'incrementa un 1,9%.

6.2.2 La població inactiva

La població activa, com ja s'ha comentat anteriorment, manté clarament una tendència a l'alça des de l'any 2005. En el cas de la població inactiva, presenta un comportament més divergent, amb petites pujades i baixades, durant aquest mateix període. L'any 2011 hi ha 313.100 persones inactives. Si les comparam amb les xifres de l'any 2005, hi ha un increment de 13.125 inactius més (el 4,3% més). Aquest percentatge baixa a l'1,4% si es compara amb l'any 2008. Mentre que el 2009 i el 2010 cauen lleugerament els inactius, probablement perquè una part de població s'ha vist obligada a incorporar-se al mercat de treball per obtenir ingressos, el 2011 es produeix un increment més intens en el nombre d'inactius.

Si s'analitza el creixement interanual dels inactius per sexe i per classe principal d'inactivitat, es comprova que homes i dones presenten resultats diferents. En el cas dels homes, hi ha un increment continuat de la població inactiva, sobretot en el

grup de persones que estudien, i no tant entre els jubilats. En el cas de les dones, es produeix una disminució de la població inactiva del 2008 al 2010, i repunta lleugerament durant el 2011. En detall, el col·lectiu que experimenta el descens més important és el de dones que es dediquen a les tasques de la llar, i es produeix un descens fins i tot el 2011. Aquesta reducció de les dones inactives representa la seva incorporació al mercat laboral i es correspon amb els increments de la població activa femenina en el mateix període.

En resum, d'una banda hi ha un grup de dones que abandonen les tasques domèstiques per incorporar-se al mercat de treball i, de l'altra, es produeix un trasllat d'homes cap a la inactivitat amb l'objectiu de continuar la seva formació per tenir més opcions a l'hora de trobar una feina.

Quadre 1. Variació interanual de la població inactiva per sexe i per classe principal d'inactivitat a les Illes balears (2006-2011)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Homes						
Estudiants	-8,7%	12,6%	-1,6%	5,4%	17,4%	16,2%
Jubilats	-2,1%	3,5%	5,2%	2,8%	0,2%	6,2%
Tasques de la llar	15,4%	-4,8%	23,0%	8,1%	-9,0%	-8,3%
Altres	-4,8%	-0,5%	-5,6%	-4,9%	4,7%	-4,0%
Total	-2,4%	3,3%	3,7%	2,3%	2,9%	4,9%
Dones						
Estudiants	-0,8%	-3,4%	3,5%	0,0%	9,7%	-3,4%
Jubilats	5,3%	2,5%	5,9%	2,4%	9,2%	6,1%
Tasques de la llar	0,7%	8,0%	-0,7%	-6,7%	-12,1%	-0,5%
Altres	-4,1%	2,8%	-9,6%	-1,3%	-3,9%	3,5%
Total	-0,3%	3,1%	-0,8%	-2,8%	-2,8%	1,6%

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

6.2.3 La taxa d'activitat

La taxa d'activitat de les Balears s'ha situat durant el 2011 en el 65,3%, i representa una caiguda del 0,7% respecte de l'any anterior. Amb tot, es situa 5,1 p. p. per sobre de la taxa del conjunt nacional i és la més elevada de totes les comunitats autònomes.

En el gràfic 4 es fa palès el gran creixement experimentat per la taxa d'activitat femenina des de l'any 2000. Concretament, la diferència de la taxa del 2011 respecte de la de l'any 2000 supera els +11 p. p., tant per a les Balears com per a Espanya. En canvi, la taxa masculina es manté en valors similars durant el mateix període, amb increments acumulats des del 2000 de 0,8 p. p. a les Illes i d'1 p. p. al conjunt nacional, tot i que des del 2007 registra lleugers descensos i el 2011 se situa 2 p. p. per sota de la taxa del 2008.

Aquest comportament diferent entre sexes es fa encara més evident en els darrers anys. La taxa d'activitat femenina d'ençà de l'any 2008 presenta una tendència a l'alça en contraposició a la masculina, que es manté a la baixa. Així, l'any 2011 la taxa de les dones és del 59,1% (3,1 p. p. per sobre de la del 2008), mentre que pels homes és del 67,5% (2 p. p. per sota la del 2008). Encara que la taxa del col·lectiu masculí se situa per sobre de la de les dones, la diferència entre sexes en aquests anys ha anat

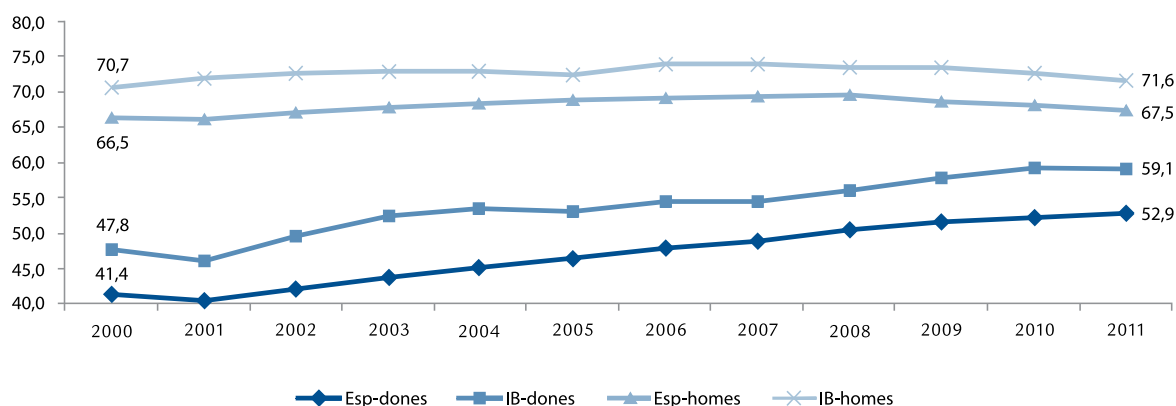
minvant, i ha passat de 19,3 p. p. l'any 2007 a 12,5 p. p. el 2011.

Per grups d'edat, s'observa que en aquests darrers anys s'ha incrementat la taxa de les persones d'entre 25 i 54 anys (87,2%) i també la dels més grans de 55 anys (28,0%); en canvi, baixa entre els joves menors de 25 anys (50,3%). Per nacionalitats, la taxa més elevada correspon als estrangers extracomunitaris (79,4%), seguits dels de la UE-27 (69,5%) i, finalment, dels espanyols (57,8%).

Les taxes per sexe i edat del quadre 2 presenten l'evolució des del començament de la recessió. Aquí s'observa el fort increment que han experimentat les dones de més de 55 anys, de +6,7 p. p. respecte de les dades de l'any 2007. També augmenta, però de manera menys significativa, la taxa de les que tenen entre 25 i 54 anys (+5,3 p. p.). Entre el col·lectiu masculí, hi destaca la important reducció entre els menors de 25 anys, que cau 11,4 p. p. en el mateix període. També baixa la taxa dels homes de mitjana edat (-1,2% p. p.), mentre que augmenta la dels més grans de 55 anys (+1,1 p. p.).

Prenent com a referència el quadre 1, les dades permeten intuir les transicions laborals en els darrers anys. Així, **la reducció de les persones dedicades a la llar sembla que va acompanyada d'un increment de les dones que volen treballar**, que, com ja s'ha vist, és més accentuat entre les dones de més de 55 anys. A més, **les reduccions de les taxes d'activitat dels menors de 25 anys, especialment entre els**

Gràfic 4. Evolució de la taxa d'activitat, per sexe, a les Illes Balears i a Espanya (2000-2011)

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

Quadre 2. Evolució de la taxa d'activitat, per sexe i edat a les Illes Balears (2007-2011)

	Dones					Homes				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Menors de 25 anys	49,0	48,0	50,3	50,7	48,5	63,5	62,7	61,9	57,6	52,1
De 25 a 54 anys	76,6	78,3	80,3	83,4	81,9	93,5	93,3	93,1	92,9	92,3
Més de 55 anys	15,5	17,7	19,3	18,8	22,2	33,7	33,6	34,0	34,5	34,8

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE).

homes, es poden relacionar amb l'augment dels inactius que addueixen els estudis com a motiu per no treballar. En el primer cas, l'explicació es pot trobar en la incorporació femenina al mercat de treball amb l'objectiu d'obtenir ingressos per mantenir la família, davant l'elevat nombre d'homes en situació d'atur. I en el segon, els joves, a causa de les dificultats de trobar una feina, opten per allargar els estudis o bé reinicien els estudis que havien abandonat per incorporar-se al mercat laboral.

6.2.4 La població ocupada

En aquest apartat s'analitza la població activa des de la perspectiva de la població ocupada. Per això, es comenten tant les xifres de l'Enquesta trimestral de població activa (EPA) com els registres de la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS).¹ En el primer cas, l'EPA estima que són 460.575 les persones ocupades a les Illes Balears, mentre que els registres en comptabilitzen 405.113 l'any 2011.

Quant al perfil de la població afiliada en els registres de la TGSS de la nostra comunitat, el 46,2% són dones. Tot i que el pes femení del 2011 està per sota del masculí (53,8%) **l'afiliació entre les dones ha augmentat en els darrers anys, alhora que s'ha reduït entre els homes.** Això ha provocat un increment progressiu del pes de les dones, que ha crescut 3,1 p. p. des del 2007. Ara bé, aquesta millora des del punt de vista de l'equiparació entre sexes

és conseqüència principalment de la gran caiguda de l'afiliació masculina, i no tant de l'augment de la femenina. De fet, des de l'any 2007 s'han perdut 41.311 homes i 9.267 dones, la qual cosa representa que el 81,7% dels afiliats que s'han donat de baixa dels registres durant aquest període han estat homes.

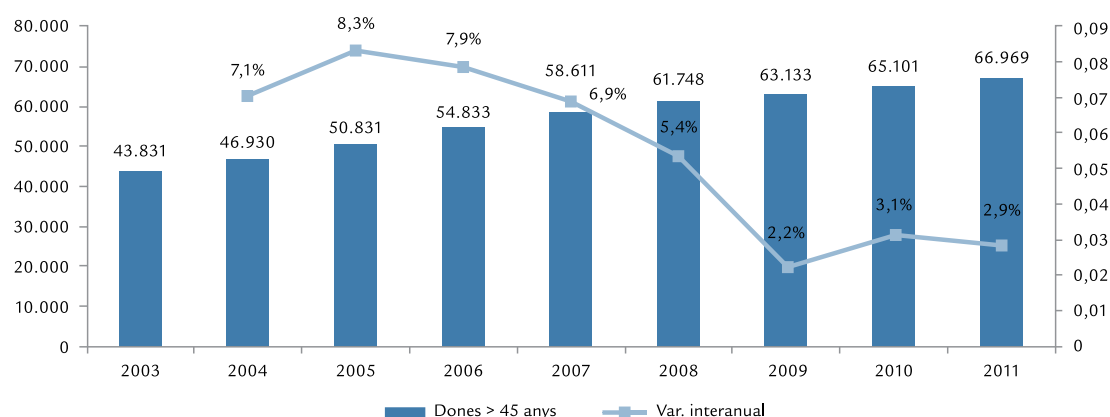
La distribució per edats és la següent: el 6,7% dels afiliats són menors de 25 anys, els de mitjana edat són el 79,5% i, finalment, els de més de 55 anys representen el 13,8% del total. **Les dades mostren que els joves són el grup més castigat per la crisi,** atès que des del 2007 han perdut el 44,0% dels afiliats. Els segueixen els ocupats de 25 a 54 anys, amb una pèrdua del 9,1%, mentre que el grup de més de 55 anys ha augmentat l'afiliació el 5,2%.

Quant a la nacionalitat, **entre els estrangers de fora de la UE-27 ha baixat més l'afiliació des de l'any 2007,** concretament un -18,8%. Després hi ha els espanyols (-10,9%) i, finalment, els comunitaris (-3,2%). De fet, els extracomunitaris han passat de ser el grup amb més creixement entre els anys 2005 i 2007, a ser, a partir d'aquí, el que perd més afiliats per la seva vinculació a sectors que s'han vist més afectats per la recessió econòmica.

Un dels efectes visibles de la situació actual en el mercat de treball ve donat per l'augment d'afiliació entre les dones de les Balears, especialment entre les de més de 45 anys (vegeu el gràfic 5). Si s'amplia l'horitzó temporal fins al 2003, s'observa que durant tots aquests anys s'ha produït un increment continuat del nombre de dones de més de 45 anys registrades, que el 2011 ha estat de 66.969 afiliades. Si es compara aquesta dada amb la de l'any 2003, es comprova que s'han ocupat 23.139 dones més, fet que representa un **increment del 52,8% en només vuit anys.** Destaca també el creixement en termes interanuals, que com es pot observar es manté en valors positius, fins i tot en els darrers anys, una vegada immersos ja en la recessió econòmica, encara que de manera més suau.

1. Com és sabut, ambdues fonts presenten diferències de metodologia i resultats. L'EPA de l'INE entén com a població ocupada totes les persones de 16 anys o més que durant la setmana de referència han tingut una feina per compte d'altri o propi, independentment de la formalització de la relació laboral. D'altra banda, l'afiliació és un acte administratiu de la Tresoreria General de la Seguretat Social, que es refereix més a relacions amb la Seguretat Social (altes) que a persones treballadores, de manera que els pluriocupats apareixen comptats diverses vegades. En tot cas, la xifra publicada per l'EPA és generalment superior a les dades d'afiliació.

Gràfic 5. Evolució de l'afiliació de les dones majors de 45 anys (2003-2011)

Font: OTIB a partir de les dades de la TGSS

Per completar l'estudi, es comenten les principals activitats econòmiques a les quals aquestes dones estan afiliades. Així, **les activitats amb una afiliació mitjana més elevada entre les més grans de 45 anys corresponen principalment al sector dels serveis**. Per exemple, les cinc activitats que el 2011 sumen més afiliades són: comerç al detall (9.942), serveis d'allotjament (7.796), activitats sanitàries (6.914), serveis de menjars i begudes (5.810) i administracions públiques (4.584). La suma d'aquestes cinc representa el 54% del total d'activitats d'aquestes afiliades.

Respecte dels resultats del 2009, les activitats amb increments més elevats corresponen també als serveis, com ara activitats sanitàries (686 afiliades més, l'11% en aquests dos anys), serveis d'allotjament (636 altes), Administració pública (+431, un 10,4%) o comerç al detall (422 altes). En canvi, les activitats que perden afiliades estan més diversificades i corresponen, a més dels serveis, a l'agricultura i la indústria.

En resum, durant la darrera dècada s'ha produït un gran creixement de la població femenina ocupada, que s'ha mantingut fins i tot en l'actual context de recessió. És especialment destacable entre les dones de més de 45 anys, moltes de les quals abandonen les tasques de la llar, com ja s'ha vist anteriorment, per incorporar-se al mercat de treball. També, part d'aquest col·lectiu de dones passa a engrossir les llistes d'aturades, com s'explica a continuació. En aquest sentit, el març del 2012 les dones més grans de 45 anys que provenen del grup SOA (sense ocupació anterior) han augmentat un 18,1% respecte del mateix mes de l'any anterior.

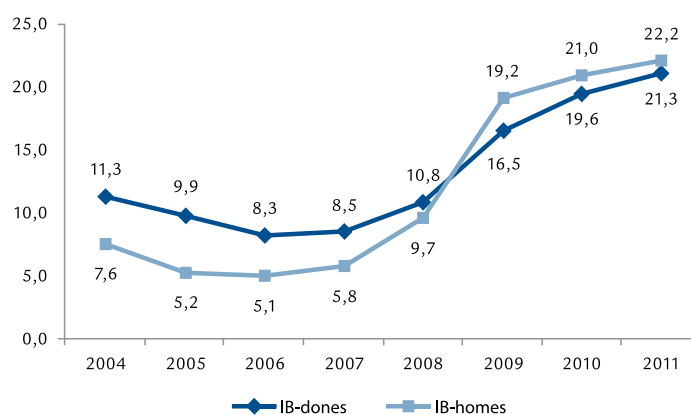
6.2.5 La població aturada

A més de la població ocupada, l'altre subgrup que forma la població activa és la població aturada, la qual ha experimentat un gran creixement en els darrers anys mai vist en la sèrie temporal. Tanmateix, el ritme de creixement de l'atur s'ha suavitzat el 2011, i ha assolit el 7,2% a les Balears, per sota de la mitjana nacional (7,9%). De fet, si s'analitzen els resultats interanuals per mesos, el 2011 ja trobam set mesos de caigudes de l'atur en termes interanuals.

Un dels efectes que cal destacar de l'actual situació econòmica és el canvi en el comportament de la taxa d'atur segons el sexe. Tradicionalment, la taxa d'atur femenina se situava per sobre de la masculina, situació que canvia a partir de l'any 2009. D'ençà d'aquest any, els valors de les taxes de les dones són inferiors als dels homes, tot i que les diferències s'han anat escurçant fins a arribar a resultats similars (vegeu el gràfic 6). Així, l'any 2011 la taxa d'atur de les dones s'ha situat en el 21,3% i la dels homes ha assolit el 22,2%. Aquest canvi ve donat pel **gran increment de l'atur masculí, ja que els homes patiren més intensament els efectes de l'inici de la crisi pel fet de concentrar-se més en la construcció i en la indústria, sectors molt castigats en aquests anys.**

Quant a la distribució de la taxa d'atur per edat, es fa palès que **l'atur del col·lectiu jove és una de les disfuncions més importants del mercat laboral**, amb conseqüències tant directes en la seva situació econòmica actual i futura, com indirectes

Gràfic 6. Evolució de la taxa d'atur per sexe a les Illes Balears (2004-2011)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE)

sobre el conjunt de l'economia. Els menors de 19 anys són els que presenten unes taxes d'atur més altes (el 61,8% de les dones i el 76,9% dels homes), a partir d'aquí les taxes es van reduint a mesura que augmenta l'edat analitzada. Concretament, la taxa d'atur per a les dones de 20 a 24 anys és del 30,8%, per a les de 25 a 54 anys és del 20,4% i, per acabar, per a les més grans de 55 anys és del 19,9%. El comportament de la taxa entre els homes és similar, però amb valors més alts.

Pel que fa a la nacionalitat, continua la pèrdua de llocs de treball tant entre els estrangers com entre els espanyols. Malgrat això, **són els estrangers els que assolixen les taxes d'atur més altes, especialment els no comunitaris, independentment del sexe.** Mentre que el 2011 la taxa d'atur de les espanyoles és del 18,5%, la de les dones de la UE-27 és del 26,3% i la de les extracomunitàries és del 30,4%. Els homes espanyols i els extracomunitaris presenten taxes més altes que les dones, excepte en el cas dels homes de la UE-27, cas en què la taxa se situa per sota de la taxa femenina (19,4%).

Amb l'objectiu de intentar explicar les causes de l'augment del nombre d'aturats, superior al dels països del nostre entorn, en aquest punt s'analitzen les dades de l'EPA a Balears. Així, en primer lloc, **un dels motius dels increments de l'atur descrits és l'augment de la població activa en els darrers anys**, especialment entre els immigrants, arran d'una activitat més elevada. En segon lloc, hi ha la **destrucció directa d'ocupació** arran de la contracció de l'economia, i, per acabar, l'existència d'un **atur estructural**, característic del mercat laboral espanyol, que fa que, fins i tot en períodes d'expansió, mantingui xifres més elevades que en altres països europeus.

En els quadres següents es mostren les dades de població, com també estimacions de les diferents tipologies d'atur abans explicades i de la seva influència en la taxa d'atur. Per això, es pren com a referència l'any 2007, perquè és un dels més baixos abans de la crisi econòmica.

El primer motiu que s'ha de considerar és l'augment de la població activa, com s'ha comentat anteriorment. **Durant la darrera dècada la població de les Balears s'ha incrementat considerablement, i ha augmentat especialment la població estrangera, que arriba amb la finalitat d'incorporar-se al mercat laboral.** Així doncs, passen a formar part de la població activa, que com es pot veure en el quadre 3 ha mantingut el seu creixement fins al 2011.

En el segon cas, **les Balears estan en un moment de destrucció d'ocupació amb 47.400 ocupats menys el 2011 respecte al 2007**, i 90.825 aturats més si es comparen les xifres d'atur. Les pèrdues d'ocupació més elevades des del començament de la crisi s'han concentrat en la **construcció i en la indústria**, però també en els serveis, un dels motors econòmics de la comunitat autònoma.

Finalment, **respecte de l'atur estructural (l'atur que es manté independentment del cicle econòmic), s'ha de dir que és conseqüència de les rigideses del mercat de treball, que provoquen el desajustament entre l'oferta i la demanda de treballadors.** Aquest nivell d'atur és bastant elevat respecte del d'altres països del nostre entorn, i situa la taxa d'atur, històricament, entre el 6% i el 10% a les Balears.

Vistos els diferents motius, i tenint en compte l'atur estructural (38.100 aturats), a Balears

Quadre 3. Població de les Illes Balears (2008-2011 respecte del 2007)

Població Illes Balears	2008	2009	2010	2011	2007
Total	876,4	890,3	894,8	902,7	852,4
Activa	567,6	584,2	590,7	589,6	546,1
Ocupada	509,8	478,9	470,4	460,6	508,0
Aturada	57,8	105,3	120,3	128,9	38,1
Inactiva	308,9	306,1	304,2	313,1	306,3

* En milers

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

el nombre de persones en atur ha augmentat en 90.800 persones entre 2007 y 2011 com s'observa en el quadre 4, dels quals 47.400 aturats corresponen a processos de destrucció d'ocupació, mentre que els restants 43.400 ho són a conseqüència de l'augment de la població activa. És a dir, **del total d'aturats del 2011, una gran part ho són a causa de la destrucció de llocs de treball, seguits pels que provenen de l'augment dels actius**, sempre tenint en compte que l'atur estructural es manté invariable.

En comparació, en el conjunt d'Espanya l'atur estructural té més pes que en el cas de les Balears, tot i que passa del 70,8% el 2008 al 36,7% l'any 2011 (vegeu el quadre 6). Ara bé, **a diferència de les Balears la contribució de la població activa és molt menor, i el fort increment de l'atur s'explica sobretot per la destrucció d'ocupació** (el 45% el 2011).

Quadre 4. Variació de l'atur a les Illes Balears per motius (2008-2011 respecte del 2007)

	2008	2009	2010	2011	2007
Atur estructural (1)	38,1	38,1	38,1	38,1	38,1
Atur per destrucció d'ocupació (2)	-1,8	29,1	37,6	47,4	-
Atur per increment de la població activa (3)	21,4	38,1	44,6	43,4	-
Total	57,8	105,3	120,3	128,9	38,1

* En milers

(1) Atur estructural: estimació a partir del nombre d'aturats del 2007 perquè és la dada amb menys nombre d'aturats, just abans de la crisi econòmica.

(2) Atur per destrucció d'ocupació: diferència entre el nombre d'aturats del 2007 i els ocupats de cada any.

(3) Atur per increment de la població activa: diferència entre la població activa de cada any i la del 2007. Aquest increment de població no ha estat absorbit pel mercat laboral.

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE).

En termes relatius, això suposa que l'atur estructural ha passat de representar el 65,9% del total de l'atur el 2008 a representar el 29,6% el 2011. Alhora, **l'atur per destrucció d'ocupació s'ha incrementat fins a assolir el 36,8% el 2012, i el que és conseqüència de la pujada de la població activa ha passat del 37,1% l'any 2008 al 33,7% del 2012** (vegeu el quadre 5).

En definitiva, al conjunt d'Espanya i també a les Balears en èpoques de bonança l'atur estructural agrupa la majoria dels aturats i no hi ha atur per destrucció d'ocupació, ja que es creen llocs de treball. Respecte a l'altra causa —l'increment de població activa—, l'ajust entre l'oferta i la demanda no sempre és immediat; per tant, hi ha una part de població que roman a l'atur fins que troba una

Quadre 5. Distribució de la variació de l'atur a les Illes Balears (2008-2011 respecte del 2007)

	2008	2009	2010	2011	2007
Atur estructural	65,9%	36,2%	31,7%	29,6%	100%
Atur per destrucció d'ocupació	-3,1%	27,6%	31,2%	36,8%	-
Atur per increment de la població activa	37,1%	36,2%	37,1%	33,7%	-

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE).

Quadre 6. Distribució de la variació de l'atur a Espanya (2008-2011 respecte del 2007)

	2008	2009	2010	2011	2007
Atur estructural	70,8%	44,2%	39,6%	36,7%	100%
Atur per destrucció d'ocupació	3,8%	35,4%	41,0%	45,0%	-
Atur per increment de la població activa	25,4%	20,4%	19,4%	18,3%	-

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE).

feina. Això és molt clar el 2008, i a partir d'aquí es veu com els efectes de la recessió han modificat la distribució de l'atur, perquè se'n redueix el pes de l'estructural i augmenta considerablement el motivat per la destrucció de llocs de treball. L'atur per increment de la població activa durant l'any 2011, a l'igual de la població activa, experimenta, en canvi, una reducció del seu pes.

Per sexes, la distribució de la variació de l'atur presenta resultats diferents (vegeu el quadre 7). **En el cas de les dones, el pes de l'atur estructural (34,8%) supera el masculí (25,4%), cosa que representa que elles pateixen més atur, fins i tot en èpoques de bonança.** Per contra, l'augment de l'atur per destrucció d'ocupació no es produeix fins a l'any 2011 (3,5%). Per tant, en el cas de les dones es pot dir que l'augment de l'atur per aquest motiu és pràcticament residual. En canvi, **s'obser-**

va que, sobretot, és conseqüència de l'augment de la població activa femenina, com s'ha vist en apartats anteriors.

En el cas dels homes, la distribució de l'atur dona un resultat diferent de la femenina. **La major part de l'atur dels homes es deu a la destrucció d'ocupació** (el 63,3% el 2011), **mentre que l'augment dels actius és el motiu amb menys pes** (l'11,3%). S'observa també l'evolució d'aquests resultats a mesura que passen els anys i es consolida el context desfavorable, amb un important augment del pes de la destrucció d'ocupació, que és paral·lel a la baixada de l'increment dels actius.

Si s'analitzen les dades respecte al sexe i l'edat (vegeu el quadre 8), s'adverteix que l'atur estructural va perdent pes amb el pas dels anys en tots dos sexes. Ara bé, com ja s'ha comentat, les dones pre-

Quadre 7. Distribució de la variació de l'atur per sexe (2008-2011 respecte del 2007)

Dones	2008	2009	2010	2011	2007
Atur estructural	- 74,8%	46,6%	38,0%	34,8%	100%
Atur per destrucció d'ocupació	-23,5%	-5,3%	-2,3%	3,5%	-
Atur per increment de la població activa	49,0%	58,8%	64,5%	61,8%	-
Homes	2008	2009	2010	2011	2007
Atur estructural	58,5%	29,2%	26,8%	25,4%	100%
Atur per destrucció d'ocupació	14,5%	50,1%	57,1%	63,3%	-
Atur per increment de la població activa	27,0%	20,8%	16,0%	11,3%	-

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE).

senten valors superiors als homes en totes les franques d'edat, excepte en el cas dels més grans de 55 anys l'any 2011, quan presenten uns valors pràcticament idèntics (el 18,8% les dones i el 18,9% els homes).

Pel que fa a la destrucció d'ocupació, és un motiu important de l'augment de l'atur en el cas de les dones de 16 a 24, que any rere any perden ocupació i incrementen aquest pes (el 55,5% el 2011), mentre que per a les de 25 a 54 no és significatiu (10%) i, fins i tot, en el cas de les més grans de 55 anys els resultats són de signe negatiu; és a dir, s'estaria creant ocupació. Alhora, en els homes de 16 a 54 anys aquesta causa de l'augment de l'atur

és la que té més pes. En canvi, per als més grans de 55 anys aquest motiu és molt residual, la qual cosa dona indicis, fins i tot, de creació d'ocupació.

Quant a l'increment de la població activa, és significatiu en el cas de les dones de 25 a 54 anys i, especialment, en el grup de més de 55 anys, amb pesos elevats que es corresponen amb els increments de població activa femenina de més de 45 anys comentats en apartats anteriors. També en el cas dels homes de més de 55 anys aquest motiu té un pes important.

En definitiva, aquestes dades donen a entendre que **les elevades xifres d'atur, en el cas de les dones de mitjana edat i grans, són el resultat d'una incor-**

Quadre 8. Distribució de la variació de l'atur a les Illes Balears per sexe i edat (2008-2011 respecte del 2007)

DONES	2008	2009	2010	2011	2007
De 16 a 24 anys					
Atur estructural	82,7%	78,3%	50,1%	52,2%	100%
Atur per destrucció d'ocupació	19,9%	5,3%	41,2%	55,5%	-
Atur per increment de la població activa	-2,6%	16,0%	7,6%	-8,5%	-
De 25 a 54 anys					
Atur estructural	73,1%	41,4%	36,3%	32,9%	100%
Atur per destrucció d'ocupació	-23,3%	6,2%	-5,3%	10,0%	-
Atur per increment de la població activa	50,3%	52,5%	69,1%	57,1%	-
Més de 55 anys					
Atur estructural	65,5%	39,2%	24,8%	18,8%	100%
Atur per destrucció d'ocupació	-203,4%	-195,9%	-84,3%	-147,5%	-
Atur per increment de la població activa	239,7%	258,8%	160,8%	229,2%	-
HOMES	2008	2009	2010	2011	2007
De 16 a 24 anys					
Atur estructural	49,0%	33,2%	28,5%	32,2%	100%
Atur per destrucció d'ocupació	50,7%	70,7%	94,3%	119,6%	-
Atur per increment de la població activa	0,5%	-3,7%	-23,0%	-51,4%	-
De 25 a 54 anys					
Atur estructural	60,6%	27,8%	26,8%	24,3%	100%
Atur per destrucció d'ocupació	3,9%	48,0%	50,7%	56,4%	-
Atur per increment de la població activa	35,6%	24,2%	22,5%	19,4%	-
Més de 55 anys					
Atur estructural	86,8%	29,9%	21,0%	18,9%	100%
Atur per destrucció d'ocupació	-69,8%	1,3%	5,0%	-6,2%	-
Atur per increment de la població activa	81,1%	68,2%	73,5%	87,7%	-

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA (INE)

poració massiva al mercat de treball. Aquest mercat, en part a conseqüència de la crisi, està saturat i no pot atendre totes les demandes de manera immediata, cosa que fa incrementar els nivells d'atur.

Per acabar aquest apartat sobre la població aturada es fa un esment del **col·lectiu sense ocupació anterior (SOA)**, persones que són a les llistes d'atur registrat a les oficines del SOIB i que no han treballat anteriorment. **Aquest col·lectiu que s'incorpora al mercat de treball mitjançant la inscripció a l'atur a la recerca d'una feina (nova població activa) s'ha incrementat notablement des de l'inici de la crisi.** Així, mentre que el mes de març del 2008 eren 936 persones, el mateix mes del 2012 la xifra arriba a 4.270 persones. Com es pot veure en el quadre 9 —en què es comparen les dades de març del 2012 amb les de març del 2011—, **les dones són majoria en aquest col·lectiu** (representen el 61,5%) **i són les que més han augmentat, en termes interanuals** (el 24,5%), davant els homes, que ho han fet el 10,3%.

Pel que fa a l'edat, el grup de joves menors de 25 anys és el més significatiu —representen el 43,5% del total—, perquè són els que majoritàriament no han treballat abans i volen incorporar-se al mercat de treball. També és el grup que més creix en termes interanuals, tant entre els homes (+39,9%), com entre les dones (+55,5%). Atenent la formació, han augmentat més, en termes relatius, les dones amb la primera etapa d'educació secundària (39,8%) i els homes que tenen estudis de segona etapa de secundària (24,4%).

Respecte de les dones, i com ja s'ha explicat abans, en els darrers anys han incrementat la seva participació en el mercat laboral. Això s'ha traduït en un increment de l'activitat de les dones i especialment del grup de més de 45 anys. D'una banda, ha augmentat la seva afiliació i, per tant, hi ha més dones grans ocupades i, de l'altra, també ha crescut el nombre d'aturades. D'aquestes, les registrades com a SOA en aquest darrer any han crescut el

Quadre 9. Comparativa del col·lectiu sense ocupació anterior per sexe, edat i nivell d'estudis (març 2012-2011)

	Març 2011	Març 2012	Var. Abs	Var (%)
Homes Total	1.490	1.644	154	10,3%
H <25 anys	697	975	278	39,9%
H 25-45 anys	331	348	17	5,1%
H >45 anys	462	321	-141	-30,5%
Analfabets	27	44	17	63,0%
Fins educació primària	621	624	3	0,5%
Fins educació secundària (1º etapa)	623	709	86	13,8%
Fins educació secundària (2º etapa)	176	219	43	24,4%
Educació Superior i Doctorat	43	48	5	11,6%
Dones Total	2.109	2.626	517	24,5%
D <25 anys	568	883	315	55,5%
D 25-45 anys	844	920	76	9,0%
D >45 anys	697	823	126	18,1%
Analfabets	59	78	19	32,2%
Fins educació primària	1.161	1.366	205	17,7%
Fins educació secundària (1º etapa)	591	826	235	39,8%
Fins educació secundària (2º etapa)	231	272	41	17,7%
Educació Superior i Doctorat	67	84	17	25,4%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

18,1%, mentre que entre els homes de la mateixa edat s'observa un descens del 30,5%.

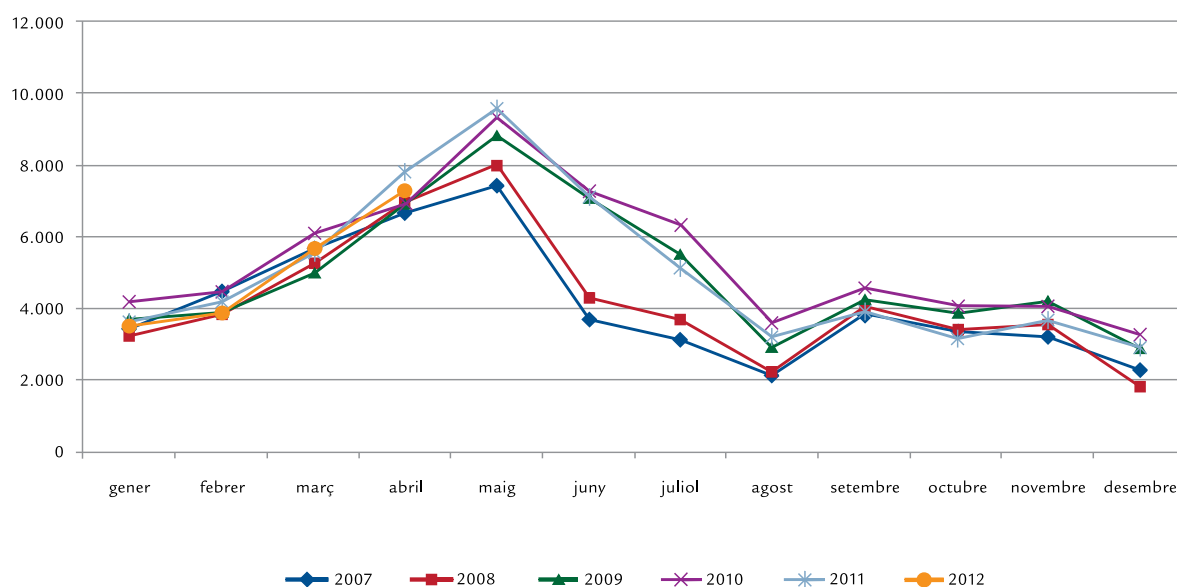
En definitiva, les dades presentades permeten intuir un canvi en la distribució del mercat laboral de les Illes Balears. Destaca especialment el que s'ha produït en el comportament de les dones més grans de 45 anys. En efecte, sembla que **una part de les dones dedicades a les feines de la llar s'han incorporat al mercat laboral a la recerca d'una ocupació remunerada, per contrarestar la reducció dels ingressos familiars**, ja que segons les dades de l'EPA el 13,21% de les llars de les Balears tenen tots els seus membres a l'atur en el quart trimestre del 2011. **Això ha incrementat considerablement el nombre d'actives, fet que s'ha traduït en un augment de les ocupades i, alhora, de les aturades, ja que el mercat no ha pogut absorbir totes aquestes dones.** Ara bé, si es manté aquesta tendència, una vegada que hagi remuntat l'economia, ajudaria a equiparar les taxes d'activitat entre sexes.

6.3 Els fluxos d'entrades i sortides de l'atur

6.3.1 Evolució de les entrades i les sortides de l'atur

La xifra d'atur registrat és el resultat de la confrontació de dos fluxos. D'una banda, existeix el flux d'entrada a l'atur, format per les persones que entren com a noves aturades, tant per haver perdut la feina com per les que decideixen incorporar-se al mercat laboral, deixant de ser inactives, per cercar un lloc de treball i s'inscriuen com a demandants d'ocupació. Per l'altra, existeix un flux de sortida de l'atur, format per les persones inicialment en atur que troben una ocupació, o que per altres motius decideixen no renovar la inscripció de demanda i que, per tant, surten de l'atur. Si el flux de sortides és superior al d'entrades, aleshores el

Gràfic 7. Fluxos de sortida de l'atur cap a l'ocupació (gener de 2007-abril de 2012)

Font: OTIB a partir de dades del SISPE

de persones aturades es redueix, i, contràriament, si el flux d'entrades és superior al de les sortides el nombre d'aturats augmenta.

Les microdades del Sistema d'Informació del Servei Públic d'Ocupació (SISPE) mostren que la crisi econòmica no ha implicat una reducció de la xifra de persones que transiten des de l'atur a l'ocupació i viceversa; per tant, l'efecte del canvi de cicle econòmic no ha afectat el dinamisme que caracteritza el mercat de treball balear. D'aquesta manera, el gràfic 7 mostra el nombre de persones registrades a l'atur que aconseguen un contracte i que, per tant, abandonen la situació de desocupació. De mitjana, gairebé 5.000 persones desocupades aconseguen un contracte cada mes i, consegüentment, abandonen la situació d'atur. A les persones que surten de les llistes de l'atur amb un nou contracte ja mencionades, es poden afegir les que surten per altres motius, assolint, aleshores, una mitjana mensual de més de 10.000.

En el gràfic 7 s'observa també que **els fluxos de sortida segueixen un important patró estacional**, de manera que durant els mesos de març a juny, coincidint amb l'inici de la temporada turística, és quan es registren els valors més alts, mentre que els mesos d'agost a desembre són els de més baixa intensitat de transicions cap a l'ocupació. Tanmateix, fins i tot en els mesos de menys activitat eco-

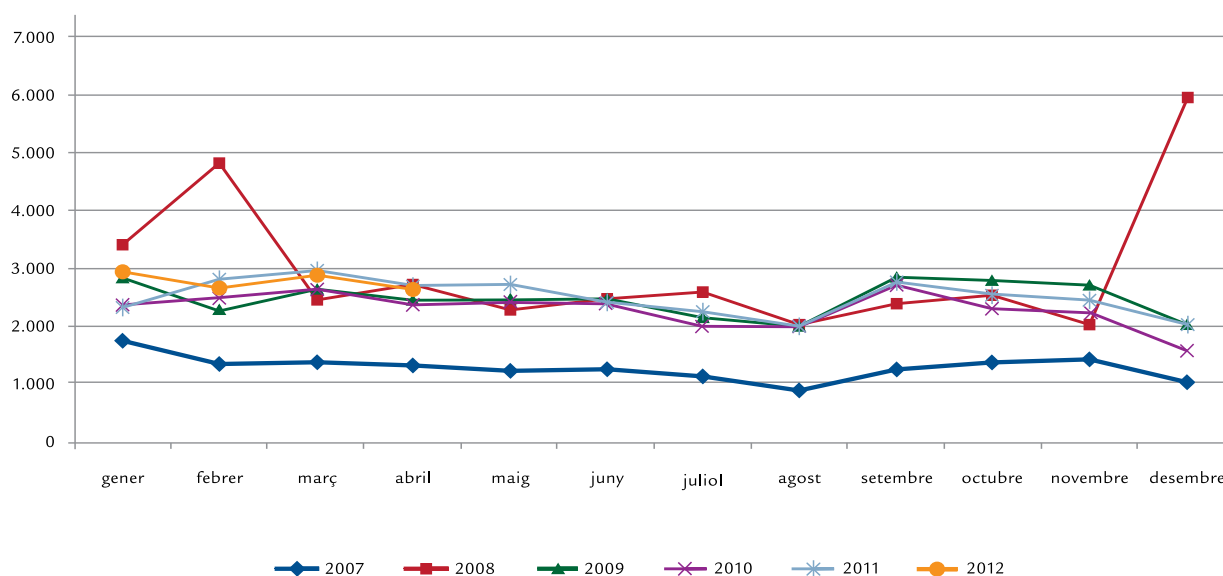
nòmica, com ara novembre, el nombre de sortides de l'atur és força considerable, amb una xifra de prop de 3.700 persones.

D'altra banda, com s'ha dit, l'altre flux que alimenta les xifres de l'atur registrat és el d'entrades, ja sigui procedent de la inactivitat o per la pèrdua d'una ocupació (com s'ha comentat en l'apartat de 2.2 de població aturada, aquest cas a partir de les dades de l'EPA). En aquest cas el nombre d'entrades és també molt rellevant; així, el conjunt de persones que s'incorporen a les llistes del SOIB durant el 2011 oscil·la entre 9.132 persones al mes de setembre (el valor més baix) i 19.793 persones al mes de novembre (valor màxim).

D'aquesta manera, el mercat de treball de les Illes Balears es caracteritza per un gran dinamisme d'entrada i sortida, influït per un alt nivell d'estacionalitat, sent freqüent que els treballadors fixos discontinus i altres relacionats amb l'activitat turística entrin a les llistes de demandants d'ocupació un cop ha acabat la temporada turística.

Tanmateix, aquest informe es centra en la nova població activa; per tant, ens interessa conèixer el flux de persones que s'inscriuen a les llistes del SOIB, ja sigui perquè no han treballat abans i volen incorporar-se al mercat de treball o perquè, tot i haver treballat en el passat, decideixen inscriure-s'hi com

Gràfic 8. Entrades a l'atur des de la inactivitat (gener de 2007-abril de 2012)

Font: OTIB a partir de dades del SISPE

a part d'una estratègia per cercar un nou lloc de treball. Per això, en el fitxer de demandants s'han filtrat les persones que no estaven inscrites el mes anterior, que no tenen dret a cobrar cap tipus de prestació per atur, i que no han registrat cap contracte en els darrers 24 mesos.

En el gràfic 8 es presenta l'evolució de les persones que transiten des de la inactivitat cap a l'atur des del mes de gener del 2007 a l'abril del 2012. Es pot observar que **des de l'inici de la crisi s'ha incrementat notablement el nombre de persones que han entrat en el mercat de treball**. Així, mentre que durant el 2007 el nombre d'entrades no supera les 1.500 persones en cap dels dotze mesos, tret del mes de gener, a partir del 2008 durant gran part de l'any la xifra de persones que s'inscriuen com a nous demandants d'ocupació s'aproxima a 3.000. En aquest cas, l'estacionalitat no és tan marcada, tot i el descens que s'observa al mes d'agost, i **el flux d'entrades és bastant estable durant els dotze mesos de l'any**.

6.3.2 Característiques sociodemogràfiques dels individus que passen de la inactivitat a l'atur

Per poder fer una aproximació del perfil de les persones que passen de la inactivitat a l'atur s'ha fet una **comparació entre el conjunt de persones inactives** del primer trimestre del 2012, segons les dades de l'EPA, d'entre 16 i 64 anys que no estan jubilades, **i el grup de persones que estan a l'atur durant el mes d'abril del 2012, no hi eren al mes de març, no cobren cap prestació i no han registrat cap contracte en els darrers 24 mesos**. Aquest darrer grup està format per 2.606 persones.

Com a tret distintiu les persones que entren a les llistes de les oficines del SOIB són, en termes generals, més joves (el 76,2% són menors de 45 anys, quan en el cas del conjunt d'aturats aquest percentatge es redueix al 62,8%). Això s'explica sobretot

Quadre 10. Perfil sociodemogràfic del conjunt de persones inactives (1T2012) que entren a l'atur a les Illes Balears (abril 2012)

	Població inactiva 1T 2012	Persones que entren a l'atur durant el mes d'abril
Per sexe		
Home	69,9	51,8
Dona	30,4	48,2
Dones per grup d'edat		
16 a 29 anys	32,5	40,5
30 a 44 anys	23,0	33,8
45 a 59 anys	29,5	22,7
60 o més anys	15,1	3,0
Homes per grup d'edat		
16 a 29 anys	62,0	42,8
30 a 44 anys	13,4	35,6
45 a 59 anys	17,8	18,8
60 o més anys	6,7	2,8
Total per grup d'edat		
16 a 29 anys	43,3	41,6
30 a 44 anys	19,5	34,7
45 a 59 anys	25,2	20,8
60 o més anys	12,0	2,9

Font: OTIB a partir de dades del SISPE i de l'INE-EPA

pel fet que molts de joves s'incorporen per primera vegada al mercat laboral, a la recerca d'una oferta de feina. Tanmateix, el grup de 16 a 29 anys té més pes entre el conjunt de població inactiva que en el grup de persones que s'incorporen a l'activitat, si bé s'ha de recordar que un dels motius de la inactivitat és el fet d'estar estudiant. Ara bé, també s'ha d'esmentar que el 23,7% de les noves incorporacions són persones de 45 anys i més, i, tot i que el seu pes se situa per sota del del conjunt de població inactiva, s'ha de tenir present que aquestes persones no tenen dret a prestació i tampoc no han registrat cap contracte en els darrers dos anys, fet que afecta persones que no han treballat amb anterioritat, o si més no en els darrers dos anys.

Per sexe, s'observa que les dones presenten una incidència més elevada entre el conjunt de persones inactives (representen el 69,6%), si bé també és veritat que són majoria entre les que s'apunten a les llistes del SOIB durant el mes d'abril del 2012 (el 51,8%).

Finalment, si s'analitza per sexe i edat, s'observa que el perfil de la població inactiva varia considerablement segons si es tracta d'un home o d'una dona. Així, un cop s'han descartat els jubilats del total, **els homes presenten un perfil molt més jove que les dones: el 62% és menor de 30 anys i d'aquests el 79% és inactiu perquè estudia**. En canvi, **en el cas de les dones, després del grup de menors de 30 anys (32,5%), el segon per ordre d'importància són les que tenen entre 45 i 59 anys (29,5%), i entre aquestes la major part (el 92,1%) es dediquen a tasques de la llar**.

Per això és significatiu que **una de cada quatre dones que s'inscriuen a l'atur durant el mes de d'abril del 2012 tenen més de 45 anys**. Tenint en compte que només es tracta de les dades observades durant un mes, el nombre de dones que s'han incorporat al mercat de treball és força considerable. A més, cal recordar que les dones ocupades més grans de 45 anys no han deixat d'incrementar-se, tot i la crisi econòmica.

6.3.3 Característiques sociodemogràfiques dels individus que passen de l'atur a l'ocupació

En el quadre 11 es presenten les principals característiques sociodemogràfiques i laborals de les persones en situació d'atur que aconsegueixen reincorporar-se al mercat de treball mitjançant un nou contracte. Amb aquest objectiu, s'analitza la mostra d'individus que, en situació inicial d'atur, aconsegueixen una feina en algun moment del mes d'abril del 2012. Aquesta mostra, formada per 7.257 persones, és el resultat de creuar els fitxers de demandants d'ocupació i de contractes disponibles en el SISPE. En el mateix quadre, i per poder comparar, es presenten també les mateixes variables per al conjunt de població aturada el darrer dia del mes de març del 2012.

D'aquesta manera, el quadre 11 presenta el pes de diferents variables sociodemogràfiques i laborals del conjunt de persones aturades a 31 de març del 2012 i del conjunt d'aquestes persones que passen a estar contractades al llarg del mes d'abril. En un primer cop d'ull, s'observa que **el perfil de les persones que aconsegueixen sortir de la situació d'atur és, en línies generals, més jove, amb un nivell d'estudis superior, una durada de la demanda molt inferior a la mitjana i amb un nou contracte en el sector de l'hostaleria**.

Més en detall, pel que fa al grup d'edat, mentre que el 79,6% dels aturats que han aconseguit un nou contracte és menor de 45 anys, aquest percentatge es redueix al 66,8% per al conjunt de població aturada. En canvi, les persones de 45 anys i més només representen el 20,4% del total de les persones que surten de l'atur, mentre que per al global d'aturats suposen el 33,2%. Per tant, **la variable edat és molt significativa del fet de transitar de l'atur a l'ocupació**, i com veurem en l'apartat següent, com més joves més probabilitats de trobar una feina. En canvi, en aquesta comparació de perfils sociodemogràfics no hi ha diferències remarcables per sexe.

Pel que fa al nivell d'estudis, s'observa **un percentatge més elevat de persones amb estudis secundaris i de batxiller entre les que passen a estar ocupades que en el conjunt de la població aturada**, si bé en el cas dels universitaris aquest percentatge és més baix.

Quadre 11. Perfil sociodemogràfic i laboral del conjunt de persones aturades (març 2012) i de les persones que surten de l'atur a les Illes Balears (abril 2012)

	Conjunt de persones desocupades	Persones desocupades que varen aconseguir una feina
Perceben prestacions d'atur	53,2	55,8
Edat		
16 a 29 anys	25,7	33,6
30 a 44 anys	41,1	46,1
45 a 59 anys	27,8	19,1
60 o més anys	5,4	1,2
Nivell de estudis		
Sense estudis	0,9	0,7
Primària	25,7	24,2
Secundària	49,6	50,5
Batxillerat	17,8	19,0
Universitaris	6,0	5,6
Durada de l'atur		
Fins a 3 mesos	28,2	33,9
Entre 4 i 6 mesos	26,7	46,7
Entre 7 i 12 mesos	18,5	12,2
Més d'un any	26,6	7,2
Sexe		
Dona	48,9	47,5
Home	51,1	52,5
Nacionalitat		
Espanyol/a	75,7	71,3
Unió Europea	8,5	12,5
Extracomunitari/ària	15,8	16,1
Sector econòmic		
Agricultura i pesca	1,2	0,7
Indústria	4,9	3,6
Construcció	16,5	11,8
Serveis	73,0	82,9
Comerç	13,4	14,8
Hostaleria	22,5	36,9
Resta de serveis	37,1	31,1
Sense ocupació anterior	4,4	1,0
Nre. d'observacions	89.807	7.257

Font: OTIB a partir de dades del SISPE

D'altra banda, les persones estrangeres tenen més presència entre el grup que aconsegueix sortir de la situació d'atur (el 28,6%) que en el conjunt de persones aturades a 31 de març de 2012 (el 24,3%).

Pel que fa a les característiques laborals, les persones que surten de l'atur en un percentatge més alt perceben prestacions d'atur, i sobretot tenen una durada de l'atur inferior a la del conjunt de persones desocupades. Així, sols el 19,4% dels que surten de l'atur porten inscrits més de sis mesos, percentatge que s'eleva al 45,1% en el cas del conjunt dels aturats.

Finalment, si s'analitza l'activitat econòmica es comprova que **el 82,9% dels demandants que han registrat un nou contracte durant el mes d'abril ho ha fet en el sector dels serveis, sobretot en l'hostaleria** (el 36,9%), percentatges per sobre de la distribució del conjunt de demandants aturats (el 73% i el 22,5%, respectivament). En canvi, altres sectors, com ara la construcció, presenten incidències de sortida molt per sota del seu pes en el conjunt de desocupats.

6.3.4 Determinants de la transició des de l'atur fins a l'ocupació

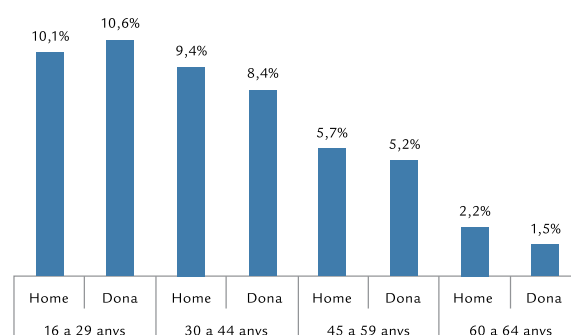
Tal com s'ha comentat en l'apartat anterior, el quadre 11 recull el perfil segons el qual es distribueixen les persones que passen de la condició d'aturades a la d'ocupades al llarg del mes d'abril. Aquesta anàlisi descriptiva permet discernir quines característiques es repeteixen més sovint en el col·lectiu que surt de l'atur i comparar els resultats amb la distribució de la població d'origen, això és, el total de persones desocupades al principi de mes. Ara bé, es pot aprofundir en l'estudi considerant les **possibles interaccions entre els diferents trets demogràfics**, és a dir, tenint en compte que les variables no són necessàriament independents. En aquest apartat es presentaran els resultats d'introduir la influència entre els atributs més destacats.

Per tal d'aïllar l'influx de cada característica, s'han estimat models d'elecció discreta a partir de les 96.122 observacions que formen la població aturada a 31 de març de 2012. En tots els casos s'ha considerat un model lògit binari de variable dependent la codificació de les persones que transiten des de l'atur cap a l'ocupació. Les variables ex-

plicatives incloses s'han especificat com a binàries i s'han incorporat les interaccions entre si en els casos que siguin significatives.² En tots els models estimats les variables exògenes són conjuntament significatives. Per tal de facilitar la interpretació dels resultats de les estimacions, es presenten les probabilitats de cada grup de trobar una feina.

Els homes presenten una probabilitat lleugerament superior a les dones en el fet de transitar des de l'atur cap a l'ocupació (el 8,1% i el 7,7%, respectivament). A més, **la proporció de persones aturades que s'han incorporat a una feina es redueix amb l'edat** i, així, **el grup de menys de 30 anys és el que té més facilitats per deixar la situació d'atur**. Ara bé, **precisament en aquest tram d'edat les dones mostren més dinamisme que els homes a l'hora de trobar una feina**, tal com es pot comprovar en el gràfic 9. La diferència més notable entre sexes es produeix en el grup de persones entre 30 i 44 anys, la qual supera el punt percentual, tot i que en aquest cas els homes mostren una probabilitat més elevada. També cal destacar les ràtios d'èxit en la sortida de l'atur per al grup de 60 a 64 anys, les quals són especialment reduïdes per a ambdós sexes.

Gràfic 9. Probabilitats de passar de l'atur a l'ocupació segons el sexe i l'edat (abril de 2012)

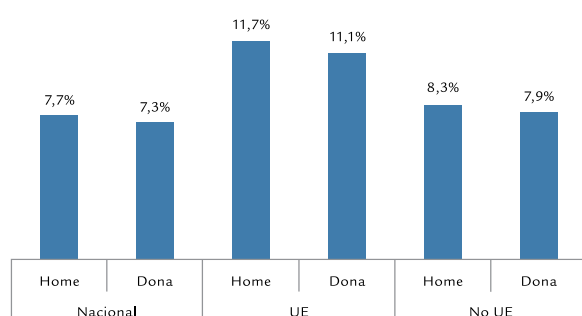
Font: OTIB a partir de dades del SISPE

Si es té en compte la nacionalitat, es constata que els estrangers dels països de la Unió Europea tenen més probabilitats de transitar des de l'atur a l'ocupació (vegeu el gràfic 10), seguits dels estrangers extracomunitaris. Aquesta vegada les diferències entre sexes es mantenen constants per a tots

2. Nivell de confiança del 95%

els grups, atès que les interaccions entre aquests dos trets no han resultat rellevants. Les dones aturades de nacionalitat espanyola tenen més dificultats per incorporar-se a l'ocupació (7,3%) que la resta de grups, mentre que els homes estrangers de nacionalitat comunitària mostren un grau de dinamisme més elevat (11,7%).

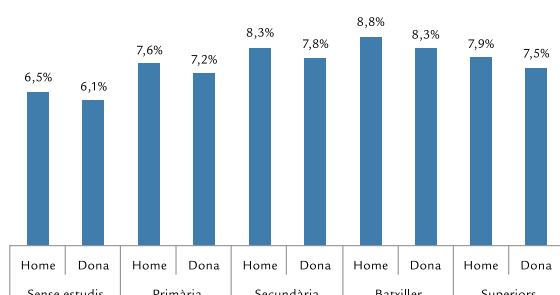
Gràfic 10. Probabilitats de passar de l'atur a l'ocupació segons el sexe i la nacionalitat (abril de 2012)

Font: OTIB a partir de dades del SISPE

Els resultats de l'estimació del model de resposta dicotòmica que considera el nivell d'estudis i el sexe de les persones aturades es mostren en el gràfic 11. **El grup de persones sense estudis presenta les ràtios de sortida de l'atur més baixes, especialment en el cas de les dones (6,1%).** Aquestes probabilitats s'incrementen a mesura que millora el nivell de formació, fins a arribar al batxiller, cas en què els homes presenten una probabilitat del 8,8% per sortir de l'atur. Les diferències entre sexes es mantenen constants per a tots els atributs del nivell de formació.

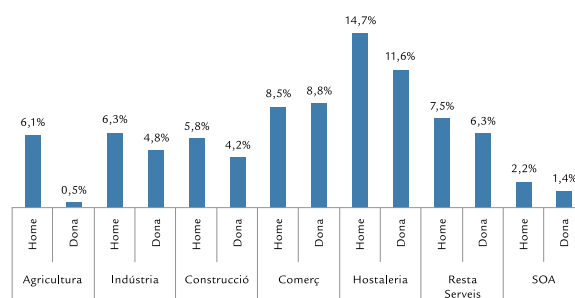
Gràfic 11. Probabilitats de passar de l'atur a l'ocupació segons el sexe i el nivell d'estudis (abril de 2012)

Font: OTIB a partir de dades del SISPE

Quant a la distribució de les probabilitats per sector econòmic, és remarcable la branca de l'hostaleria, que presenta les xifres més elevades. Des de la perspectiva teòrica, un home aturat enquadrat en aquesta branca tenia a l'abril un 15% de possibilitats d'incorporar-se a l'ocupació; gairebé el 12% en el cas d'una dona. La següent activitat amb més dinamisme és el comerç, tot i que en aquest grup les diferències entre sexes no són significatives. En realitat, el comerç és l'únic sector en el qual les diferències entre homes i dones són irrellevants, mentre que la resta d'activitats mostren possibilitats més elevades per al sexe masculí. El grup sense ocupació anterior (SOA) presenta les ràtios de transició més baixes. Malgrat això, el menor percentatge d'èxit és el de les dones del sector primari (0,5%), si bé aquest col·lectiu només representa el 0,2% del total de la població aturada al principi d'abril.

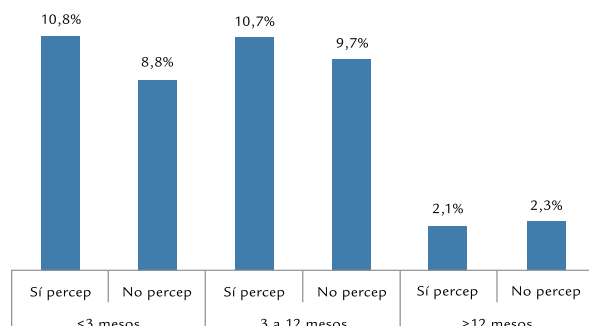
Gràfic 12. Probabilitats de passar de l'atur a l'ocupació segons el sexe i el sector econòmic (abril de 2012)

Font: OTIB a partir de dades del SISPE

En el gràfic 13 es creua la informació de la durada en la situació de desocupació amb el fet de rebre una prestació econòmica. **Les persones que porten menys d'un any inscrites a l'atur tenen una probabilitat de transitar cap a l'ocupació notablement superior respecte dels aturats de llarga durada.** Tant en el cas d'una durada inferior a un trimestre, com en el grup de tres a dotze mesos, les probabilitats de trobar feina són superiors si es rep una prestació econòmica. En canvi, aquesta circumstància es capgira per als aturats que fa més d'un any que estan situació d'atur.

Gràfic 13. Probabilitats de passar de l'atur a l'ocupació segons la durada de la demanda i si són perceptors de prestacions per atur (abril de 2012)

Font: OTIB a partir de dades del SISPE

6.3.5 Mobilitat intersectorial en els fluxos de sortida de l'atur

En aquest darrer apartat es compara el grup d'activitat econòmica en el qual treballava la persona quan va quedar desocupada amb el grup d'activitat en què aconsegueix una nova contractació. Així, doncs, l'objectiu és analitzar la mobilitat intersectorial dels individus que, en situació d'atur, varen registrar un contracte durant l'any 2011, és a dir, conèixer si varen registrar un contracte en la mateixa activitat econòmica en què havia treballat anteriorment, o si, contràriament, presenten una mobilitat o transvasament cap a altres sectors econòmics. Per facilitar els creuaments entre activitats econòmiques (CNAE-2009), s'han agrupat en les seccions següents:

G01 Secció A Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca

G02 Seccions B a E Indústries extractives i manufactureres; subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat; subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació

G03 Secció F Construcció

G04 Secció G Comerç a l'engròs i al detall; reparació de vehicles de motor i motocicletes

G05 Secció I Hostaleria

G06 Secció H i J Transport i emmagatzematge; informació i comunicacions

G07 Secció K Activitats financeres i d'assegurances

G08 Secció L a N Activitats immobiliàries; activitats professionals, científiques i tècniques; activitats administratives i serveis auxiliars

G09 Secció O a Q Administració pública, Defensa i Seguretat Social obligatòria; educació; activitats sanitàries i de serveis socials

G10 Secció R a U Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment; altres serveis; activitats de les llars, que donen ocupació a personal domèstic; activitats de les llars que produeixen béns i serveis per a ús propi; organismes extraterritorials

En concret, el quadre 12 mostra la matriu per cada grup de secció econòmica en què treballaven els individus abans d'estar a l'atur (per columnes) i s'indica en quina secció d'activitat (percentatge) es van col·locar (per files). A títol d'exemple, el primer valor de la fila G01, 36,79%, s'ha d'interpretar com que el 36,79% de les persones aturades provinents de l'agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca que signaren un contracte durant el 2011 i es varen col·locar en la mateixa secció d'activitat. D'aquesta manera, els percentatges en color de la diagonal es corresponen amb els individus que tornen a fer feina en la mateixa secció econòmica, mentre que els valors fora de la diagonal impliquen mobilitat intersectorial.

Del total de persones desocupades que varen sortir de l'atur mitjançant un nou contracte durant el 2011 a les Balears, el 56,3% ho va fer en la mateixa secció d'activitat econòmica en què havia treballat abans d'estar a l'atur. La resta, el 43,7%, va registrar un contracte en una secció d'activitat econòmica diferent. En el quadre 12 s'observa que la secció econòmica amb més percentatge de persones que mantenen la seva activitat és, amb diferència, l'hostaleria (77,5%), i la segueixen a molta distància la construcció (59,9%), l'Administració pública (54,8%) i el comerç (52,3%).

D'altra banda, les activitats econòmiques amb més mobilitat intersectorial són les financeres i d'assegurances (només el 19,4% de les persones que varen registrar un nou contracte eren demandants que havien treballat en aquesta activitat). També cal destacar les activitats industrials (G02) i les agrícoles (G01), en què més del 60% dels demandants aturats signaren un contracte en una secció econòmica diferent.

Per analitzar quines varen ser les principals activitats econòmiques en què es varen contractar les persones en atur diferents de l'activitat d'origen, ens hem centrat en les quatre activitats econòmiques que impliquen la major part dels contractes (74,7%) de la mostra estudiada. Aquestes quatre activitats són, per aquest ordre, l'hostaleria (G05),

Quadre 12. Matriu de mobilitat intersectorial (2011)

		Grup dels contractes									
		G01	G02	G03	G04	G05	G06	G07	G08	G09	G10
Grup dels demandants	G01	37,6%	2,7%	13,6%	9,3%	15,9%	2,6%	0,3%	8,5%	7,1%	2,4%
	G02	1,2%	36,1%	9,2%	14,1%	14,8%	4,0%	0,0%	10,5%	6,6%	3,5%
	G03	2,1%	3,2%	59,9%	6,0%	12,9%	2,3%	0,0%	7,1%	4,1%	2,2%
	G04	0,5%	3,1%	4,2%	52,3%	16,4%	3,1%	0,1%	11,2%	5,3%	3,9%
	G05	0,3%	1,0%	2,6%	5,4%	77,5%	1,1%	0,0%	6,6%	2,8%	2,7%
	G06	0,8%	2,4%	4,3%	10,1%	10,4%	51,2%	0,1%	12,6%	4,6%	3,5%
	G07	0,0%	2,6%	1,9%	15,5%	15,5%	7,7%	19,4%	26,5%	8,4%	2,6%
	G08	0,7%	3,0%	5,4%	12,1%	20,6%	4,7%	0,4%	40,4%	7,2%	5,5%
	G09	0,5%	2,1%	14,2%	7,7%	11,4%	3,0%	0,2%	10,5%	54,8%	5,6%
	G10	0,6%	2,2%	4,3%	10,0%	19,1%	3,5%	0,1%	11,0%	10,1%	39,0%

Font: OTIB a partir de dades del SISPE

la construcció (G03), les activitats immobiliàries; les activitats professionals, científiques i tècniques, i les activitats administratives i serveis auxiliars (G08), i el comerç (G04). Els principals fets que es poden destacar són els següents:

- **L'hostaleria concentra el 28,9% del total de contractes de demandants aturats del 2011.**

Com s'ha dit, el 77,5% de les persones que han signat un contracte en l'àmbit d'aquesta activitat procedeixen d'un anterior contracte en l'hostaleria. En canvi, el 6,6% de les persones que havien treballat en l'hostaleria anteriorment ara han signat un contracte en les activitats administratives (G08), i el 5,4%, en el comerç.

- La construcció presenta el 17,2% del total de la contractació; el 59,9% d'aquests contractes se signen amb persones que anteriorment havien treballat en aquesta mateixa activitat econòmica. La resta presenta certa mobilitat cap a altres activitats econòmiques: l'hostaleria (12,9%), les activitats administratives (7,1%) o el comerç (6%).

- Les activitats immobiliàries; les activitats professionals, científiques i tècniques, i les activitats administratives i serveis auxiliars aglutinen el 14,8% de la contractació estudiada. En aquest cas, el 40,4% de les persones procedeixen d'una ocupació anterior en la mateixa activitat econòmica. La resta de persones en atur en aquesta activitat han

signat un contracte majoritàriament en l'hostaleria (20,6%), el comerç (12,1%) o a l'Administració pública (7,2%).

- Finalment, el comerç representa el 13,7% dels contractes estudiats. El 52,3% de les persones amb experiència prèvia en aquesta activitat han continuat signant un contracte en aquest sector. El 47,7% de les persones en atur que havien treballat anteriorment en el comerç s'ha mogut cap a altres activitats: majoritàriament l'hostaleria (16,4%) i les activitats administratives (11,2%).

6.4 Conclusions

En aquest monogràfic s'ha analitzat l'evolució de la població activa en els darrers anys a les Illes Balears. S'ha vist com, tot i la crisi econòmica, es manté la tendència a l'alça d'aquestes persones que es volen incorporar al mercat de treball, per sobre de la mitjana nacional.

El perfil d'aquesta nova població activa és predominantment femení, i el grup d'edat que més creix és el dels més grans de 45 anys, mentre que creix la inactivitat entre els més joves, que davant la manca d'oportunitats laborals decideixen tornar als estudis. Paral·lelament s'observa que disminueix el nombre de dones inactives que es dedicaven a les tasques de la llar, que davant la mala situació econòmica que pateixen les llars decideixen incorporar-se a l'activitat, ja sigui sumant-se a les llistes d'atur a la recerca d'una oferta de feina, ja sigui passant a treballar.

D'altra banda, el fort creixement de població activa a les Illes Balears de la darrera dècada s'explica sobretot per l'entrada de població estrangera. Ara bé, la conjuntura econòmica ha provocat un descens dels residents estrangers, sobretot entre el col·lectiu no comunitari, fet que ha causat una davallada de població activa estrangera. Tanmateix, les Balears continuen sent la comunitat autònoma amb la proporció més elevada d'estrangers sobre el total de població activa (el 24,9% el 2011).

Pel que fa a l'ocupació, s'ha vist que la destrucció de l'ocupació ha estat més intensa entre el col·lectiu masculí (el 81,7% del descens de l'afiliació entre el 2007 i el 2011), com també entre el grup més jove (des del 2007 han perdut el 44% d'ocupats). En canvi, el grup de persones més grans de 55 anys ha vist augmentar el nombre d'efectius ocupats, i sobretot el col·lectiu de dones de més de 45 anys, que no ha deixat de créixer en tota la sèrie estudiada.

Les xifres d'atur, l'altra cara de l'activitat, han experimentat un gran creixement en els darrers anys, abans mai vist en la sèrie temporal. Arran de la pèrdua d'ocupació més elevada entre els homes, aquests han passat a ser la majoria en la situació de desocupació, i han assolit taxes d'atur per sobre de les femenines. A més de la destrucció de llocs de treball, la població aturada s'ha incrementat per l'augment de població activa que el mercat de treball no ha pogut absorbir per ocupar-la. S'ha

vist que en èpoques de bonança l'atur estructural agrupa la majoria dels aturats, alhora que no hi ha atur per destrucció d'ocupació, ja que es creen llocs de treball. A partir del 2008 es modifica la distribució de l'atur, es redueix el pes de l'estructural i augmenta notablement el motivat per la pèrdua d'ocupació, alhora que es manté estable l'increment de població activa. Per grups d'edat i sexe, en el cas de les dones, especialment les de més de 55 anys, l'increment de les xifres d'atur es correspon amb el fort creixement de població activa, atès que en aquest grup es continua creant ocupació.

En aquest monogràfic s'han analitzat també els fluxos d'entrada i sortida dels registres de l'atur. Les microdades del SISPE mostren l'important dinamisme del mercat de treball balear, atès que fins i tot en els mesos de menys activitat econòmica i augment de l'atur la xifra de persones que surten de l'atur perquè han registrat un nou contracte és elevada. De la mateixa manera, s'ha vist que la crisi econòmica no ha implicat una reducció de la xifra de persones que transiten de l'atur a l'ocupació, si bé sí que ha augmentat el nombre de persones que han entrat en el mercat de treball.

D'altra banda, l'anàlisi economètrica ha mostrat que variables com l'edat, el sexe, la nacionalitat, el nivell d'estudis, la durada de la demanda o el temps de permanència en la situació d'atur afecten la probabilitat de trobar una feina. Entre totes, la durada de l'atur i l'edat de l'individu són les característiques més influents a l'hora d'incidir en la probabilitat de trobar una feina.

Finalment, l'estudi de la mobilitat intersectorial ha mostrat que el 56,3% de les persones que aconsegueixen sortir de l'atur amb un nou contracte ho fan en la mateixa secció d'activitat econòmica en la qual ja treballaven abans d'estar en situació d'atur. L'hostaleria (77,5%), la construcció (59,9%), l'Administració pública (54,8%) i el comerç (52,3%) són les activitats amb menys mobilitat intersectorial. En canvi, les activitats econòmiques amb més mobilitat intersectorial són les activitats financeres i d'assegurances, les activitats industrials i les agrícoles, atès que la gran majoria dels demandants aturats signaren un contracte en una secció econòmica diferent.

7. RELACIÓ DE FONTS I INDICADORS

Per elaborar aquest informe s'ha consultat les fonts següents:

- Perspectives de l'economia mundial del Fons Monetari Internacional (FMI)
- Indicadors econòmics del Ministeri d'Economia i Hisenda (MEH)
- Indicadors educatius del Ministeri d'Educació (MEC)
- Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya. Base 2000 de l'INE
- Comptabilitat regional d'Espanya de l'INE
- Euroindicadors de l'EUROSTAT
- Estadístiques generals i regionals de l'EUROSTAT
- Directori Central d'Empreses (DIRCE): explotació estadística de l'INE
- Revista Conjuntura econòmica de les Illes Balears, de la Direcció General d'Economia i Estadístiques de la Vicepresidència econòmica, de promoció empresarial i d'ocupació del Govern de les Illes Balears
- Índexs de preus al consum (IPC) de l'INE
- Padró municipal de l'INE
- Enquesta de població activa (EPA) de l'INE
- Dades d'afiliació a la Tresoreria General de la Seguretat Social
- Dades del Servei de l'Ocupació de les Illes Balears (SOIB)
- Dades estadístiques del Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE)
- Enquesta trimestral de cost laboral de l'INE
- Direcció General de Salut Laboral de la Conselleria de Turisme i Treball del Govern de les Illes Balears
- Direcció General de Treball de la Conselleria de Turisme i Treball del Govern de les Illes Balears
- Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa de la Conselleria de Turisme i Treball del Govern de les Illes Balears
- Bulletí nº7. Atur i mercat laboral en Espanya. Observatori de Demografia i Mercat Laboral. Peoplematters. 2012.

Govern de les Illes Balears

Vicepresidència Econòmica,
de Promoció Empresarial i d'Ocupació

www.illesbalears.cat

Cofinanciat per:
Invertim en el teu futur

UNIÓ EUROPEA
FONS SOCIAL EUROPEU